

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Επιστημονική Επιτροπή για την υποβοήθηση του έργου της Επιτροπής Στήριξης των Παιδιών των Προσφύγων

Οι εκπαιδευτικές δράσεις για τα παιδιά των προσφύγων

Αθήνα
Ιούνιος 2016

Φωτογραφία Εξωφύλλου:

Βάρκα προσφύγων από πλαστελίνη. Δώρο προσφυγόπουλου από τη Συρία σε εθελοντές εκπαιδευτικούς και φοιτητές στο Κέντρο Φιλοξενίας Προσφύγων Σκαραμαγκά.

Οι εκπαιδευτικές δράσεις για τα παιδιά των προσφύγων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περιεχόμενα

A. Το έργο της Επιτροπής	6
Συγκρότηση Επιστημονικής Επιτροπής για τη στήριξη των παιδιών των προσφύγων	7
Το Έργο της Επιτροπής	8
B. Αποτύπωση Παιδιών Προσφύγων και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων στα Κέντρα Φιλοξενίας Προσφύγων	10
Συγκρότηση της Ομάδας Σχεδιασμού και Υλοποίησης της Καταγραφής	11
Η Ομάδα σχεδιασμού και υλοποίησης της καταγραφής	11
Εποπτεία σε τοπικό επίπεδο της διαδικασίας συλλογής των στοιχείων	11
Συλλογή των δεδομένων	12
Ευχαριστίες	13
1. Η διαδικασία καταγραφής	14
2. Τα κέντρα όπου έγινε η καταγραφή	15
3. Πληθυσμός	15
4. Αποτελέσματα	17
4.1. Επάρκεια και καταλληλότητα των υλικοτεχνικών υποδομών που χρησιμοποιούνται για εκπαιδευτικές δραστηριότητες στα Κέντρα	18
4.2. Φορείς που δραστηριοποιούνται στην οργάνωση εκπαιδευτικών δράσεων	18
4.3. Περιεχόμενο δράσεων	21
4.4. Δραστηριότητες εντός/εκτός δομών	21
4.5. Συμμετοχή προσφύγων ως εκπαιδευτικών	22
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	22
Παράρτημα I	22
Παράρτημα II	24
5. Κέντρα Φιλοξενίας: Αττική	25
5.1. Περιγραφή χώρων - Αττική	27
5.2. Φορείς που οργανώνουν δράσεις για τα παιδιά - Αττική	29
5.3. Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Αττική	32
5.4. Δράσεις για ενήλικες - Αττική	47

6. Κέντρα Φιλοξενίας: Βόρειο Αιγαίο	52
6.1. Περιγραφή χώρων - Βόρειο Αιγαίο	54
6.2. Φορείς που οργανώνουν δράσεις για παιδιά - Βόρειο Αιγαίο	55
6.3. Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Βόρειο Αιγαίο	59
6.4. Δράσεις για ενήλικες - Βόρειο Αιγαίο	69
7. Κέντρα Φιλοξενίας: Δυτική Ελλάδα - Πελοπόννησος	74
7.1. Περιγραφή χώρων - Ανδραβίδα	74
7.2. Φορείς που οργανώνουν δράσεις για παιδιά - Ανδραβίδα	75
8. Κέντρα Φιλοξενίας - Ήπειρος	76
8.1. Περιγραφή χώρων - Ήπειρος	78
8.2. Φορείς που οργανώνουν δράσεις για τα παιδιά - Ήπειρος	78
8.3. Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Ήπειρος	80
8.4. Δράσεις για ενήλικες - Ήπειρος	83
9. Κέντρα Φιλοξενίας: Κεντρική Ελλάδα - Θεσσαλία	84
9.1. Περιγραφή χώρων - Κεντρική Ελλάδα - Θεσσαλία	86
9.2. Φορείς που οργανώνουν δράσεις για παιδιά - Κεντρική Ελλάδα - Θεσσαλία	87
9.3. Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Κεντρική Ελλάδα - Θεσσαλία	90
9.4. Δράσεις για ενήλικες - Κεντρική Ελλάδα - Θεσσαλία	98
10. Κέντρα Φιλοξενίας: Ανατολική Μακεδονία	101
10.1. Περιγραφή χώρων - Ανατολική Μακεδονία	102
10.2. Φορείς που οργανώνουν δράσεις για παιδιά - Ανατολική Μακεδονία	103
10.3. Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Ανατολική Μακεδονία	104
11. Κέντρα Φιλοξενίας: Κεντρική Μακεδονία	105
11.1. Περιγραφή χώρων - Κεντρική Μακεδονία	108
11.2. Φορείς που οργανώνουν δράσεις για παιδιά - Κεντρική Μακεδονία	109
11.3. Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Κεντρική Μακεδονία	117
11.4. Δράσεις για ενήλικες - Κεντρική Μακεδονία	138
Παράρτημα III	144
Γ. Προτάσεις της Επιστημονικής Επιτροπής για την ψυχοκοινωνική στήριξη των παιδιών των προσφύγων και την εκπαίδευσή τους	149
Εισαγωγή	150
Αναζήτηση τρόπου χρηματοδότησης	150
Συνεργασία και συνέργειες	151
Εναλλακτικά σενάρια	151
A. Γενικοί στόχοι και αρχές	155
B. Σχεδιασμοί για τους καλοκαιρινούς μήνες (Ιούνιος – Αύγουστος 2016)	156
Γ. Σενάρια για το σχολικό έτος 2016 -2017	158
Γ.1. Στοιχεία για τα χαρακτηριστικά του πληθυσμού των παιδιών	158

Γ.2. Συνεργασία και συντονισμός	159
Γ.3. Σχεδιασμός	159
Γ.4. Σενάρια για εκπαίδευση παιδιών έως 7 ετών	161
Γ.5. Σενάρια για την εκπαίδευση παιδιών 7- 12	162
Δ. Σενάρια για εφήβους 12+	164
Ε. Αθλητικές, καλλιτεχνικές δραστηριότητες και δραστηριότητες με χρήση τεχνολογίας για όλες τις φάσεις και όλες τις ηλικίες	166
ΣΤ. Σενάρια για τριτοβάθμια εκπαίδευση	168
Ζ. Δράσεις για γονείς παιδιών προσφύγων	170
Η. Επιμορφώσεις εκπαιδευτικών, στελεχών εκπαίδευσης, γονέων κ.ά.	171
Θ. Ζητήματα πιστοποίησης	173
Ι. Διοικητικά ζητήματα	175
Επίλογος	176

A. Το έργο της Επιτροπής

Συγκρότηση Επιστημονικής Επιτροπής για τη στήριξη των παιδιών των προσφύγων

Η Επιστημονική Επιτροπή για τη στήριξη των παιδιών των προσφύγων συστήθηκε με εντολή του Υπουργού Παιδείας (ΓΓ1/47070 της 18/3/2016). Αντικείμενο του έργου της ήταν:

1. Να καταγράψει τις εκπαιδευτικές δράσεις που πραγματοποιούνται στα Κέντρα Φιλοξενίας, να εντοπίσει δράσεις που ήδη έχουν δοκιμαστεί στο πεδίο και να αποφασίσει ποιες μπορούν να εφαρμοστούν κατά το διάστημα του καλοκαιριού σε πρώτη φάση πιλοτικά σε κάποιους καταυλισμούς και μετά, σταδιακά, στο σύνολό τους,
2. Να αναλάβει την οργάνωση και την εποπτεία των δράσεων αυτών,
3. Να διαμορφώσει προτάσεις για την εκπαίδευση των παιδιών των προσφύγων και για την ένταξή τους στις δομές του εκπαιδευτικού συστήματος κατά τη σχολική χρονιά 2016-2017.

Η Επιστημονική Επιτροπή αποτελείται από τους κάτωθι καθηγητές/τριες και επιστημονικούς συνεργάτες των ελληνικών ΑΕΙ:

Λίνα Βεντούρα, Πρόεδρος	Γιάννης Μπέτσας
Αλεξάνδρα Ανδρούσου, Αναπλ. Πρόεδρος	Αλεξάνδρα Μπούνια
Γεώργιος Αγγελόπουλος	Νικόλαος Ναγόπουλος
Ευγενία Αρβανίτη	Βασίλειος Νιτσιάκος
Κανέλλα Ασκούνη	Βασίλειος Πανταζής
Σάββας Δημητριάδης	Ευθύμιος Παπαταξιάρχης
Μαρία Δικαίου	Αθηνά Σπινθουράκη
Αγγελική Ζιάκα	Άννα Σπύρτου
Ελένη Καραμαλέγκου	Ανδρέας Τάκης
Άννα Κούκου	Ευαγγελία Τρέσσου
Παντελής Κυπριανός	Κωνσταντίνος Τσιτσελίκης
Γεράσιμος Μακρής	Πετρούλα Τσοκαλίδου
Γεώργιος Μαυρομάτης	Ελένη Χοντολίδου

Η ΕΕ συνεργάστηκε στενά με τον Γενικό Γραμματέα ΥΠΠΕΘ Γιάννη Παντή, Συντονιστή της Επιτελικής Επιτροπής για τη Στήριξη των Παιδιών των Προσφύγων, τον αναπληρωτή συντονιστή Νίκο Μπελαβίλα, και τους Πανάγο Γεωργόπουλο και Αλέξανδρο Αστρεϊνίδη, αποσπασμένους στο ΥΠΠΕΘ εκπαιδευτικούς.

Το Έργο της Επιτροπής

Α. Απογραφή εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων: Συγκροτήθηκε ειδική υπο-ομάδα της ΕΕ, αποτελούμενη από τον Σάββα Δημητριάδη, πληροφορικό, και δύο κοινωνιολόγους την Νέλλη Ασκούνη και τον Νίκο Ναγόπουλο, που ανέλαβε την απογραφή των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων στα Κέντρα Φιλοξενίας. Οι τρεις συνάδελφοι διαμόρφωσαν το Απογραφικό Δελτίο για τα Κέντρα Φιλοξενίας Προσφύγων, συντόνισαν και επέβλεψαν τη διαδικασία και προέβησαν στην επεξεργασία των δεδομένων.

Β. Κείμενο προτάσεων: Η πρόεδρος και η αντιπρόεδρος της ΕΕ ετοίμασαν ένα πολυσέλιδο αναλυτικό κείμενο προτάσεων για την εκπαίδευση των παιδιών των προσφύγων, στο οποίο, αφού ενσωματώθηκαν οι παρατηρήσεις όλων, εγκρίθηκε από το σύνολο των μελών της ΕΕ.

Γ. Κοστολόγηση: Οι συνάδελφοι Γιώργος Αγγελόπουλος, Αλεξάνδρα Ανδρούσου, Νέλλη Ασκούνη, Νίκος Μπελαβίλας και Βασίλης Πανταζής διαμόρφωσαν και επεξεργάστηκαν μία ενδεικτική κοστολόγηση εκπαιδευτικών δράσεων έως και το τέλος του καλοκαιριού.

Δ. Οδηγός δράσεων για το καλοκαίρι: Οι συνάδελφοι Αλεξάνδρα Ανδρούσου και Ελένη Χοντολίδου διαμόρφωσαν έναν οδηγό δημιουργικής απασχόλησης/εκπαιδευτικών δράσεων προκειμένου να συνδράμουν στο έργο εκπαιδευτικών/εμπυχωτών. Στο ίδιο πλαίσιο, η κ. Ανδρούσου οργάνωσε με φοιτητές/τριες του ΕΚΠΑ επιμορφώσεις εθελοντών/τριών.

Ε. Συναντήσεις με ελληνικούς φορείς: Πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις με στελέχη του υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής και Υγείας, των Δήμων, με το ΙΕΠ, το ΚΑΝΕΠ της ΓΣΕΕ και με Μουσεία στις οποίες συζητήθηκαν δυνατότητες συνεργασίας.

Ζ. Συναντήσεις με διεθνείς οργανισμούς: Πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις με εκπροσώπους της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες και της UNICEF. Συμφωνήθηκε η συνεργασία μεταξύ του υπουργείου και των δύο διεθνών οργανισμών και η δημιουργία κοινής Ομάδας Εργασίας για την Εκπαίδευση. Συμφωνήθηκε επίσης ότι χρειάζεται ένα πλαίσιο αρχών που θα ορίζει τη δράση των ΜΚΟ και άλλων φορέων στους καταυλισμούς σε θέματα εκπαίδευσης προφυγόπαιδων. Η UNICEF έθεσε το ζήτημα του νομικού πλαισίου συνεργασίας της Ελλάδας με τον οργανισμό και μέλη της Επιτροπής συμμετείχαν σε συναντήσεις με στόχο την υπογραφή συμφωνίας μεταξύ τους. Συμφωνήθηκε, τέλος, να δημιουργηθεί ειδική κοινή ομάδα εργασίας για τη συγκέντρωση στοιχείων αποτελούμενη από την υπο-ομάδα απογραφής της Επιστημονικής Επιτροπής και ειδικούς των δύο οργανισμών.

Με βάση τα παραπάνω η ΕΕ καταθέτει:

1. Την αποτύπωση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων στα Κέντρα Φιλοξενίας προσφύγων
2. Τις προτάσεις της Επιστημονικής Επιτροπής για την ψυχοκοινωνική στήριξη των παιδιών των προσφύγων και την εκπαίδευσή τους.

Β. Αποτύπωση Παιδιών Προσφύγων και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων στα Κέντρα Φιλοξενίας Προσφύγων

Συγκρότηση της Ομάδας Σχεδιασμού και Υλοποίησης της Καταγραφής

Η Επιτροπή για τη Στήριξη των Παιδιών των Προσφύγων (ΕΣΠΠ) καθώς και οι Επιστημονικές Επιτροπές υποβοήθησης του έργου της συστάθηκαν μετά από απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων Νίκου Φίλη.

Κατά την πρώτη συνεδρίαση (11/4/2016) της Επιστημονικής Επιτροπής (ΕΕ) για την υποβοήθηση του έργου της ΕΣΠΠ αποφασίστηκε να γίνει καταγραφή των παιδαγωγικών - εκπαιδευτικών δράσεων που οργανώνονται στα Κέντρα Φιλοξενίας προσφύγων από διάφορους φορείς. Σε αυτό το πλαίσιο ορίστηκε μια τριμελής ομάδα με αντικείμενο το σχεδιασμό και την υλοποίηση της καταγραφής. Στόχος αυτής της καταγραφής είναι να αποτυπώσει αφενός τον αριθμό των παιδιών προσχολικής και σχολικής ηλικίας που βρίσκονται στα Κέντρα, αφετέρου τη συνολική εικόνα των παρεμβάσεων, αλλά και των κενών, στοιχεία τα οποία είναι απαραίτητα για τον σχεδιασμό και τον συντονισμό των δράσεων από την πλευρά του Υπουργείου Παιδείας.

Η Ομάδα σχεδιασμού και υλοποίησης της καταγραφής

Νέλλη Ασκούνη, αναπληρώτρια καθηγήτρια, Εθνικό και Καποδιστριακό Παν/μιο Αθηνών

Σάββας Δημητριάδης, επιστημονικός συνεργάτης, Παν/μιο Ιωαννίνων

Νίκος Ναγόπουλος, αναπληρωτής καθηγητής, Παν/μιο Αιγαίου

Εποπτεία σε τοπικό επίπεδο της διαδικασίας συλλογής των στοιχείων

Γιώργος Αγγελόπουλος, επίκουρος καθηγητής, Αριστοτέλειο Παν/μιο Θεσσαλονίκης

Παντελής Κυπριανός, καθηγητής, Παν/μιο Πατρών

Γιώργος Μαυρομάτης, επίκουρος καθηγητής, Δημοκρίτειο Παν/μιο Θράκης

Γιάννης Μπέτσας, επίκουρος καθηγητής, Παν/μιο Δ. Μακεδονίας

Βασίλης Νιτσιάκος, καθηγητής, Παν/μιο Ιωαννίνων

Βασίλης Πανταζής, αναπληρωτής καθηγητής, Παν/μιο Θεσσαλίας

Ελένη Χοντολίδου, αναπληρώτρια καθηγήτρια, Αριστοτέλειο Παν/μιο Θεσσαλονίκης

Συλλογή των δεδομένων

Την καταγραφή των στοιχείων από τα Κέντρα Φιλοξενίας έκαναν οι εκπαιδευτικοί:

Ειρήνη Ασβεστά	Παναγιώτης Παπάζογλου
Αλέξανδρος Αστρεϊνίδης	Παρασκευή Παπαπέτρου
Δημήτριος Γουλής	Διονύσης Παύλου
Αντωνία Δαρδιώτη	Λεμονιά Ραχιώτου
Ελπινίκη Δεμερτζή	Γεώργιος Σαϊτάς
Αναστασία Δημητρίου	Ευστάθιος Συμεωνίδης
Σοφία Ελευθεριάδου	Χρυσούλα Τσαμπούλα
Αικατερίνη Ευσταθίου Σελάχα	Μελπομένη Τσίγκρα
Χρήστος Ιωαννίδης	Θεοδοσία Χαϊλατζίδου
Έρρικα Καραθανάση	Φώτιος Χαλιαμάλιας
Δημήτριος Καρβούνης	Πέτρος Χαραβιτσίδης
Ιωάννα Κατσαμάγκα	Βασίλειος Χασιώτης
Ιωάννης Κατσάνος	Άγγελος Χατζηνικολάου
Μαρία Κέρογλου	Γεώργιος Χατζηπαύλου
Αναστάσιος Κεσίδης	Σμαρώ Χιονά
Φωτεινή Κωστούδη	Εριφύλλη Χιωτέλλη
Βικτωρία Λαγοπούλου	
Ερμιόνη Μαγαλιού	
Ευφροσύνη Μόσχου	
Ολυμπία Μπέτσα	
Βασιλική Μπούρατζη	
Αικατερίνη Μπούτση	
Σεβαστή Παΐδα	
Αγγελική Παλαΐνη	
Γιασεμή Πανσεληνά	
Δημήτριος Παπαδόπουλος	

Στην επεξεργασία του υλικού και τη γραφιστική επιμέλεια του τελικού τεύχους συνέβαλαν οι ερευνήτριες του Εργαστηρίου Αστικού Περιβάλλοντος ΕΜΠ, Πολίνα Πρέντου και Κατερίνα Χριστοφοράκη.

Ευχαριστίες

Θερμές ευχαριστίες εκφράζονται από τα μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής, σε όλους τους Διοικητές, Στρατιωτικούς και Πολιτικούς, των Κέντρων Φιλοξενίας Προσφύγων οι οποίοι με προθυμία έδωσαν στους καταγραφείς τις απαραίτητες πληροφορίες και διευκόλυναν το έργο τους. Ευχαριστούμε επίσης όλους τους δημάρχους και εκπροσώπους δημοτικών αρχών, εκπροσώπους ΜΚΟ, συλλογικοτήτων, αλληλέγγυων ή άλλων φορέων οι οποίοι έδωσαν πρόσθετες πληροφορίες για τις δράσεις που οργανώνουν. Τέλος χωρίς την εθελοντική συμμετοχή δεκάδων συναδέλφων θα ήταν αδύνατη η υλοποίηση αυτής της αποτύπωσης.

1. Η διαδικασία καταγραφής

Η συλλογή των δεδομένων βασίζεται σε ερωτηματολόγιο (βλ. Παράρτημα III) το οποίο συμπληρώνεται για κάθε Κέντρο- Δομή φιλοξενίας και περιλαμβάνει 3 ενότητες ερωτήσεων σχετικά με:

A) Τον πληθυσμό:

- συνολικό αριθμό των προσφύγων του Κέντρου
- αριθμό των παιδιών και εφήβων ανά ηλικιακές ομάδες (0-2, 3-15, 16-18 ετών)

B) Τις παιδαγωγικές - εκπαιδευτικές δραστηριότητες που οργανώνονται σε κάθε Κέντρο, α. Για παιδιά και β. Για ενήλικες

Οι σχετικές ερωτήσεις αφορούν την ταυτότητα και το είδος των φορέων που παρεμβαίνουν (ΜΚΟ, συλλογικότητες, πανεπιστήμια, αλληλέγγυοι κλπ), το καθεστώς των προσώπων που υλοποιούν τις δράσεις (έμμισθοι, εθελοντές), το περιεχόμενο, τη συχνότητα και τη διάρκεια των δράσεων και τον αριθμό των παιδιών ή των ενηλίκων που συμμετέχουν σε κάθε δράση.

Γ) Τις υποδομές: πληροφορίες σχετικά με το χώρο που διατίθεται σε κάθε Δομή για την υλοποίηση των εκπαιδευτικών δράσεων, του μεγέθους και των υπόλοιπων χαρακτηριστικών του, της καταλληλότητας και της δυνατότητας ενδεχόμενης ανάπτυξης/ βελτίωσής του.

Η καταγραφή έγινε από 50 περίπου εθελοντές εκπαιδευτικούς το διάστημα από 11 έως 26 Μαΐου 2016. Οι εκπαιδευτικοί – καταγραφείς επισκέφθηκαν τις δομές φιλοξενίας μία ή σε κάποιες περιπτώσεις και περισσότερες φορές. Άντλησαν τις πληροφορίες από τους επικεφαλής/συντονιστές κάθε δομής. Σε αρκετές περιπτώσεις, μετά από υπόδειξη των επικεφαλής/συντονιστών απευθύνθηκαν και σε εκπροσώπους φορέων που οργανώνουν εκπαιδευτικές παρεμβάσεις στη δομή.

Μετά τη συμπλήρωση των ερωτηματολογίων, τα στοιχεία καταχωρίστηκαν από τους καταγραφείς σε ειδική ηλεκτρονική πλατφόρμα την οποία κατασκεύασε ο Σ. Δημητριάδης. Η πλατφόρμα αφενός διευκολύνει την επεξεργασία των δεδομένων, αφετέρου επιτρέπει τη συνεχή επικαιροποίησή τους. Η αποτύπωση των εκπαιδευτικών δράσεων σχεδιάστηκε όχι ως μία άπαξ καταγραφή, αλλά ως συνεχής διαδικασία. Σε μια τόσο ρευστή συνθήκη, όπως αυτή των Κέντρων φιλοξενίας, είναι απαραίτητη η διαρκής ανανέωση της πληροφορίας. Η ηλεκτρονική πλατφόρμα έχει σχεδιαστεί με τρόπο που επιτρέπει αφενός να καταγράφεται οποιαδήποτε μεταβολή των στοιχείων σε κάθε Κέντρο οποιαδήποτε στιγμή, αφετέρου να είναι δυνατή η προσθήκη νέων χαρακτηριστικών καταγραφής, που αυτή τη στιγμή δεν περιλαμβάνονται, αλλά ενδέχεται να προκύψουν στο μέλλον.

Αφού ολοκληρώθηκε η καταχώριση των δεδομένων από τους καταγραφείς, η ομάδα σχεδιασμού και υλοποίησης της καταγραφής προχώρησε στον έλεγχο των στοιχείων, την επεξεργασία και την τελική παρουσίαση των πληροφοριών αναλυτικά για κάθε κέντρο.

2. Τα κέντρα όπου έγινε η καταγραφή

Η καταγραφή των εκπαιδευτικών δράσεων έγινε σε 40 Κέντρα-δομές φιλοξενίας προσφύγων (βλ. Παράρτημα Ι) τα οποία κατανέμονται ως εξής ανά γεωγραφική περιφέρεια:

Αττική: 9

Βόρειο Αιγαίο: 6

Πελοπόννησος: 1

Ήπειρος: 5

Κεντρική Ελλάδα: 5

Ανατολική Μακεδονία: 2

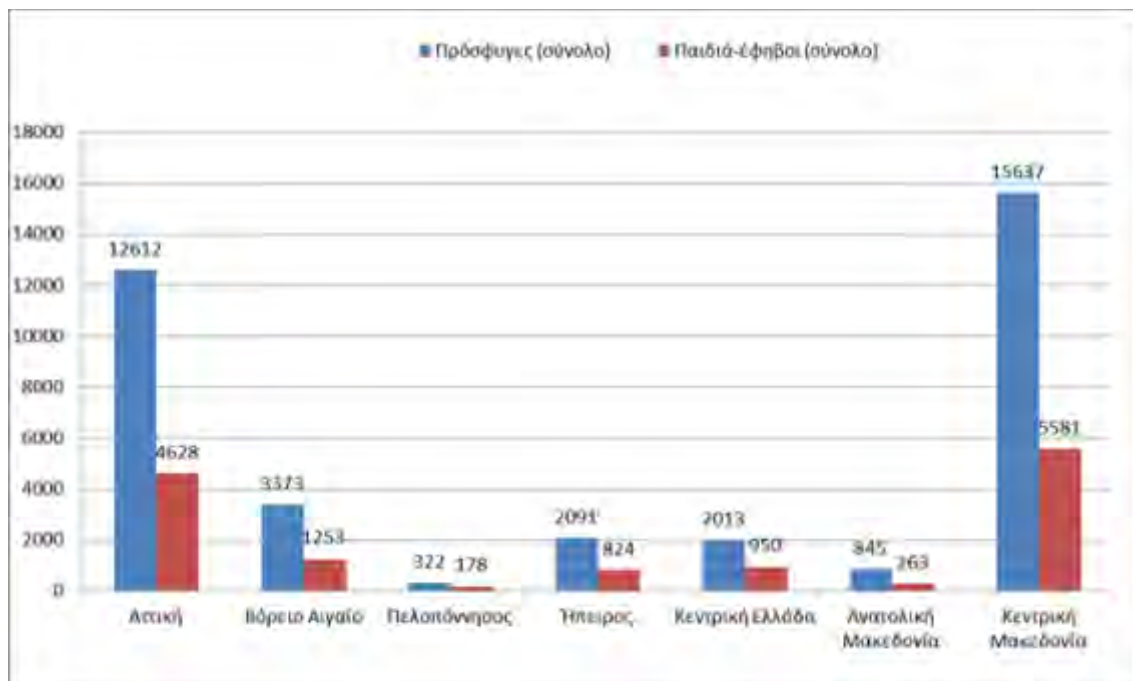
Κεντρική Μακεδονία: 12

3. Πληθυσμός

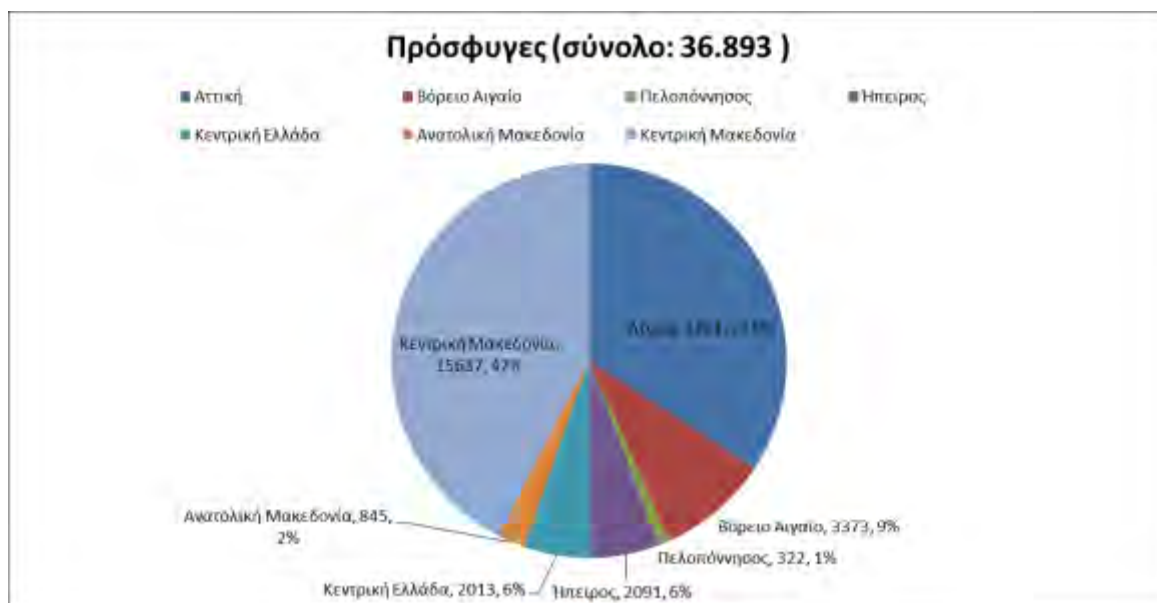
Ο συνολικός αριθμός των προσφύγων που φιλοξενούνται στα Κέντρα όπου έγινε η καταγραφή είναι 36.890 άτομα. Η απόκλιση από τον συνολικό αριθμό των προσφύγων (περίπου 52.000 αυτή τη στιγμή) οφείλεται στο ότι δεν συμπεριλαμβάνονται καταυλισμοί όπως η Ειδομένη (όπου λειτουργούσε ακόμη ο άτυπος καταυλισμός την περίοδο της καταγραφής), η Μόρια της Λέσβου, το Λιμάνι του Πειραιά, ο καταυλισμός ΠΑΘΕ Πολυκάστρου – Plaza. Όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα, ο συνολικός αριθμός των ανήλικων προσφύγων (0-18 ετών) είναι περίπου 37% του συνολικού πληθυσμού.

	Πρόσφυγες (σύνολο)	Παιδιά-έφηβοι (σύνολο)
Αττική	12.612	4.628
Βόρειο Αιγαίο	3.373	1.253
Πελοπόννησος	322	178
Ήπειρος	2.091	824
Κεντρική Ελλάδα	2.013	950
Ανατολική Μακεδονία	845	263
Κεντρική Μακεδονία	15.637	5.581
Σύνολο	36.893	13.677

Πίνακας 1: Συνολικός αριθμός προσφύγων /παιδιών στα Κέντρα που έγινε καταγραφή

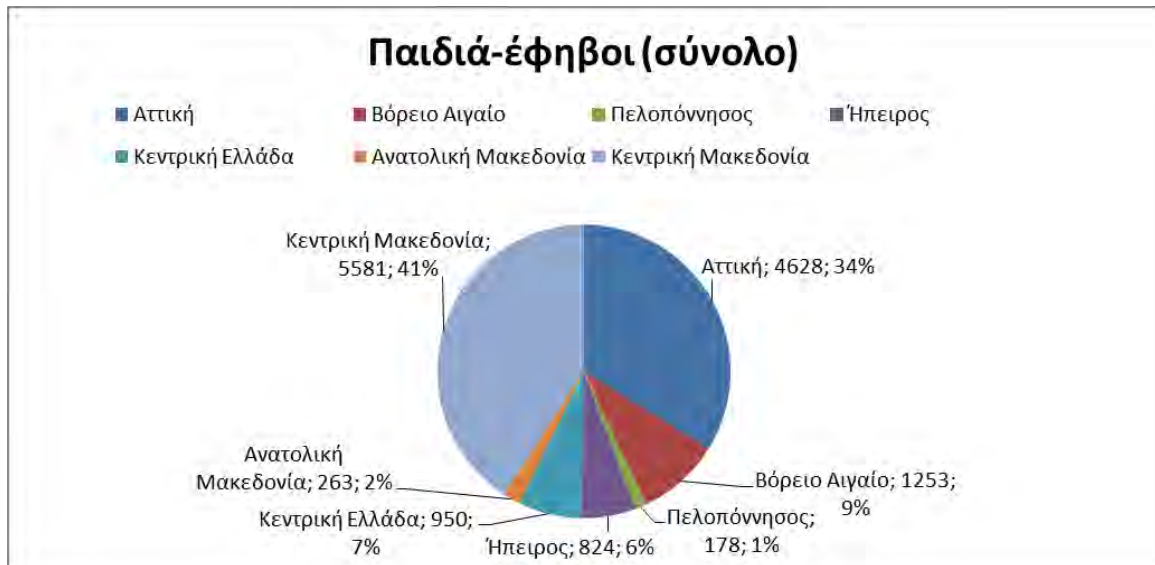

Γράφημα 1: Συνολικός αριθμός προσφύγων/παιδιών στα Κέντρα που έγινε καταγραφή

Γράφημα 2: Συνολικός αριθμός προσφύγων στα Κέντρα που έγινε καταγραφή

Γράφημα 3: Συνολικός αριθμός παιδιών στα Κέντρα που έγινε καταγραφή

Σχετικά με την κατανομή σε ομάδες ηλικιών δεν μπορούμε να έχουμε τη συνολική εικόνα. Παρόλο που στις περισσότερες δομές φιλοξενίας υπάρχουν στοιχεία ως προς την ηλικιακή κατανομή των ανηλίκων προσφύγων, τα διαθέσιμα στοιχεία δεν ακολουθούν παντού την ίδια κατηγοριοποίηση. Εκτιμάται πάντως ότι στο συγκεκριμένο πληθυσμό των Κέντρων που καταγράφηκαν, τα παιδιά ηλικίας 3-15 (οι ηλικίες που αφορούν την προσχολική και υποχρεωτική εκπαίδευση) θα πρέπει να είναι περίπου 8.000-8.500.

4. Αποτελέσματα

Στο Παράρτημα II περιλαμβάνονται τα αναλυτικά στοιχεία για τα 40 Κέντρα-Δομές φιλοξενίας όπου έγινε η καταγραφή. Για κάθε Κέντρο παρουσιάζονται πίνακες σχετικά με:

- Τον πληθυσμό των προσφύγων και των παιδιών
- Το χώρο και τις υποδομές
- Τους φορείς που δραστηριοποιούνται σε εκπαιδευτικές δράσεις
- Τις εκπαιδευτικές δράσεις για παιδιά (περιεχόμενο, συχνότητα, συμμετοχή)
- Τις εκπαιδευτικές δράσεις για ενήλικες (περιεχόμενο, συχνότητα)

Στη συνέχεια παρουσιάζεται μια σύνοψη των βασικών αποτελεσμάτων της καταγραφής.

4.1. Επάρκεια και καταλληλότητα των υλικοτεχνικών υποδομών που χρησιμοποιούνται για εκπαιδευτικές δραστηριότητες στα Κέντρα

Αποτιμώντας την επάρκεια και την καταλληλότητα του συνόλου των χώρων που έχουν δημιουργηθεί για να φιλοξενήσουν δραστηριότητες με παιδιά διαπιστώνονται όχι μόνο βασικές ελλείψεις, αλλά και ακατάλληλες συνθήκες, οι οποίες σε αρκετές περιπτώσεις κρίνεται ότι εκθέτουν τους συμμετέχοντες σε κινδύνους. Σε ορισμένα Κέντρα έχουν τοποθετηθεί κοντέινερ. Πολύ λίγα είναι τα Κέντρα όπου έχουν δημιουργηθεί κάποιες κατάλληλες αίθουσες διδασκαλίας και δραστηριοτήτων. Πολλές από τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες πραγματοποιούνται σε προαύλους ή εξωτερικούς χώρους με αποτέλεσμα να εξαρτώνται άμεσα από τις καιρικές συνθήκες.

Στα περισσότερα Κέντρα οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες και τα αθλητικά παιχνίδια πραγματοποιούνται σε αντίσκηνα ή σε τέντες ανοιχτές στα πλάγια. Γενικότερα παρατηρείται απουσία οργανωμένων χώρων διδασκαλίας. Βασικό πρόβλημα είναι η απουσία θέρμανσης/κλιματισμού. Στις περισσότερες περιπτώσεις καταγράφονται σημαντικές ανεπάρκειες εξοπλισμού και ιδιαίτερα εκπαιδευτικού εξοπλισμού.

Σε λίγα Κέντρα υπάρχουν παιδότοποι ή παιδικές χαρές, αλλά φαίνεται ότι δεν διασφαλίζεται πάντα η επιτήρηση. Λίγα (4-5) είναι επίσης τα Κέντρα όπου λειτουργούν στεγασμένοι χώροι για εκπαιδευτικές δράσεις. Οι χώροι αυτοί που μέχρι πρόσφατα είχαν χρησιμοποιηθεί για άλλες δραστηριότητες παρουσιάζουν καλύτερη εικόνα, τόσο σε επίπεδο συνθηκών υγιεινής, όσο και σε επίπεδο εξοπλισμού. Σε καλή κατάσταση αναφέρεται ότι είναι και οι κατασκηνώσεις που χρησιμοποιούνται, καθώς παρουσιάζονται καθαρές, περιποιημένες και με καλή οργάνωση.

Επίσης, παρατηρείται διασπορά διαφορετικών "μπλε σημείων" στα μεγάλα Κέντρα σύμφωνα με την οριοθέτηση κάθε οργάνωσης. Σε κάποιες περιπτώσεις αναφέρονται τέντες που στήνονται και ξεστήνονται κάθε φορά που πραγματοποιούνται δραστηριότητες.

4.2. Φορείς που δραστηριοποιούνται στην οργάνωση εκπαιδευτικών δράσεων

Στα 40 Κέντρα Φιλοξενίας καταγράφονται:

- 105 εκπαιδευτικού τύπου παρεμβάσεις για παιδιά και
- 48 εκπαιδευτικού τύπου παρεμβάσεις για ενήλικες.

Οι παρεμβάσεις αυτές οργανώνονται από διάφορους φορείς. Πρόκειται για ένα ετερογενές σύνολο 76 φορέων που περιλαμβάνει ΜΚΟ διεθνείς ή ελληνικές, διάφορες συλλογικότητες (σύλλογοι, ενώσεις κλπ), πανεπιστήμια, αλληλέγγυες

ομάδες κλπ. Σε αυτούς τους φορείς πρέπει να προστεθούν και 7 περιπτώσεις οργάνωσης μαθημάτων από τους ίδιους τους πρόσφυγες που διαμένουν στους καταυλισμούς. Η γενική εικόνα των φορέων που παρεμβαίνουν είναι η εξής:

36 Σύλλογοι, ενώσεις, ομάδες εθελοντές

32 ΜΚΟ

5 Πανεπιστήμια

3 Δημόσιοι φορείς (Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, ΟΑΕΔ, Δημόσια Βιβλιοθήκη)

7 πρωτοβουλίες προσφύγων

Από τις 32 ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται, ορισμένες απασχολούν έμμισθους συνεργάτες, ενώ άλλες αποτελούνται από εθελοντές. Επίσης κάποιες δραστηριοποιούνται σε περισσότερα του ενός Κέντρα Φιλοξενίας. Πρόκειται για τις εξής:

	ΜΚΟ ¹	Έμμισθοι	Εθελοντές	Σε πόσα Κέντρα
1	Save the children	✓		7
2	Ερυθρός Σταυρός	✓		6
3	Παιδικά χωριά SOS	✓		4
4	PRAXIS	✓		3
5	I.R.C.	✓		3
6	Χαμόγελο του Παιδιού	✓		3
7	ACTION AID	✓		2
8	ΑΡΣΙΣ	✓		2
9	Γιατροί Χωρίς Σύνορα	✓		1
10	REMAR	✓		1
11	Because We Carry	✓		1
12	HSA	✓		1
13	ADRA	✓		1
14	INTERSOS	✓		1
15	Life guard Hellas	✓		1
16	Δίκτυο για τα δικαιώματα	✓		1
17	Αντιγόνη	✓		1
18	Αποστολή Αγάπης	✓		1
19	Be aware and share		✓	1
20	Boat Refugee Foundation		✓	1
21	Greenpeace		✓	1

¹ Ακολουθείται ο χαρακτηρισμός που έχει δοθεί από τους καταγραφείς των δράσεων. Ενδεχομένως για κάποιες από αυτές τις οργανώσεις να μην ισχύει ο χαρακτηρισμός Μ.Κ.Ο., αλλά να πρόκειται πχ για μη κερδοσκοπικές εταιρείες.

	ΜΚΟ ¹	Έμμισθοι	Εθελοντές	Σε πόσα Κέντρα
22	Ηλιακτίδα ΑΜΚΕ		✓	1
23	Humanity Crew		✓	2
24	I Am You		✓	1
25	IsraAid		✓	1
26	JRS		✓	1
27	Κλόουν Χωρίς Σύνορα		✓	1
28	Lesvos Solidarity		✓	1
29	Light House Relief		✓	3
30	Olvidados		✓	1
31	Portuguese Refugee		✓	1
32	Street Lights		✓	1

Πίνακας 2: ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται στα Κέντρα που έγινε καταγραφή

Ο μεγαλύτερος αριθμός ΜΚΟ παρατηρείται στους καταυλισμούς των νησιών του Αιγαίου (κατά κύριο λόγο της Λέσβου). Ένα ενδιαφέρον στοιχείο είναι η συγκέντρωση που παρατηρείται σε ορισμένα Κέντρα. Συγκεκριμένα, από τις 105 εκπαιδευτικές δράσεις για παιδιά που καταγράφονται, οι 40 εντοπίζονται σε 4 Κέντρα:

Κέντρο	Σύνολο προσφύγων	Φορείς
Διαβατά	1.804	13
Δήμου Λέσβου (Καρά Τεπέ)	2.380	11
Ελαιώνας	1.000	9
Λιμάνι Θεσσαλονίκης	350	7

Πίνακας 3: Συγκέντρωση φορέων

Η συγκέντρωση αυτή δεν είναι ανάλογη του αριθμού των προσφύγων που φιλοξενούνται σε κάθε δομή. Υπάρχουν Κέντρα με πολύ μεγάλο πληθυσμό (πχ Χέρσο, Ελληνικό κλπ) όπου παρατηρείται εξαιρετικά περιορισμένη έως ανύπαρκτη παρέμβαση.

Στο ένα τρίτο των περιπτώσεων (περίπου 35%) οι εκπαιδευτικές παρεμβάσεις των φορέων υλοποιούνται από έμμισθους συνεργάτες, στις υπόλοιπες πρόκειται για εθελοντές. Να σημειωθεί επίσης ότι οι έμμισθοι συνεργάτες απασχολούνται συνήθως στους μεγαλύτερους φορείς. Για να αναπτυχθούν, τέλος, πολύπλευρες εκπαιδευτικές δραστηριότητες και να υπάρχει δυνατότητα επαρκούς συμμετοχής

έμμισθου προσωπικού ή εθελοντών παρατηρούνται σε ορισμένες περιπτώσεις συνεργασίες μεταξύ των φορέων που υποστηρίζουν ανάλογες δράσεις.

4.3. Περιεχόμενο δράσεων

Δράσεις για παιδιά

Από τις παρεμβάσεις που οργανώνονται στα δύο τρίτα περίπου των περιπτώσεων πρόκειται για παιδαγωγικές δράσεις δημιουργικής απασχόλησης, παιχνιδιών, ζωγραφικής ή και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης. Μόνο στο ένα τρίτο των περιπτώσεων (35 στους 105 φορείς που καταγράφηκαν) αναφέρονται μαθήματα.

Πρόκειται κυρίως για μαθήματα αγγλικών και δευτερευόντως ελληνικών ή πιο σπάνια μαθηματικών. Σε 7 περιπτώσεις οργανώνονται μαθήματα αραβικών.

Επίσης, ορισμένες από τις δράσεις έχουν ως περιεχόμενο την αυτοοργάνωση των παιδιών παρέχοντας μαθήματα ατομικής υγιεινής και κοινωνικής προστασίας. Να σημειωθεί επίσης ότι σε λίγες περιπτώσεις το πρόγραμμα των παρεμβάσεων συνδιαμορφώνεται με τις επιθυμίες και προτάσεις των προσφύγων.

Δράσεις για ενήλικες

Στα μεγαλύτερα, συνήθως, Κέντρα πραγματοποιούνται δράσεις για ενήλικες που επικεντρώνονται κυρίως σε δράσεις ενδυνάμωσης, καλλιτεχνικής δημιουργίας, συμβουλευτικής υποστήριξης, δημιουργίας μεικτών ομάδων συζήτησης θεμάτων των Κέντρων, εκμάθησης ελληνικής και αγγλικής γλώσσας και διευκόλυνσης των ενηλίκων για επισκέψεις σε βιβλιοθήκες, μουσεία κλπ. Ορισμένες από τις πρωτοβουλίες αυτές αναλαμβάνουν Πανεπιστημιακά Τμήματα που έχουν ως έδρα την περιοχή που βρίσκονται τα Κέντρα.

4.4. Δραστηριότητες εντός/εκτός δομών

Οι παιδαγωγικές/ εκπαιδευτικές δράσεις οργανώνονται κατά κύριο λόγο μέσα στα Κέντρα Φιλοξενίας. Είναι πολύ περιορισμένες οι περιπτώσεις όπου οργανώνονται δραστηριότητες εκτός δομών. Συγκεκριμένα καταγράφονται 11 τέτοιες περιπτώσεις, εκ των οποίων:

- 3 αφορούν μαθήματα σε χώρους σχολείων
- 1 μαθήματα μουσικής σε ωδείο
- 7 επισκέψεις σε μουσεία, κινηματογράφο, βιβλιοθήκες.

Σε ορισμένα Κέντρα δραστηριοποιούνται επίσης ομάδες παρέμβασης που αναλαμβάνουν να εκπαιδεύσουν εθελοντές ή άλλες ομάδες που επιθυμούν να οργανώσουν παρεμβάσεις στις δομές αυτές.

4.5. Συμμετοχή προσφύγων ως εκπαιδευτικών

Σε 7 περιπτώσεις, πρόσφυγες που διαμένουν στα κέντρα συμμετέχουν στην οργάνωση-υλοποίηση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, κυρίως μαθημάτων αγγλικών ή αραβικών. Δεν πρόκειται απαραίτητα για εκπαιδευτικούς, αλλά και για φοιτητές, επιστήμονες ή άτομα με σχετικά ψηλό μορφωτικό επίπεδο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα Ι

Δομές φιλοξενίας προσφύγων στα οποία έγινε καταγραφή εκπαιδευτικών δράσεων

Αττική

1. Σχιστό
2. Ελαιώνας
3. Γήπεδο Baseball Ελληνικό
4. Γήπεδο Hockey Ελληνικό
5. Χώρος αφίξεων Ελληνικό
6. Άγιος Ανδρέας
7. Μαλακάσα
8. Λαύριο (Κατασκ. Αγροτ.Τραπ.)
9. Προβλήτα Σκαραμαγκά

Βόρειο Αιγαίο

10. Δήμου Λέσβου (Καρά Τεπέ)
11. Ηλιακτίδα ΑΜΚΕ- Λέσβου
12. Caritas-Λέσβου
13. Πρώην ΠΙΚΠΑ Λέσβου
14. Χίος –Σούδα
15. Χίος –ΚΕΠΥΤ-ΒΙΑΛ

Δυτική Ελλάδα- Πελοπόννησος

16. Μυρσίνη- Ανδραβίδα Ηλείας

Ήπειρος

Ιωάννινα

17. Δολιανά Ιωαννίνων
18. Κατσικάς Ιωαννίνων
19. Τσεπέλοβο Ιωαννίνων
20. Κόνιτσα (Δήμος)

Πρέβεζα

21. Φιλιπιάδα (Στρ/δο Πετροπουλάκη)

Κεντρική Ελλάδα

- 22. Εύβοια - Ριτσώνα (Στρ/δο Πα)
- 23. Βοιωτία Οινόφυτα
- 24. Φθιώτιδα Θερμοπύλες
- 25. Λάρισα Κουτσόχερο Στρ/δο Ευθυμιόπουλου
- 26. Βόλος (Μόζας)

Ανατολική Μακεδονία

Δράμα

- 27. Δράμα (ΒΙΠΕ)

Καβάλα

- 28. Χαλκερό (Δήμος Καβάλας)

Κεντρική Μακεδονία

Θεσσαλονίκη

- 29. Διαβατά (Στρ/δο Αναγνωστοπούλου)
- 30. Θεσσαλονίκη (λιμάνι)
- 31. Ωραιόκαστρο Θεσσαλονίκης (αποθήκες Φέσσα)

Κιλκίς

- 32. Χέρσο (Στρ/δο Μαζαράκη)
- 33. Πολύκαστρο (Νέα Καβάλα)

Πιερία

- 34. Πιερία –Πέτρα Ολύμπου (Πρώην Ψυχ. Νοσοκομείο Ιεράς Μονής Πέτρας Ολύμπου ΨΙΜΠΟ)
- 35. Πιερία (κτήμα Ηρακλής)
- 36. Κάμπινγκ Νηρέας-Πιερία
- 37. Νέα Χράνη

Πέλλα

- 38. Γιαννιτσά (Παλαιά Σφαγεία)

Ημαθία

- 39. Αλεξάνδρεια Ημαθίας (Στρ/δο Γ. Πελάγου)
- 40. Αγ. Βαρβάρα Βέροιας Ημαθίας (Στρ/δο Αρματωλού Κόκκινου Ημαθίας)

Παράρτημα II

Αναλυτικοί πίνακες για τα 40 Κέντρα-Δομές φιλοξενίας όπου έγινε η καταγραφή

5. Κέντρα Φιλοξενίας: Αττική

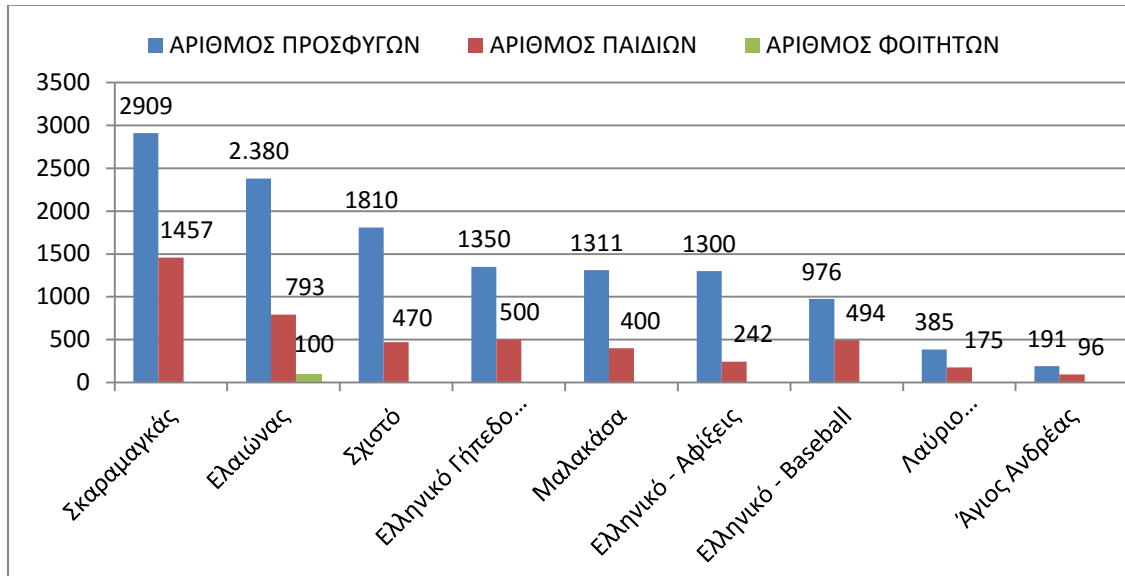
Δομή	Αριθμός προσφύγων	Αριθμός βρεφών (0-2 ετών)	Αριθμός παιδιών (3-15 ετών)	Αριθμός εφήβων (16-18 ετών)	ΗΛΙΚΙΑΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ (Όπως προσδιορίστηκαν από τους καταγραφείς)	Σύνολο (0-18 ετών)	Αριθμός φοιτητών
Σκαραμαγκάς	2909				Στοιχεία από τον διοικητή του Κέντρου: Άνδρες: 761 Γυναίκες: 691 Αγόρια 6-18 ετών: 553 Κορίτσια 6-18 ετών: 400 Παιδιά έως 5 ετών: 504 Στοιχεία από το "Ανοιχτό Σχολείο Μεταναστών" Πειραιά: Παιδιά 5-13: 565 από τα οποία: 441 Συριακής, 87 Κουρδικής 37 Αφγανικής καταγωγής	1457	
Ελαιώνας	2.380	164	537	92		793	100
Σχιστό	1810	70			0-2 ετών: 70 3-10 ετών: 200 11-18 ετών: 200	470	
Ελληνικό Γήπεδο Hockey	1350				0-15 ετών: 145 5-18 ετών: 356	501	
Ελληνικό Χώρος αφίξεων	1300				0-5 ετών: 66 5-18 ετών: 176	242	
Ελληνικό Γήπεδο Baseball	976				0-5 ετών: 100 5-18 ετών: 394	494	
Μαλακάσα	1311				0-6 μηνών: 15 6 μηνών – 1 έτους: 30-35 1-12: 350	400	
Λαύριο (Κατασκηνώσεις	385				0-5 ετών: 77 6-10 ετών: 52	175	

Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων
Επιστημονική Επιτροπή για την υποβοήθηση του έργου της Επιτροπής Στήριξης των Παιδιών των Προσφύγων
Οι εκπαιδευτικές δράσεις για τα παιδιά των προσφύγων - Ιούνιος 2016

Δομή	Αριθμός προσφύγων	Αριθμός βρεφών (0-2 ετών)	Αριθμός παιδιών (3-15 ετών)	Αριθμός εφήβων (16-18 ετών)	ΗΛΙΚΙΑΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ (Όπως προσδιορίστηκαν από τους καταγραφείς)	Σύνολο (0-18 ετών)	Αριθμός φοιτητών
Αγροτ. Τράπεζας)					11-17 ετών : 46		
Άγιος Ανδρέας	191	25	55	16		96	
Σύνολο	12.612					4.628	100

Πίνακας 4: Πληθυσμός - Αττική

Γράφημα 4: Πληθυσμός - Αττική

5.1. Περιγραφή χώρων - Αττική

Δομή	Υπάρχει ειδικός χώρος ("Μπλε Σημείο" για παιδιά ή παιδική χαρά ή οικίσκος ή τέντα ή άλλο) για τις δραστηριότητες με τα παιδιά; Κρίνεται κατάλληλος;
Σκαραμαγκάς	Δεν υπάρχει προς το παρόν "Μπλε σημείο". Υπάρχει τέντα της ΜΚΟ "Movement on the Ground" τέντα (ανοιχτή στα πλάγια) για αθλητικά παιχνίδια.
Ελαιώνας	Υπάρχει ο παιδότοπος (400 τ.μ.) που είναι μια μεγάλη τέντα με σκεπή και πλαϊνά που μπορούν να ανοίγουν και να κλείνουν. Έχει φως. Δεν έχει πρίζες και θέρμανση/κλιματισμό. Υπάρχουν επίσης ένα υποτυπώδες γήπεδο με τέρματα και δυο γήπεδα μπάσκετ που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για αθλητικές δραστηριότητες.
Σχιστό	Υπάρχει η αίθουσα πολλαπλών χρήσεων, που είναι ένας στεγασμένος χώρος περίπου 150 τμ. (ήταν το εστιατόριο του παλαιού στρατοπέδου). Είναι δροσερός καθαρός, περιποιημένος, κατάλληλος για δράσεις, έχει φωτισμό φυσικό και ηλεκτροδότηση, διαθέτει επίσης πάγκους ώστε να μπορούν περίπου να καθίσουν περίπου 100 παιδιά. Φυσικά δεν επαρκεί για όλα τα παιδιά του Κέντρου, ενδεχομένως να πρέπει να δημιουργηθούν και άλλοι μικρότεροι χώροι, αν πρόκειται όλα τα παιδιά να παρακολουθήσουν ταυτόχρονα μαθήματα. Υπάρχει ειδικός χώρος BLUE DOT SERVICES για κοινωνικές παροχές, περίθαλψης, σίτισης, ψυχολογικής υποστήριξης στις οικογένειες. Όπως και 2 container της ΜΚΟ SAVE THE CHILDREN που χρησιμοποιούνται για τη φύλαξη του υλικού τους και για δράσεις.
Ελληνικό Γήπεδο Hockey	Υπάρχει μια μεγάλη αίθουσα μέσα στο στεγασμένο χώρο στην οποία γίνονται όλες οι δραστηριότητες. Είναι γύρω στα 120 τ.μ., τελείως άδεια από εξοπλισμό. Υπάρχουν 2 παρ/μεσ κολώνες στη μέση της αίθουσας που βοηθούν στο χωριστεί ο χώρος στα δύο.

Δομή	Υπάρχει ειδικός χώρος ("Μπλε Σημείο" για παιδιά ή παιδική χαρά ή οικίσκος ή τέντα ή άλλο) για τις δραστηριότητες με τα παιδιά; Κρίνεται κατάλληλος;
Ελληνικό Χώρος αφίξεων	
Ελληνικό Γήπεδο Baseball	Υπάρχουν στο εσωτερικό χώρο του γηπέδου δύο μικρές αίθουσες γύρω στα 70 τ.μ η καθεμία, η μία είναι εξοπλισμένη με τραπέζια και καρέκλες για παιδιά και ήδη χρησιμοποιείται για ζωγραφική. Η δεύτερη είναι άδεια και δεν έχει χρησιμοποιηθεί ακόμα.
Μαλακάσα	Δύο μεγάλες σκηνές χωρίς θέρμανση και κλιματισμό.
Λαύριο (Κατασκηνώσεις Αγροτ. Τράπεζας)	Το Κέντρο Φιλοξενίας λειτουργεί μέσα στο χώρο των κατασκηνώσεων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης . Η κατασκήνωση βρίσκεται μέσα σε ένα πευκόδασος, όπου υπάρχουν πολλά ανοιχτά ασφαλή, καθαρά και κατάλληλα σημεία όπου παίζουν τα παιδιά Επίσης υπάρχουν κιόσκια , μικρές πλατείες, γήπεδο μπάσκετ. Υπάρχει ανοιχτός χώρος με κιόσκι και πολλά παγκάκια ανεπτυγμένα εν είδη τάξης, επίσης από αρχές Μαΐου, οργανώθηκε ένας οικίσκος ξύλινος (προϋπήρχε στο χώρο αλλά κλειστός) για την απασχόληση των παιδιών και τα μαθήματα Ελληνικών και Αγγλικών (παιδιών και ενηλίκων). Δεν είναι ένας πολύ μεγάλος χώρος, ούτε όμως και μικρός . Ο χώρος ήταν ενιαίος και έχει χωριστεί, με τη χρήση μια βιβλιοθήκης, σε δύο αίθουσες. Η κάθε αίθουσα έχει ηλεκτρονικό υπολογιστή (παλιό αλλά λειτουργικό) συνδεδεμένο στο διαδίκτυο, τραπέζια και καρέκλες, υποτυπώδες υλικό απασχόλησης παιδιών (επιτραπέζια παιχνίδια). Στον ένα χώρο έχουν βάλει κιλίμια και αφρώδες υλικό στο πάτωμα για να απασχολούνται μικρότερα παιδιά . Στο ταβάνι υπάρχουν ανεμιστήρες , υπάρχουν και air-conditions (άγνωστο αν λειτουργούν). (Υπάρχουν φωτογραφίες του χώρου)
Άγιος Ανδρέας	1) Ένα γήπεδο ποδοσφαίρου, με πλαστικό τάπητα, πέντε επί πέντε. Παρουσιάζεται πρόβλημα με τη σε μια πλευρά ριγμένη περίφραξή του και τα σκυλιά που υπάρχουν σε γειτονικό οικόπεδο από την πλευρά αυτή. 2) Ένα γήπεδο καλαθοσφαίρισης. 3) Δύο παιδικές χαρές που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από περίπου τριάντα άτομα. 4) Υπόστεγο, ως συνέχεια ενός κλειστού χώρου περίπου σαράντα τετραγωνικών μέτρων (άγνωστο αν ο χώρος είναι λειτουργικός το χειμώνα) 5) Ένας δεύτερος κλειστός χώρος εστίασης πεντακοσίων περίπου τετραγωνικών μέτρων με αντίστοιχη κουζίνα και ψυγεία με τρία σώματα ψύξης/θέρμανσης, άγνωστο αν δουλεύουν.

Πίνακας 5: Περιγραφή χώρων - Αττική

5.2. Φορείς που οργανώνουν δράσεις για τα παιδιά - Αττική

Σκαραμαγκάς				
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
Ανοιχτό Σχολείο Μεταναστών Πειραιά	Συλλογικότητα	Οκτάωρη απασχόληση επί καθημερινής βάσης (εργάσιμες ημέρες). Δεν είχαν ξεκινήσει το πρόγραμμα τη στιγμή της καταγραφής.	Εθελοντές	Πειραιάς
Ερυθρός Σταυρός	Άλλο	Όλες τις μέρες της εβδομάδας από τις 09:00 - 14: 00 και 16:00-18:00	Έμμισθοι	

Πίνακας 6: Φορείς που οργανώνουν δράσεις για τα παιδιά - Σκαραμαγκάς

Ελαιώνας				
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
Greenpeace	ΜΚΟ	Τρίτη 12:00- 2:00	Εθελοντές	
Street Lights	ΜΚΟ	Σάββατο 4:00 – 6:00	Εθελοντές	
Κλόουν Χωρίς Σύνορα (Παγκόσμια οργάνωση)	ΜΚΟ	Τετάρτη 7:00-8:00	Εθελοντές	Μέσω του Ελαιώνα υπάρχουν συζητήσεις για επαφές της ομάδας «Κλόουν Χωρίς Σύνορα» με τις δομές στο Ελληνικό
Παιδικά χωριά SOS	ΜΚΟ	Δευτ. έως και Σάβ. 10:30-12:30 και 4:30 - 6:30 Παρ. 12:00- 3:00 Σάβ. 12:00- 3:00	Έμμισθοι	Μέσω του Ελαιώνα υπάρχουν συζητήσεις για επαφές της ομάδας «Παιδικά χωριά SOS» και με άλλες δομές για να ξεκινήσουν παρεμβάσεις.
Δίκτυο Τέχνης και Δράσης	Άλλο	Τετάρτη 05:00 – 07:00	Εθελοντές	
Ερυθρός Σταυρός	ΜΚΟ	Τετάρτη 12:00- 2:00, (μένουν ως τις 3:00)	Εθελοντές	
Σχολή Χιλλ	Άλλο	Δευτ., Τρ., Πέμπτη και Παρ. 4:30 - 7:30 Μετακινούν τα παιδιά εκτός δομής	Εθελοντές	
ΤΕΑΠΗ – ΕΚΠΑ	Παν/μιο	Τρίτη 05:00 – 07:00 και Πέμπτη 10:30- 12:30	Εθελοντές	Η ομάδα εκπαιδεύει άλλες ομάδες σε Θεσσαλονίκη και Λέσβο που παρεμβαίνουν σε άλλες δομές.
Τράπεζα χρόνου» (Εθελ. Ομάδα Γυναικών Παπάγου	Αλληλέγγυοι	Δευτέρα 12:00 - 02:00	Εθελοντές	

Πίνακας 7: Φορείς που οργανώνουν δράσεις για τα παιδιά - Ελαιώνας

Σχιστό				
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
Save the children	ΜΚΟ	Δευτ.- Σάβ. 10:00 -19:00 (16:00- 19:00 γίνονται δράσεις με πολύ μικρά παιδιά και μητέρες βρεφών	Έμμισθοι	Πραγματοποιούν αντίστοιχα προγράμματα στο Ελληνικό 1 και 2, (όχι στις Αφίξεις) και αναφέρουν πως θα αρχίσουν σύντομα και στον Σκαραμαγκά.
ACTION AID	ΜΚΟ	Δευτ. - Παρασκευή 13:30- 17:00.	Έμμισθοι	
Δίκτυο για τα δικαιώματα του παιδιού	ΜΚΟ	Συnergάζεται με την Save the children. Αναπτύσσουν από κοινού δράσεις από τις αρχές Μαΐου.	Έμμισθοι	
Ομάδα αξιωματικών και στρατιωτών του Κέντρου Σχιστού	Άλλο	Καθημερινά 12:00-13:30	Εθελοντές	

Πίνακας 8: Φορείς που οργανώνουν δράσεις για τα παιδιά - Σχιστό

Ελληνικό - Γήπεδο Baseball				
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
Save the children	ΜΚΟ	Δευτέρα έως Παρασκευή: 10.00-16.00	Έμμισθοι	Στο Hockey Ελληνικού

Πίνακας 9: Φορείς που οργανώνουν δράσεις για τα παιδιά - Ελληνικό Γήπεδο Baseball

Ελληνικό Γήπεδο Hockey				
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
Save the children	ΜΚΟ	Δευτέρα έως Παρασκευή: 10.00-16.00	Έμμισθοι	Στο Baseball Ελληνικού

Πίνακας 10: Φορείς που οργανώνουν δράσεις για τα παιδιά - Ελληνικό Γήπεδο Hockey

Μαλακάσα				
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
REMAR	ΜΚΟ	Κάθε μέρα 10π.μ – 7μ.μ.	Έμμισθοι	Δραστηριοποιείται στη Μυτιλήνη και παλιότερα στο Γαλάτσι.

Πίνακας 11: Φορείς που οργανώνουν δράσεις για τα παιδιά - Μαλακάσα

Λαύριο (Κατασκηνώσεις Αγροτ. Τράπεζας)				
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
Δ.Υ.Π.ΛΑ.: Δίκτυο Υποστήριξης Προσφύγων Λαυρίου	Συλλογικότητα	Κάθε Δευτ. και Παρ. απόγευμα , 1 ή 2 ώρες (5.00-7.00)	Εθελοντές	Στο παλιότερο κέντρο υποδοχής προσφύγων του Λαυρίου (Ανοιχτό Κέντρο Αιτούντων Ασύλου)
Πρωτοβουλία δύο Σύρων προσφύγων του Κέντρου, κ.Μοχάμεντ Ζιντάν και κ. Φιντά Μαρούφ	Άλλο	Καθημερινά 1.00-2.00μμ εκτός από Δευτέρα	Εθελοντές	
Συντροφιά Μεσογείων	Άλλο	Μία φορά το μήνα	Εθελοντές	
Σύλλογος Εκπαιδευτικών Π.Ε. Ανατ. Αττικής «Κώστας Σωτηρίου»	Συλλογικότητα	Τετ. ,Πέμ., Σάβ., 5.00-7.00μμ	Εθελοντές	

Πίνακας 12: Φορείς που οργανώνουν δράσεις για τα παιδιά - Λαύριο (Κατασκηνώσεις Αγροτ. Τράπεζας)

5.3. Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Αττική

Σκαραμαγκάς							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
ΑΝΟΙΧΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΠΕΙΡΑΙΑ	Οκτάωρη απασχόληση επί καθημερινής βάσης (εργάσιμες ημέρες). Τη στιγμή της καταγραφής δεν είχε ξεκινήσει ακόμη πρόγραμμα.	Εθελοντές	18 Εθελοντές/εθελόντριες εκπαιδευτικοί ή ανεξάρτητοι/ες εθελοντές/ντριες	Εκπαίδευση και βοήθεια στην αυτοοργάνωση των προσφύγων (καθαριότητα χώρου, εκπαίδευση παιδιών και ενηλίκων, επισκευές ηλεκτρολογικές, υδραυλικές, ξυλουργικές κ.λ.π.) Μαθήματα ατομικής υγιεινής Διδασκαλία ελληνικής γλώσσας ως δεύτερης Διδασκαλία αγγλικής γλώσσας Μαθηματικά ή ό,τι άλλο προτείνουν οι πρόσφυγες	Προς το παρόν όχι	Ο στόχος είναι να καλύψει όλα τα παιδιά ηλικίας 5-13 ετών	Διαχωρίζονται

Σκαραμαγκάς							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
Ερυθρός Σταυρός	Όλες τις μέρες της εβδομάδας από τις 09:00 - 14:00 και 16:00-18:00	Έμμισθοι	Κανένας.	Για τα παιδιά κάθε Τρίτη-Τετάρτη - Παρασκευή υλοποιούνται δράσεις δημιουργικής απασχόλησης με στόχο την προαγωγή της υγείας και καθαριότητας του χώρου. Τα παιδιά εκπαιδεύονται σε θέματα ατομικής υγιεινής και καθαριότητας και φροντίδας του χώρου που ζουν (βιωματικά παιχνίδια, κλόουν κ.λ.π.). Για εφήβους και ενήλικες: Από 18-5-2016 θα παρέχεται ψυχοκοινωνική υποστήριξη σε ευάλωτες ομάδες (ασθένειες, αναπηρίες, κακοποίηση)	Δεν οργανώνονται	Το σύνολο των αγοριών και κοριτσιών που ζουν στη δομή, ηλικίας 6-18 ετών , ανέρχεται στα 953 και είναι δύσκολη η απασχόληση όλων. Στο επόμενο διάστημα θα οργανωθεί η ομαδοποίηση των παιδιών. Προς το παρόν απασχολείται περιορισμένος αριθμός παιδιών.	Διαχωρίζονται

Πίνακας 13: Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Σκαραμαγκάς

Αττική - Ελαιώνας							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
Greenpeace	Τρίτη 12:00-2:00	Εθελοντές	3-4 άτομα	Δημιουργικής απασχόλησης		Στις δραστηριότητες δημιουργικής απασχόλησης συμμετέχουν κυρίως παιδιά γύρω στα 30-40 τη φορά.	Απευθύνονται στο σύνολο
Street Lights	Σάββατο 4:00 – 6:00	Εθελοντές	12 – 14 άτομα	Δημιουργικής απασχόλησης, καλλιτεχνικές		Στις δραστηριότητες συμμετέχουν γύρω στα 30-40 παιδιά και έφηβοι τη φορά.	Απευθύνονται στο σύνολο
Κλόουν Χωρίς Σύνορα (Παγκόσμια οργάνωση)	Τετάρτη 7:00-8:00	Εθελοντές	3-4 άτομα, που όμως κάνουν για δέκα, όπως χαρακτηριστικά είπε ο Μαχμούτ	Καλλιτεχνικές δραστηριότητες		Στη δράση αυτή συμμετέχουν κάθε φορά πάνω από 100 άτομα όλων των ηλικιών αλλά και ενήλικες. Η ομάδα των κλόουν μπαίνει στο χώρο με μουσική, γυρίζει όλο το camp και καλεί τον κόσμο να τους ακολουθήσει.	Απευθύνονται στο σύνολο

Αττική - Ελαιώνας							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
Παιδικά χωριά SOS	Για τη δημιουργική απασχόληση από Δευτέρα έως και Σάββατο 10:30-12:30 και 4:30 - 6:30 Για τα μαθήματα γλωσσών Παρασκευή και Σάββατο 12:00- 3:00	Έμμισθοι	Για τη δημιουργική απασχόληση 2 για κάθε ομάδα Για τα μαθήματα γλωσσών 1 για κάθε ομάδα	Δημιουργικής απασχόλησης (για παιδιά), μαθήματα ελληνικών/ αγγλικών/ αραβικών (για παιδιά και εφήβους).		Στις δραστηριότητες δημιουργικής απασχόλησης συμμετέχουν κυρίως παιδιά γύρω στα 30 τη φορά. Κάποιες φορές πάνε και στο πρωινό και στο απογευματινό τμήμα. Οι δράσεις γίνονται στον παιδότοπο. Οι ομάδες των γλωσσών αποτελούνται από τμήματα των 7-8 παιδιών και εφήβων, έχουν τμήματα προχωρημένων και αρχαρίων. Οι δράσεις των μαθημάτων γλωσσών γίνονται σε ένα container	Απευθύνονται στο σύνολο

Αττική - Ελαιώνας							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
						που τους έχει παραχωρηθεί.	
Δίκτυο Τέχνης και Δράσης	Τετάρτη 05:00 – 07:00	Εθελοντές	Ο αριθμός των εμπυχωτών εξαρτάται από τη δραστηριότητα.	Καλλιτεχνικές δραστηριότητες, μουσική, ζωγραφική, δραματοποίηση, συναυλίες – θεατρικές παραστάσεις σε συνεργασία με άλλους καλλιτέχνες		Ο αριθμός και η ηλικία των συμμετεχόντων εξαρτάται από το είδος της δραστηριότητας.	Απευθύνονται στο σύνολο
Ερυθρός Σταυρός	Τετάρτη 12:00- 2:00, συνήθως μένουν ως τις 3:00	Εθελοντές	8 άτομα	Δημιουργικής απασχόλησης και γλωσσών στον παιδότοπο. Είναι η πιο παλιά ομάδα που παρεμβαίνει συστηματικά φορούν στολή, τα παιδιά και οι έφηβοι τους αναγνωρίζουν και συμμετέχουν με χαρά. Στη μεγάλη ομάδα διαφοροποιούν ηλικιακά και ανάλογα με τα		Στις δραστηριότητες δημιουργικής απασχόλησης συμμετέχουν πάνω από 30 παιδιά και έφηβοι τη φορά.	ΔΙΑΧΩΡΙΖΟΝΤΑΙ

Αττική - Ελαιώνας							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
				ενδιαφέροντα των παιδιών. Διαχωρίζονται κάθε φορά ανάλογα με τη σύνθεση της ομάδας. Οι έφηβοι κάνουν κυρίως αγγλικά.			
Σχολή Χιλλ	Δευτέρα, Τρίτη, Πέμπτη, Παρασκευή 4:30 - 7:30 και μετακινούν τα παιδιά εκτός δομής	Εθελοντές	8 εκπαιδευτικοί και 2 συνοδοί για τη μετακίνηση	Μαθήματα ελληνικών/μαθηματι κών/αγγλικών (για παιδιά)	Τα μαθήματα οργανώνονται εκτός δομής. Τα παιδιά μετακινούνται με πούλμαν στους χώρους του 1ου Πειραματικού Γυμνασίου Αθηνών στην Πλάκα	Η δράση καλύπτει 50 παιδιά ηλικιακών ομάδων 7-11 ετών που χωρίζονται σε δύο ομάδες. Η δράση αναπτύχθηκε σε συνεργασία με τα «Παιδικά χωριά SOS». Πολλά παιδιά συμμετέχουν και στα δυο προγράμματα. Τα 50 παιδιά χωρίζονται σε δυο τμήματα μικρών – μεγάλων με 4 εμψυχωτές το	ΔΙΑΧΩΡΙΖΟΝΤΑΙ

Αττική - Ελαιώνας							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
						καθένα. Κάνουν δραστηριότητες και μέσα σε αυτές ασχολούνται με ελληνικά/μαθηματικά/αγγλικά οπότε στο εσωτερικό της κάθε ομάδας δημιουργούνται υποομάδες που δουλεύουν. Απευθύνονται στο σύνολο των παιδιών.	
	Τρίτη 05:00 – 07:00 και Πέμπτη 10:30- 12:30	Εθελοντές	15 – 20 εκπαιδευτικοί	Δημιουργικής απασχόλησης με στόχο την ενδυνάμωση, μέσα από την κίνηση, τη μουσική, το παιχνίδι, τη δραματοποίηση, τις κατασκευές.		Στις δραστηριότητες δημιουργικής απασχόλησης συμμετέχουν γύρω στα 50-70 παιδιά τη φορά.	Απευθύνονται στο σύνολο
Τράπεζα χρόνου» (Εθελοντική ομάδα γυναικών	Δευτέρα 12:00 - 02:00	Εθελοντές	3 – 5 άτομα	Δημιουργικής απασχόλησης (για παιδιά)		Στις δραστηριότητες δημιουργικής απασχόλησης συμμετέχουν	Απευθύνονται στο σύνολο

Αττική - Ελαιώνας							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
Παπάγου						κυρίως παιδιά, συνήθως ως 12χρονών, γύρω στα 30 τη φορά	

Πίνακας 14: Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Ελαιώνας

Σχιστό							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
SAVE THE CHILDREN	Δευτέρα έως Σάββατο 10:00 - 19:00 (16:00-19:00) γίνονται δράσεις με πολύ μικρά παιδιά και μητέρες βρεφών.	Έμμισθοι		Αναπτύσσουν υπαίθριες δημιουργικές δραστηριότητες με τη δημιουργία διαδραστικού παιδότοπου, ομαδικά παιχνίδια, χειροτεχνίες, παζλ ζωγραφική, παιχνίδια αρίθμησης. Αναφέρουν ότι είναι πιο δύσκολο να δουλεύουν με εφήβους, έτσι το τελευταίο διάστημα, στήνουν μαζί με το Δίκτυο για τα Δικαιώματα του Παιδιού, σεμινάρια φωτογραφίας κι άλλες σχετικές δράσεις. Μέσα από τις δραστηριότητες έχουν τη εμπειρία να διακρίνουν παιδιά με προβλήματα ή μη συνοδευόμενα παιδιά, τα οποία παραπέμπουν στους Κοινωνικούς Λειτουργούς ή φροντίζουν για την υποστήριξή τους σε δομές έξω από το Κέντρο, αν κάτι τέτοιο είναι εφικτό. Η ΜΚΟ SAVE THE CHILDREN έχει αναπτύξει το τελευταίο διάστημα συνεργασία στις δράσεις στο Σχιστό μαζί με το ΔΙΚΤΥΟ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ (Δραστηριοποιείται εκεί από αρχές Μαΐου).		Τα παιδιά τα χωρίζουν σε ομάδες: βρέφη έως 3-4 ετών 5-8 ετών 8- 14 14-18 ετών Γενικά απασχολούν ημερησίως από 50 έως 200 παιδιά. Προσπαθούν να είναι ευέλικτοι στις δράσεις τους, και προσφέρουν ένα επιτρεπτικό πλαίσιο ώστε τα παιδιά να προσέρχονται ελεύθερα και με καλή διάθεση χωρίς να καταπιέζονται	Διαχωρίζονται

Σκιστό							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
ACTION AID	Καθημερινά από Δευτέρα έως Παρασκευή 13:30- 17:00.	Έμμισθοι	Δεν αναφέρθηκαν εκπαιδευτικοί στη δράση. Στη δράση συμμετέχουν περίπου 10 ψυχολόγοι, 2 κοινωνικοί λειτουργοί και 2 μεταφραστές,	Οι δραστηριότητες αφορούν την ψυχοκοινωνική στήριξη των κοριτσιών προσφύγων, καθώς και την εκμάθηση πρακτικών υγιεινής και καθημερινής διαβίωσης, αλλά και δραστηριότητες όπως χειροτεχνία, πλέξιμο.		Αποκλειστικά κορίτσια άνω των 10 ετών Χωρίζονται σε ομάδες: 10-14ετών και 15 ετών και άνω Κατά προσέγγιση αναφέρουν πως στις ομάδες συμμετέχουν περίπου 50 άτομα	Διαχωρίζονται
ΔΙΚΤΥΟ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ	Το Δίκτυο για τα δικαιώματα του παιδιού αναπτύσσει από κοινού με την SAVE THE CHILDREN. δράσεις από τις αρχές Μαΐου.	Έμμισθοι		Αναπτύσσουν υπαίθριες δραστηριότητες με τη δημιουργία διαδραστικού παιδότοπου, ομαδικά παιχνίδια, χειροτεχνίες, παζλ ζωγραφική, παιχνίδια αρίθμησης, και γενικά δημιουργικές δραστηριότητες.			
ΟΜΑΔΑ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΩΝ ΤΟΥ	Καθημερινά 12:00-13:30	Εθελοντές	Πρόκειται για τους αξιωματικούς και τους στρατιώτες που	Πραγματοποιούνται μαθήματα Ελληνικών και Αγγλικών Ως προς το περιεχόμενο της διδασκαλίας των δυο γλωσσών, Ελληνικών-Αγγλικών, δίνεται μεγαλύτερη		Παρακολουθούν καθημερινά περίπου 50 παιδιά, αλλά η ομάδα δεν είναι	Απευθύνονται στο σύνολο

Σχιστό							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
ΣΧΙΣΤΟΥ			υπηρετούν στη δομή και εκ περιτροπής προσφέρουν μαθήματα στους πρόσφυγες. Στα μαθήματα Αγγλικών συμμετέχουν ως δάσκαλοι και πρόσφυγες	έμφαση στην άσκηση του προφορικού λόγου και στην απόκτηση βασικού λεξιλογίου και φράσεων που σχετίζονται με ένα απλό και άμεσο επίπεδο επικοινωνίας.		σταθερή. Τα κορίτσια έχουν μεγαλύτερη συμμετοχή από τα αγόρια	

Πίνακας 15: Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Σχιστό

Ελληνικό Γήπεδο Hockey							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
Save the children	Από Δευτ. - Παρασκευή: 10.00-16.00	Έμμισθοι		Αθλητικές δραστηριότητες Ζωγραφική και ομαδικά παιχνίδια, κυρίως εξωτερικού χώρου Μαθήματα αγγλικών (για της ηλικιακές ομάδες 11-18 ετών)	Όχι	Περίπου 70 παιδιά 19 παιδιά 2-5 ετών 29 παιδιά 6-10 ετών 19 παιδιά 11-18 ετών (μαθήματα αγγλικών)	Διαχωρίζονται

Πίνακας 16: Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Ελληνικό Γήπεδο Hockey

Ελληνικό Γήπεδο Baseball							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
Save the children	Από Δευτ. - Παρασκευή: 10.00-16.00	Έμμισθοι		Αθλητικές δραστηριότητες Ζωγραφική και ομαδικά παιχνίδια, κυρίως εξωτερικού χώρου	Όχι	100 παιδιά 3 έως 17 ετών	ΑΠΕΥΘΥΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ

Πίνακας 17: Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Ελληνικό Γήπεδο Baseball

Μαλακάσα							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
REMAR	Κάθε μέρα 10π.μ – 7μ.μ.	Έμμισθοι	5-6	Δράσεις σχετικές με δημιουργική απασχόληση παιδιών (ζωγραφική αθλοπαιδιές, ποδόσφαιρο, παιχνίδια)	Όχι	Όλα τα παιδιά	Απευθύνονται στο σύνολο

Πίνακας 18: Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Μαλακάσα

Λαύριο (Κατασκηνώσεις Αγροτ. Τράπεζας)							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
Δ.Υ.Π.ΛΑ : Δίκτυο Υποστήριξης Προσφύγων Λαυρίου	Δευτέρα και Παρασκευή 5.00-7.00μμ	Εθελοντές	1	Μαθήματα Αγγλικών , Ελληνικών και παιχνίδια - δημιουργική απασχόληση		Περίπου 30 παιδιά ηλικίας 4 -14 ετών	Απευθύνονται στο σύνολο
Πρωτοβουλία για αυτοοργάνωση δύο Σύρων προσφύγων που ζουν στο Κέντρο, κ.Μοχάμεντ Ζιντάν και κ. Φιντά Μαρούφ	Καθημερινά 1.00-2.00μμ το μεσημέρι εκτός από Δευτέρα	Εθελοντές	Δεν είναι εκπαιδευτικοί (ο ένας είναι ναυτικός του εμπορικού ναυτικού και ο άλλος οδοντίατρος).	Μαθήματα Αγγλικών		Περίπου 30 παιδιά , ηλικίας 7 -12 ετών	Απευθύνονται στο σύνολο
Συντροφιά Μεσογείων.	Μία φορά το μήνα	Εθελοντές	Περίπου 15 άτομα (2-3 ενήλικες και παιδιά ηλικίας περίπου 15 χρονών). Δεν είναι εκπαιδευτικοί.	Μουσικοκινητικά παιχνίδια και χορό		Ο διοικητής- συντονιστής του κέντρου δεν γνώριζε	Απευθύνονται στο σύνολο

Λαύριο (Κατασκηνώσεις Αγροτ. Τράπεζας)							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
Σύλλογος Εκπαιδευτικών Π.Ε. Ανατ. Αττικής «Κώστας Σωτηρίου»	Κάθε Τετάρτη ,Πέμπτη, Σάββατο , 2ώρες , 5.00μμ-7.00μμ	Εθελοντές	Δύο (2) εκπαιδευτικοί και οι δύο (2) Σύριοι πρόσφυγες που οργανώνουν μαθήματα (βλ. παραπάνω)	Μαθήματα Αγγλικών , Ελληνικών και παιχνίδια –δημιουργική απασχόληση		Περίπου 20 παιδιά , 4-8 ετών	Απευθύνονται στο σύνολο

Πίνακας 19: Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Λαύριο

5.4. Δράσεις για ενήλικες - Αττική

Σκαραμαγκάς					
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
Ερυθρός Σταυρός	Διεθνές Ανθρωπιστικό Κίνημα	Όλες τις ημέρες της εβδομάδας από 09:00 - 14:00 και 16:00 - 18:00	Έμμισθοι	Δράσεις: 1) Health Post: Ο ελληνικός Ε. Σ. σε συνεργασία με τον ισπανικό Ε.Σ. απασχολούν στο κέντρο παιδίατρο, νοσηλευτές, μαία, δικηγόρο και μεταφραστές, οι οποίοι παρέχουν υπηρεσίες στους πρόσφυγες. 2) Social services: υποστήριξη σε ευάλωτα άτομα από κοινωνικό λειτουργό, καθημερινά από 09:00- 14:00. 3) Psychological social Support: ψυχοκοινωνική υποστήριξη σε συνεργασία με τον ισπανικό Ε.Σ., σε ευάλωτα άτομα. Σχεδιάζεται να παρέχεται συμβουλευτική και να υλοποιούνται διαδραστικά προγράμματα από κοινωνικό λειτουργό και ψυχολόγο. Όταν θα υπάρχει σοβαρό πρόβλημα θα κλείνεται ραντεβού μέσω του Εθνικού Κέντρου Επιχειρήσεων Υγείας (ΕΚΕΠΥ) και ο/η ασθενής θα μεταφέρεται σε κατάλληλη μονάδα με όχημα του Ε. Σ. 4) Hygiene Promotion: εκπαίδευση παιδιών και ενηλίκων σε θέματα υγιεινής και καθαριότητας ατομικής και του χώρου. Οι Red noses (κλόουν) μέσω του Ε.Σ. υλοποιούν παιγνιώδεις δραστηριότητες για τα παιδιά. 5) Restoring Families Links: Σύντομα θα ενεργοποιηθεί η υπηρεσία αποκατάστασης οικογενειακών δεσμών. 6) Τεχνική υποστήριξη των δομών (επισκευές κ.λ.π.). 7) Οδοντιατρείο (Σχεδιάζεται η δημιουργία Οδοντιατρείου σε συνεργασία με το Πολεμικό Ναυτικό. Θα στηθεί κοντέινερ. Ο Οδοντιατρικός Σύλλογος Αθηνών θα συνεισφέρει τον εξοπλισμό και εθελοντή Οδοντίατρο. Τα αναλώσιμα θα τα προσφέρει ο Ισπανικός Ερυθρός Σταυρός).	Δραστηριοποιούνται στο κέντρο του Ελαιώνα κάθε Τετάρτη (παιδότοπος) και στη Ριτσώνα καθημερινά (προαγωγή υγείας, ψυχοκοινωνική υποστήριξη, απασχόληση παιδιών)

Πίνακας 20: Δράσεις για ενήλικες - Σκαραμαγκάς

Ελαιώνας					
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
Δίκτυο Τέχνης και Δράσης	Εκπαιδευτικοί εικαστικών	Τετάρτη 05:00 – 07:00	Εθελοντές	Καλλιτεχνικές δραστηριότητες, συναυλίες – θεατρικές παραστάσεις σε συνεργασία με άλλους καλλιτέχνες	
Ερυθρός Σταυρός	ΜΚΟ	Τετάρτη 12:00- 2:00	Εθελοντές	Ενδυνάμωση/ κατασκευές (γυναίκες)	
Κλόουν Χωρίς Σύνορα (Παγκόσμια οργάνωση)	ΜΚΟ	Τετάρτη 7:00-8:00	Εθελοντές	Καλλιτεχνικές δραστηριότητες. Στη δράση αυτή συμμετέχουν κάθε φορά πάνω από 100 άτομα όλων των ηλικιών αλλά και ενήλικες.	Μέσω του Ελαιώνα υπάρχουν συζητήσεις για επαφές της ομάδας «Κλόουν Χωρίς Σύνορα» με τις δομές στο Ελληνικό.
Κυριακάτικο Σχολείο Μεταναστών (ξεκινά από 20/5)	Συλλογικότητα	Θα ξεκινήσει από 20/5 αρχικά για μια φορά την εβδομάδα για 20-30 άτομα πιλοτικά ένα τρίωρο και σύντομα θα γίνει δυο φορές. Τα μαθήματα θα γίνονται Σάββατο - Κυριακή 11:00 - 1:00 εκτός δομής Ελαιώνας.	Εθελοντές	Μαθήματα ελληνικών στο χώρο της οργάνωσης στον Κολωνό. Στόχος είναι να συμμετέχουν 150 ενήλικες . Θα έχουν τη δυνατότητα να παίρνουν μαζί τους και τα παιδιά τους τα οποία θα απασχολούνται με δραστηριότητες δημιουργικής απασχόλησης.	Οργανώνει μαθήματα και σε άλλες δομές στην Αττική.

Ελαιώνας					
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
Παιδικά χωριά SOS	ΜΚΟ	Δευτέρα – Παρασκευή – Σάββατο 5:00 – 8:00	Έμμισθοι	Μαθήματα ελληνικών/αγγλικών Ποδόσφαιρο (για άντρες), παίζουν και εκτός δομής. Ψυχολογική στήριξη, 2 ψυχολόγοι, 3 φορές την εβδομάδα	Μέσω του Ελαιώνα υπάρχουν επαφές των «Παιδικών χωριών SOS» και με άλλες δομές για να κάνουν δράσεις.
Τράπεζα χρόνου (Εθελοντική ομάδα γυναικών Παπάγου	Αλληλέγγυοι	Δευτέρα 12:00 - 02:00	Εθελοντές	Πλέξιμο/ κατασκευές (γυναίκες)	Μόνο στον Ελαιώνα.

Πίνακας 21: Δράσεις για ενήλικες - Ελαιώνας

Σχιστό				
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες
ACTION AID	ΜΚΟ	Καθημερινά από Δευτέρα έως Παρασκευή 13:30 - 17:00	Έμμισθοι	Οι δραστηριότητες αφορούν στην ψυχολογική υποστήριξη των γυναικών προσφύγων, καθώς πολλές έχουν δεχθεί βία είτε στο οικογενειακό περιβάλλον, είτε κατά το διάστημα της μετακίνησής τους. Επίσης οι γυναίκες ενισχύονται σχετικά με τη νέα συνθήκη που αντιμετωπίζουν στη χώρα υποδοχής. Ασκούνται σε πρακτικές υγιεινής και καθημερινής διαβίωσης, αλλά και ασχολούνται με δραστηριότητες όπως χειροτεχνία, πλέξιμο, κομμωτική.

Σχιστό				
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες
ΟΜΑΔΑ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΩΝ ΤΟΥ ΣΧΙΣΤΟΥ	Άλλο	Καθημερινά 10:00-12:00 προγραμμα για γυναίκες 17:00-19:00 πρόγραμμα για άνδρες	Εθελοντές	Γίνονται μαθήματα Ελληνικών-Αγγλικών. Δίνεται έμφαση στην άσκηση του προφορικού λόγου και στην απόκτηση βασικού λεξιλογίου και φράσεων που σχετίζονται με ένα απλό και άμεσο επίπεδο επικοινωνίας. Ελληνικά διδάσκουν Έλληνες αξιωματικοί και στρατιώτες, ενώ στη διδασκαλία των Αγγλικών συμμετέχουν και δάσκαλοι, πρόσφυγες.

Πίνακας 22: Δράσεις για ενήλικες - Σχιστό

Ελληνικό Γήπεδο Hockey					
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
Πρόσφυγες του Κέντρου	Αυτοοργάνωση		Εθελοντές	Άτυπα μαθήματα αγγλικών αυτοοργανωμένα από πρόσφυγες. Παρακολουθούν γύρω στα 100 άτομα σε μεικτά τμήματα ενηλίκων και παιδιών	

Πίνακας 23: Δράσεις για ενήλικες - Ελληνικό Γήπεδο Hockey

Μαλακάσα					
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
REMAR	ΜΚΟ	Καθημερινά	Έμμισθοι	Δεν υπάρχει καμία δράση για ενήλικες εκτός από την προσφορά τσαγιού σε έναν στεγασμένο χώρο μέσα στη δομή.	

Πίνακας 24: Δράσεις για ενήλικες - Μαλακάσα

Λαύριο (Κατασκηνώσεις Αγροτικής Τράπεζας)					
ΦΟΡΕΑΣ	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
Πρωτοβουλία δύο Σύριων προσφύγων του κέντρου	Αυτοοργάνωση	Τα μαθήματα γίνονται μία ώρα κάθε μέρα εκτός από Πέμπτη Τα διδάσκει ο κ. Φιντά Μαρούφ, οδοντίατρος.	Εθελοντές	Μαθήματα Αγγλικών για ενήλικες και έφηβους 15-18 ετών	

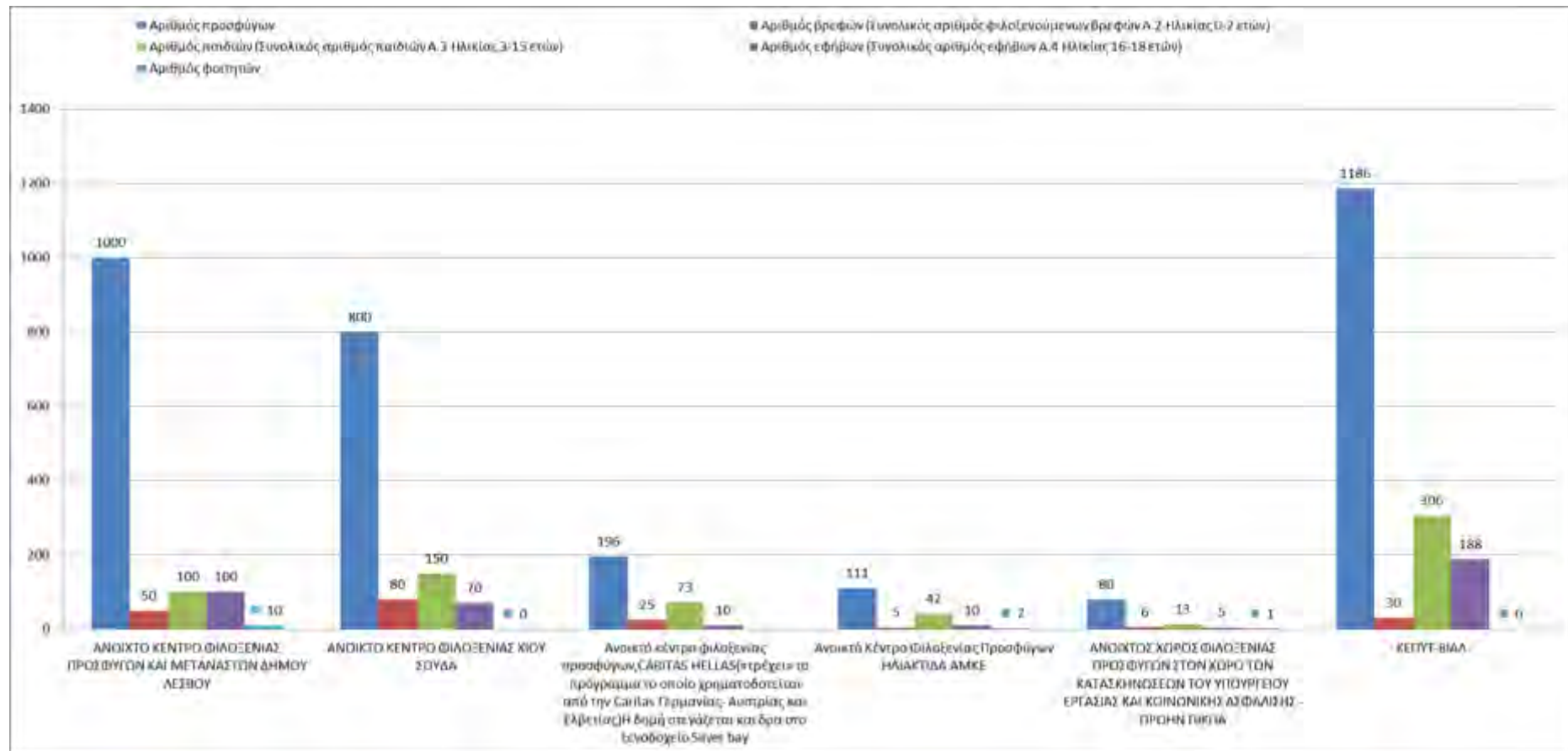
Πίνακας 25: Δράσεις για ενήλικες -Λαύριο

6. Κέντρα Φιλοξενίας: Βόρειο Αιγαίο

Δομή	Αριθμός προσφύγων	Αριθμός βρεφών (0-2 ετών)	Αριθμός παιδιών (3-15 ετών)	Αριθμός εφήβων (16-18 ετών)	ΗΛΙΚΙΑΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ (όπως προσδιορίστηκαν από τους καταγραφείς)	Σύνολο Παιδιών-εφήβων	Αριθμός φοιτητών
Ανοικτό Κέντρο Φιλοξενίας Δήμου Λέσβου	1000	50	100	100		250	10
Ανοικτό Κέντρο Φιλοξενίας - CARITAS HELLAS	196	25	73	10		98	
Ανοικτό Κέντρο Φιλοξενίας ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ ΑΜΚΕ	111	5	42	10		57	2
Ανοικτό Κέντρο Φιλοξενίας - (Πρώην ΠΙΚΠΑ)	80	6	13	5		24	1
Χίος Σούδα	800	80	150	70		300	
Χίος ΚΕΠΥΤ-ΒΙΑΛ	1186				0-1: 30 άτομα 1-12: 306 άτομα 12-18: 188 άτομα	524	
Σύνολο	3.373					1.253	13

Πίνακας 26: Πληθυσμός - Βόρειο Αιγαίο

Γράφημα 5: Πληθυσμός- Βόρειο Αιγαίο

6.1. Περιγραφή χώρων - Βόρειο Αιγαίο

Δομή	Υπάρχει ειδικός χώρος ("Μπλέ Σημείο" για παιδιά ή παιδική χαρά ή οικίσκος ή τέντα ή άλλο) για τις δραστηριότητες με τα παιδιά; Κρίνεται κατάλληλος;
Λέσβος - Ανοικτό Κέντρο Φιλοξενίας προσφύγων - CARITAS HELLAS	Υπάρχει, παιδική χαρά, γήπεδο μπάσκετ, ένας ειδικά διαμορφωμένος εξωτερικός χώρος για δραστηριότητες και ένας ανάλογος εσωτερικός χώρος.
Λέσβος - Ανοικτό Κέντρο Φιλοξενίας προσφύγων και μεταναστών Δήμου Λέσβου	Υπάρχει ένας χώρος αρκετά φιλικός για τα παιδιά όπου έχουν διαμορφωθεί δύο παιδικές χαρές με λίγα όργανα η κάθε μία όπως τσουλήθρα και περιστρεφόμενο παγκάκι. Πρόκειται για το σημείο όπου υπήρχε το πρώην πάρκο κυκλοφοριακής αγωγής του Δήμου Μυτιλήνης. Η ευρύτερη περιοχή γύρω από αυτά τα σημεία καθώς επίσης και το αμφιθεατράκι που βρίσκεται εκεί, χρησιμοποιούνται από τα παιδιά για παιχνίδι.
Λέσβος - Ανοικτό Κέντρο Φιλοξενίας Προσφύγων ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ ΑΜΚΕ	Όχι
Λέσβος - Ανοικτός χώρος φιλοξενίας προσφύγων (πρώην ΠΙΚΠΑ)	Υπάρχει η κοινόχρηστη κουζίνα , η παιδική χαρά και ο χώρος του μπάσκετ
Χίος - Ανοικτό Κέντρο Φιλοξενίας - Σούδα	Ναι
Χίος ΚΕΠΥΤ-ΒΙΑΛ	Όχι

Πίνακας 27: Περιγραφή χώρων - Βόρειο Αιγαίο

6.2. Φορείς που οργανώνουν δράσεις για παιδιά - Βόρειο Αιγαίο

Λέσβος - Ανοικτό Κέντρο Φιλοξενίας προσφύγων - CARITAS HELLAS				
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
Boat Refugee Foundation	ΜΚΟ	καθημερινά	Εθελοντές	Ναι
IsraAid	ΜΚΟ	Σε καθημερινή βάση	Εθελοντές	Ναι
JRS	ΜΚΟ	2-3 φορές την εβδομάδα	Εθελοντές	Ναι
Portuguese Refugee Platform	ΜΚΟ	Καθημερινά	Εθελοντές	Ναι

Πίνακας 28: Φορείς που οργανώνουν δράσεις για παιδιά - Λέσβος - Ανοικτό Κέντρο Φιλοξενίας προσφύγων - CARITAS HELLAS

Λέσβος - Ανοικτό Κέντρο Φιλοξενίας προσφύγων και μεταναστών Δήμου Λέσβου (ΚΑΡΑΤΕΠΕ)				
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
ACTION AID	ΜΚΟ	Δράσεις εικαστικών-ζωγραφικής: 16:00 - 18:00 εκτός Κυριακής	Έμμισθοι	
Because We Carry	ΜΚΟ	Καθημερινά εκτός Κυριακής: <u>Πρωινό ωράριο</u> Γερμανικά: 11:00 -12:00 <u>Απογευματινό ωράριο</u> Αθλοπαιδιές: 18:00 - 20:00. Ζωγραφική, χειροτεχνία και εικαστικά: 16:00 - 18:00 . Μουσική: 18:00 -20:00	Έμμισθοι	
HSA (Humanitarian Support Agency)	ΜΚΟ	Καθημερινά εκτός Κυριακής: <u>Πρωινό ωράριο</u> Αγγλικά (9:00-10:00, 10:00-11:00) Γαλλικά (13:00 - 14:00) <u>Απογευματινό ωράριο</u> Αθλοπαιδιές (18:00 - 20:00)	Έμμισθοι	

Λέσβος - Ανοιχτό Κέντρο Φιλοξενίας προσφύγων και μεταναστών Δήμου Λέσβου (ΚΑΡΑΤΕΠΕ)				
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
IRC	ΜΚΟ	Καθημερινά εκτός Κυριακής: <u>Πρωινό ωράριο</u> Αγγλικά (9:00-10:00, 10:00-11:00) Ελληνικά (12:00 - 13:00) <u>Απογευματινό ωράριο</u> Αθλοπαιδιές (18:00 - 20:00)	Έμμισθοι	
Life guard Hellas	Σχολή	Κάθε ημέρα εκτός Κυριακής, μετά από τις 10 το πρωί.	Έμμισθοι	
Light House	ΜΚΟ	Προβολή κινηματογράφου καθημερινά 20:00 - 21:00 εκτός Κυριακής.	Έμμισθοι	
PRAXIS	ΜΚΟ	<u>Απογευματινό ωράριο</u> Ζωγραφική / χειροτεχνία (4-6) εκτός Κυριακής.	Έμμισθοι	
Save the children	ΜΚΟ		Έμμισθοι	
Ερυθρός Σταυρός -	ΜΚΟ	Καθημερινά εκτός Κυριακής: <u>Πρωινό ωράριο</u> Αγγλικά: (9-10, 10-11) <u>Απογευματινό ωράριο</u> Αθλοπαιδιές (6-8)	Έμμισθοι	
Παιδικά χωριά SOS	Άλλο		Έμμισθοι	
Πανεπιστήμιο Αιγαίου – Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας	Πανεπιστήμιο	Κάθε Τρίτη και Κυριακή 6-8 το απόγευμα.	Εθελοντές	Όχι

Πίνακας 29: Φορείς που οργανώνουν δράσεις για παιδιά - Λέσβος - Ανοιχτό Κέντρο Φιλοξενίας προσφύγων και μεταναστών Δήμου Λέσβου

Λέσβος - Ανοιχτός χώρος φιλοξενίας προσφύγων (πρώην ΠΙΚΠΑ)				
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
HUMANITY CREW	ΜΚΟ	Καθημερινά	Εθελοντές	Ναι
LESVOS SOLIDARITY	ΜΚΟ	Καθημερινά	Εθελοντές	Οργανώνει από κοινού με τις ΜΚΟ PRAXIS ΚΑΙ ΜΕΤΑΔΡΑΣΗ δραστηριότητες στο χώρο του ΠΙΚΠΑ
ΓΙΑΤΡΟΙ ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΟΡΑ(MSF)	ΜΚΟ	Περιστασιακά για συγκεκριμένα περιστατικά ύστερα από κλήση του LESVOS SOLIDARITY	Έμμισθοι	Ναι
ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ	ΜΚΟ	Ύστερα από κλήση της Ομάδας Αλληλεγγύης Λέσβου(LESVOS SOLIDARITY) περιστασιακά	Έμμισθοι	Κατά περίπτωση
ΟΔΥΣΣΕΑΣ	Πανεπιστήμιο Αιγαίου	ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ	Έμμισθοι	-

Πίνακας 30: Φορείς που οργανώνουν δράσεις για παιδιά - Λέσβος - Ανοιχτός χώρος φιλοξενίας προσφύγων (πρώην ΠΙΚΠΑ)

Λέσβος - Ανοιχτό Κέντρο Φιλοξενίας Προσφύγων ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ ΑΜΚΕ				
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ ΑΜΚΕ	ΑΜΚΕ	Καθημερινά	Εθελοντές	

Πίνακας 31: Φορείς που οργανώνουν δράσεις για παιδιά - Λέσβος - Ανοιχτό Κέντρο Φιλοξενίας Προσφύγων - Ηλιακτίδα ΑΜΚΕ

Χίος				
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
Be aware and share	ΜΚΟ	Καθημερινά 10-1 και 5-8	Εθελοντές	
CFS (Child friendly space από το Save the Children	ΜΚΟ	Κάθε μέρα στη ΒΙΑΛ. Εδώ και 1.5 μήνες οι εθελοντές αποσύρθηκαν καθώς θεωρείται detention camp	Έμμισθοι	

Χίος				
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
SAM SAM	Ομάδα Εκπαιδευτικών	2 με 3 φορές την εβδομάδα, ανάλογα με τις διαθεσιμότητες. Σάββατα 5-7	Εθελοντές	Περιστασιακά όταν υπάρχει ανάγκη στήνονται επιτόπου στους χώρους που φιλοξενούσαν παιδιά προσφύγων. Οι δράσεις της ομάδας δεν επιτρέπονται στη ΒΙΑΛ που είναι κλειστή δομή.
Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός	ΜΚΟ	Κάθε μέρα 9-5 σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο	Έμμισθοι	

Πίνακας 32: Φορείς που οργανώνουν δράσεις για παιδιά - Χίος

6.3. Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Βόρειο Αιγαίο

Λέσβος - Ανοικτό Κέντρο Φιλοξενίας προσφύγων - CARITAS HELLAS							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
Boat Refugee Foundation	Καθημερινά	Εθελοντές	4-5 εκπαιδευτικοί	Μαθήματα Αγγλικών, - Γερμανικών μαθήματα σκακιού, δραστηριότητες δημιουργικής απασχόλησης.	Ναι,(Hiking)	Παιδιά όλων των ηλικιών περίπου 40	Διαχωρίζονται
IsraAid	Καθημερινά	Εθελοντές	Δεν συμμετέχουν εκπαιδευτικοί	Ψυχοκοινωνική στήριξη, άλλες εκπαιδευτικές ή καλλιτεχνικές δραστηριότητες	Όχι	Περίπου 110 παιδιά όλων των ηλικιών	Διαχωρίζονται
JRS	2-3 φορές την εβδομάδα	Εθελοντές	2-3 εκπαιδευτικοί	Μαθήματα Αγγλικών και άλλες εκπαιδευτικές ή καλλιτεχνικές δραστηριότητες	Όχι	Παιδιά όλων των ηλικιών περίπου 40	
Portuguese Refugee Platform	Καθημερινά	Εθελοντές	Δεν συμμετέχουν εκπαιδευτικοί	Δραστηριότητες δημιουργικής απασχόλησης, ψυχοκοινωνικής στήριξης και άλλες καλλιτεχνικές δραστηριότητες	Όχι	Παιδιά όλων των ηλικιών περίπου 40	Διαχωρίζονται

Πίνακας 33: Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Λέσβος - Ανοικτό Κέντρο Φιλοξενίας προσφύγων - CARITAS HELLAS

Λέσβος - Ανοιχτό Κέντρο Φιλοξενίας προσφύγων και μεταναστών Δήμου Λέσβου (ΚΑΡΑΤΕΠΕ)							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
ACTION AID	Οι δράσεις για τα εικαστικά και τη ζωγραφική πραγματοποιούνται σε απογευματινό ωράριο (16:00 - 18:00) εκτός Κυριακής.	Έμμισθοι	Δύο (2) έμμισθοι.	Ζωγραφική, Εικαστικά	Όχι	Συμμετέχουν σε κάθε δράση περίπου 15 παιδιά. Οι δράσεις απευθύνονται σε παιδιά ηλικίας 3 έως 12 και 12 έως 18.	Διαχωρίζονται
Because We Carry	Καθημερινά εκτός Κυριακής: <u>Πρωινό ωράριο</u> Γερμανικά: 11:00 -12:00 <u>Απογευματινό ωράριο</u> Αθλοπαιδιές: 18:00 - 20:00. Ζωγραφική, χειροτεχνία και εικαστικά: 16:00 -18:00 . Μουσική: 18:00 - 20:00	Έμμισθοι	4 Έμμισθοι	Γερμανικά, Αθλοπαιδιές, Ζωγραφική, Χειροτεχνία, Εικαστικά, Μουσική	Όχι	Γερμανικά: απευθύνονται σε παιδιά 12-18. Σχηματίζονται 4 ομάδες των 5 παιδιών η κάθε μία. Εικαστικά, χειροτεχνία, ζωγραφική: παιδιά 3-12 και 12 - 18. Συμμετέχουν περί τα 30 παιδιά κάθε φορά. Αθλοπαιδιές: παιδιά 3-12 και 12 - 18. Συμμετέχουν περί τα 40 παιδιά.	Διαχωρίζονται

Λέσβος - Ανοιχτό Κέντρο Φιλοξενίας προσφύγων και μεταναστών Δήμου Λέσβου (ΚΑΡΑΤΕΠΕ)							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
HSA (Humanitarian Support Agency)	Καθημερινά εκτός Κυριακής: <u>Πρωινό ωράριο</u> Αγγλικά (9:00-10:00, 10:00-11:00) Γαλλικά (13:00 - 14:00) <u>Απογευματινό ωράριο</u> Αθλοπαιδιές (18:00 - 20:00)	Έμμισθοι	(2) Δύο έμμισθοι	Αγγλικά, Γαλλικά, Αθλοπαιδιές	Όχι	Η διδασκαλία των ξένων γλωσσών γίνεται σε δύο ομάδες: τους ανήλικους (12 -18 ετών) και τους ενήλικες (18 και άνω). Τα μαθήματα γίνονται σε ομάδες παιδιών που δεν ξεπερνάνε τα 15 σε κάθε group. Οι αθλοπαιδιές γίνονται σε ηλικιακές ομάδες των 3 -12 και των 12 έως 18. Στις αθλοπαιδιές συμμετέχουν περίπου 40 παιδιά κάθε φορά.	Διαχωρίζονται

Λέσβος - Ανοιχτό Κέντρο Φιλοξενίας προσφύγων και μεταναστών Δήμου Λέσβου (ΚΑΡΑΤΕΠΕ)							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
IRC	Καθημερινά εκτός Κυριακής: <u>Πρωινό ωράριο</u> Αγγλικά (9:00-10:00, 10:00-11:00) Ελληνικά (12:00 - 13:00) <u>Απογευματινό ωράριο</u> Αθλοπαιδιές (18:00 - 20:00)	Έμμισθοι	2 έμμισθοι	Ελληνικά, Αγγλικά, Γυμναστική		Ελληνικά : 10 παιδιά Αγγλικά : 10 παιδιά Γυμναστική : 25 παιδιά	Διαχωρίζονται
Life guard Hellas	Κάθε ημέρα εκτός Κυριακής, μετά από τις 10 το πρωί.	Έμμισθοι	Σε προηγούμενο στάδιο στη δράση συμμετείχαν επίσης Ισπανοί και Νεοζηλανδοί Ναυαγοςώστες.	Μαθήματα κολύμβησης σε γειτονική παραλία του Καρά Τεπέ.	Μαθήματα κολύμβησης σε γειτονική παραλία του Καρά Τεπέ.		
Light House	Προβολή κινηματογράφου καθημερινά 20:00 - 21:00 εκτός Κυριακής.	Έμμισθοι	2 έως 4 εκπαιδευτικοί	Προβολή δύο κινηματογραφικών ταινιών.	Όχι	Η δράση απευθύνεται σε όλο τον πληθυσμό του ΚΑΡΑΤΕΠΕ	Απευθύνονται στο σύνολο

Λέσβος - Ανοιχτό Κέντρο Φιλοξενίας προσφύγων και μεταναστών Δήμου Λέσβου (ΚΑΡΑΤΕΠΕ)							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
PRAXIS	Απογευματινό ωράριο (4-6) εκτός Κυριακής.	Έμμισθοι	(2) Δύο έμμισθοι.	Ζωγραφική, Εικαστικά	Όχι	Από 3 ετών έως 12 και από 12 ετών έως 18. Συμμετέχουν περίπου 30 παιδιά κάθε φορά.	Διαχωρίζονται
Save the children		Έμμισθοι	4 έμμισθοι	Αγγλικά, Αθλοπαιδιές, ζωγραφική, χειροτεχνία, εικαστικά	Όχι	Αγγλικά: 10 Αθλοπαιδιές, ζωγραφική, χειροτεχνία, εικαστικά: έως 20	
Ερυθρός Σταυρός	<u>Πρωινό ωράριο</u> Αγγλικά (9-10, 10-11) εκτός Κυριακής. <u>Απογευματινό ωράριο</u> Αθλοπαιδιές: (6-8) εκτός Κυριακής.	Έμμισθοι	2 έμμισθοι και εθελοντές	Αθλοπαιδιές, Αγγλικά		Αθλοπαιδιές: έως 30 παιδιά (3-12, 12-18) Αγγλικά: έως 15 (ηλικίες ανηλίκων 12-18)	Διαχωρίζονται

Λέσβος - Ανοιχτό Κέντρο Φιλοξενίας προσφύγων και μεταναστών Δήμου Λέσβου (ΚΑΡΑΤΕΠΕ)							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
Παιδικά χωριά SOS		Έμμισθοι	3 έμμισθοι	Αγγλικά, Ελληνικά, Αθλοπαιδιές, Γυμναστική	Όχι	Αγγλικά, Ελληνικά: 10 παιδιά (ηλικίες ανηλίκων 12-18) Αθλοπαιδιές, Γυμναστική: 30 παιδιά (ηλικίες 3-12, 12-18)	Διαχωρίζονται
Πανεπιστήμιο Αιγαίου – Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας	Κάθε Τρίτη και Κυριακή 6-8 το απόγευμα.	Εθελοντές	6 εκπαιδευτικοί (1 τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, 3 δευτεροβάθμιας και 2 πρωτοβάθμιας) μαζί με μια ομάδα 19 φοιτητών του Παν/μίου Αιγαίου – Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας.	Δημιουργική απασχόληση μέσα από το ομαδικό παιχνίδι σε εξωτερικό χώρο. Η παρέμβαση οργανώνεται με βάση τη θεωρητική θέση της Κριτικής Παιδαγωγικής.	Όχι	Απευθύνεται κυρίως σε παιδιά ηλικίας 2 έως και 12. Κατά μέσο όρο συμμετέχουν στην παρέμβαση 40 παιδιά κάθε φορά.	Διαχωρίζονται

Πίνακας 34: Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Λέσβος - Ανοιχτό Κέντρο Φιλοξενίας προσφύγων και μεταναστών Δήμου Λέσβου

Λέσβος - Ανοιχτός χώρος φιλοξενίας προσφύγων (πρώην ΠΙΚΠΑ)							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
HUMANITY CREW	Καθημερινά	Εθελοντές		Ψυχοκοινωνική στήριξη, δημιουργικά εργαστήρια	Έξοδος για θέατρο	0-6: έως 8 παιδιά 7-15: έως 10 παιδιά 16-18: έως 10 παιδιά	Απευθύνονται στο σύνολο
LESVOS SOLIDARITY	Καθημερινά	Εθελοντές		Μαθήματα ελληνικών-αγγλικών, ζωγραφική, μουσική, θεατρικό παιχνίδι, προβολές ταινιών κινηματογράφου, μαθήματα ακροβατικών-κλόουν, yoga, κηπουρική	Έξοδοι για θέατρο, σε σχολεία της πόλης, αγώνες ποδοσφαίρου, παιδικές γιορτές.	6 ετών: 4-15 παιδιά 7-15 ετών :4-15 παιδιά 16-18 ετών: 4-15 παιδιά	Διαχωρίζονται
ΓΙΑΤΡΟΙ ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΟΡΑ (MSF)	Περιστασιακά ύστερα από κλήση του LESVOS SOLIDARITY	Έμμισθοι	1 άτομο , όχι εκπαιδευτικός	Ψυχοκοινωνική στήριξη	-	0-6 ετών έως 2 7-15 ετών έως 5 16-18 ετών έως 5	Διαχωρίζονται

Λέσβος - Ανοιχτός χώρος φιλοξενίας προσφύγων (πρώην ΠΙΚΠΑ)							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ	Περιστασιακά ύστερα από κλήση της ομάδας Αλληλεγγύης Λέσβου (LESVOS SOLIDARITY)	Έμμισθοι	-	Ψυχοκοινωνική στήριξη	-	1-2 άτομα ανά ηλικία	Διαχωρίζονται
ΟΔΥΣΣΕΑΣ	Καθημερινά	Έμμισθοι		Μαθήματα ελληνικών – αγγλικών	Οργανώνει εξόδους για θέατρο και αθλητικές δραστηριότητες	16-18 ετών έως 10 έφηβοι	Διαχωρίζονται

Πίνακας 35: Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Λέσβος - Ανοιχτός χώρος φιλοξενίας προσφύγων (πρώην ΠΙΚΠΑ)

Λέσβος - Ανοιχτό Κέντρο Φιλοξενίας Προσφύγων - ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ ΑΜΚΕ							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ ΑΜΚΕ	Καθημερινά	Εθελοντές	2	Διδασκαλία Ελληνικών και Αγγλικών	Όχι	Περίπου 50	Διαχωρίζονται

Πίνακας 36 Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Λέσβος - Ανοιχτό Κέντρο Φιλοξενίας Προσφύγων - ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ ΑΜΚΕ

Χίος							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
Be aware and share	Καθημερινά στο χώρο τους 10-1 και 5-8	Εθελοντές	6 από την κοινότητα των προσφύγων της Σούδας και του ΔΗΠΕΘΕ	Μαθήματα Αραβικών και Αγγλικών ενώ στο πλάνο είναι να ξεκινήσουν μαθηματικά και project	Οι δραστηριότητες γίνονται εκτός δομής	150 παιδιά σε 3 ομάδες 6-7, 8-10, 11-13 και μια ομάδα εφήβων 14-17	Διαχωρίζονται
Cfs child friendly space από το Save the Children	Κάθε μέρα στη ΒΙΑΛ. Εδώ και 1.5 μήνες οι εθελοντές αποσύρθηκαν καθώς θεωρείται detention camp	Έμμισθοι	Εκπαιδευτές όχι εκπαιδευτικοί	Ψυχαγωγία, υποστήριξη και ανάπτυξη των παιδιών με στοιχεία εκπαίδευσης.		50	Διαχωρίζονται
SAM SAM (Ακρωνύμιο: Socio-emotional Awareness Management Sharing Arts Music	2 με 3 φορές την εβδομάδα, ανάλογα με τις διαθεσιμότητες. Σάββατα 5-7	Εθελοντές	10 εκπαιδευτικοί	Δραστηριότητες με στόχο την ανάπτυξη των ψυχοκοινωνικών δεξιοτήτων των παιδιών μέσα από μουσική, ζωγραφική και παιχνίδια συνεργασίας		Από ενός έτους μέχρι 12	Απευθύνονται στο σύνολο

Χίος							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός	Κάθε μέρα 9-5 σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο	Έμμισθοι	Δεν υπάρχουν εκπαιδευτικοί. Μια νοσηλεύτρια απασχολεί τα παιδιά.	Δημιουργική απασχόληση, ψυχολογική υποστήριξη.		Από βρέφη μέχρι 8 ετών	

Πίνακας 37: Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Χίος

6.4. Δράσεις για ενήλικες - Βόρειο Αιγαίο

Λέσβος - Ανοιχτό Κέντρο Φιλοξενίας προσφύγων - CARITAS HELLAS					
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
Boat Refugee Foundation	ΜΚΟ	καθημερινά	Εθελοντές	Μαθήματα Αγγλικών-Γερμανικών, σκάκι	Ναι
IsraAid	ΜΚΟ	Σε καθημερινή βάση	Εθελοντές	Ψυχοκοινωνική στήριξης, άλλες εκπαιδευτικές ή καλλιτεχνικές δραστηριότητες	Ναι
JRS	ΜΚΟ	2-3 φορές την εβδομάδα	Εθελοντές	Μαθήματα αγγλικών	Ναι
Portuguese Refugee Platform	ΜΚΟ	Καθημερινά	Εθελοντές	Δραστηριότητες δημιουργικής απασχόλησης, ψυχοκοινωνικής στήριξης και άλλες καλλιτεχνικές δραστηριότητες	Ναι

Πίνακας 38: Δράσεις για ενήλικες - Λέσβος - Ανοιχτό Κέντρο Φιλοξενίας προσφύγων - CARITAS HELLAS

Λέσβος - Ανοιχτό Κέντρο Φιλοξενίας προσφύγων και μεταναστών Δήμου Λέσβου (ΚΑΡΑΤΕΠΕ)					
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
ACTION AID	ΜΚΟ	Οι δράσεις για τα εικαστικά και τη ζωγραφική πραγματοποιούνται σε απογευματινό ωράριο (16:00 - 18:00) εκτός Κυριακής.	Έμμισθοι	Ζωγραφική, Εικαστικά	

Λέσβος - Ανοιχτό Κέντρο Φιλοξενίας προσφύγων και μεταναστών Δήμου Λέσβου (ΚΑΡΑΤΕΠΕ)					
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
Because We Carry	ΜΚΟ	Καθημερινά εκτός Κυριακής <u>Πρωινό ωράριο</u> Γερμανικά 11:00 - 12:00 <u>Απογευματινό ωράριο</u> Αθλοπαιδιές 18:00 -20:00. Ζωγραφική, χειροτεχνία εικαστικά: 16:00 - 18:00. Μουσική: 18:00 -20:00.	Έμμισθοι	Γερμανικά, Αθλοπαιδιές, Ζωγραφική, Χειροτεχνία, Εικαστικά, Μουσική	
HSA (Humanitarian Support Agency)	ΜΚΟ	Καθημερινά εκτός Κυριακής <u>Πρωινό ωράριο</u> Αγγλικά (9:00-10:00, 10:00-11:00) Γαλλικά (13:00 - 14:00) <u>Απογευματινό ωράριο</u> Αθλοπαιδιές (18:00 - 20:00) .	Έμμισθοι	Αγγλικά, Γαλλικά, Αθλοπαιδιές	
IRC	ΜΚΟ	Καθημερινά εκτός Κυριακής <u>Πρωινό ωράριο</u> Αγγλικά (9-10, 10-11) Ελληνικά (12-1) εκτός Κυριακής. <u>Απογευματινό ωράριο</u> Αθλοπαιδιές (18:00 - 20:00) .	Έμμισθοι	Ελληνικά, Αγγλικά, Γυμναστική	
Life guard Hellas	Άλλο	Κάθε ημέρα εκτός Κυριακής, μετά από τις 10 το πρωί.	Έμμισθοι	Μαθήματα κολύμβησης σε γειτονική παραλία του Καρά Τεπέ.	
Light House	ΜΚΟ	Προβολή κινηματογράφου καθημερινά 20:00 - 21:00 εκτός Κυριακής.	Έμμισθοι	2 έως 4 εκπαιδευτικοί	

Λέσβος - Ανοιχτό Κέντρο Φιλοξενίας προσφύγων και μεταναστών Δήμου Λέσβου (ΚΑΡΑΤΕΠΕ)					
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
PRAXIS	ΜΚΟ	Η δράση για τη ζωγραφική / χειροτεχνία πραγματοποιείται σε απογευματινό ωράριο (4-6) εκτός Κυριακής.	Έμμισθοι	Ζωγραφική, Εικαστικά	

Πίνακας 39: Δράσεις για ενήλικες - Λέσβος - Ανοιχτό Κέντρο Φιλοξενίας προσφύγων και μεταναστών Δήμου Λέσβου

Λέσβος - Ανοιχτός χώρος φιλοξενίας προσφύγων (πρώην ΠΙΚΠΑ)					
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
HUMANITY CREW	ΜΚΟ	καθημερινά	Εθελοντές	Γιορτές με τους πρόσφυγες, ομάδες συζήτησης θεμάτων του camp, ατομική υποστήριξη, αθλητικές δραστηριότητες	Ναι, κατά περίπτωση
LESVOS SOLIDARITY	ΜΚΟ	καθημερινά	Εθελοντές	Μαθήματα ελληνικών – αγγλικών, αθλητικές δραστηριότητες, μαθήματα μουσικής, εργαστήρια χειροτεχνίας, κηπουρική, εργαστήρι Παρασκευής αντικειμένων από ανακυκλώσιμα υλικά, ομάδα ενδυνάμωσης των προσφύγων.	Συμμετέχουν σε πρόγραμμα της Mercy Corps στη Μόρια για μαθήματα και χειροτεχνίες στους πρόσφυγες
ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ	ΜΚΟ	Ύστερα από κλήση της ομάδας Αλληλεγγύης Λέσβου κατά περίπτωση.	Έμμισθοι	Ψυχοκοινωνική στήριξη	Ναι

Λέσβος - Ανοιχτός χώρος φιλοξενίας προσφύγων (πρώην ΠΙΚΠΑ)					
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
ΟΔΥΣΣΕΑΣ	Παν/μίο Αιγαίου	Καθημερινά	Έμμισθοι	Μαθήματα ελληνικών, Αγγλικών, Εξωτερικές επισκέψεις	-
ΓΙΑΤΡΟΙ ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΟΡΑ(MSF) ΣΤΟΝ ΑΝΟΙΧΤΟ ΧΩΡΟ ΠΡΩΗΝ ΠΙΚΠΑ	ΜΚΟ	Περιστασιακά, όταν κληθεί από τον φορέα	Έμμισθοι	Ψυχοκοινωνική στήριξη	

Πίνακας 40: Δράσεις για ενήλικες - Λέσβος - Ανοιχτός χώρος φιλοξενίας προσφύγων (πρώην ΠΙΚΠΑ)

Λέσβος - Ανοικτό Κέντρο Φιλοξενίας προσφύγων - ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ ΑΜΚΕ					
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ ΑΜΚΕ	ΑΜΚΕ	καθημερινά	Εθελοντές	Εκμάθηση ελληνικών και Αγγλικών	

Πίνακας 41: Δράσεις για ενήλικες - Λέσβος - Ανοικτό Κέντρο Φιλοξενίας προσφύγων - ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ ΑΜΚΕ

Χίος					
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
Be aware and share	ΜΚΟ	Καθημερινά	Εθελοντές	Καθημερινά οι δάσκαλοι που διδάσκουν σε παιδιά συμμετέχουν σε δραστηριότητες ενδυνάμωσης, καθώς έχουν διαμορφώσει το πρόγραμμα διδασκαλίας, έχουν χωρίσει τμήματα, λειτουργούν τα σχολεία και η συμβολή της ΜΚΟ	

Χίος					
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
				αφορά διαχειριστικά θέματα. Αυτή η δράση -σχολείο αποτελεί συνεργασία ανάμεσα σε διάφορους φορείς. έχει δεχτεί οικονομική ενίσχυση από άλλους φορείς, για παράδειγμα οι καρέκλες είναι προσφορά του NRC Επίσης στηρίζεται το έργο τους από το αρμόδιο γραφείο για τους πρόσφυγες και την κοινωνική ένταξη της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου. Η δράση φιλοδοξεί να εστιάσει στην εμπλοκή της τοπικής κοινωνίας.	
Nurture Project	ΜΚΟ	Κάθε μέρα 10:00-5:00	Εθελοντές	Ενδυνάμωση στις θηλάζουσες μητέρες και στα παιδιά τους. Εκπαίδευση σε υγιεινή	

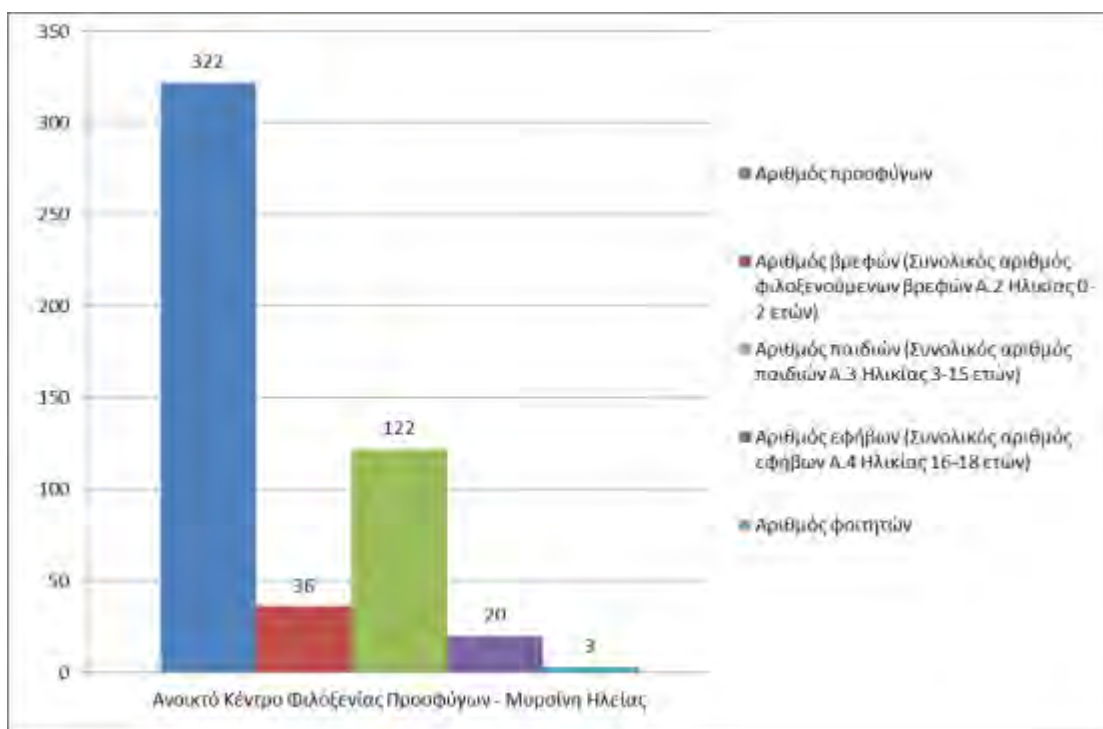
Πίνακας 42: Δράσεις για ενήλικες - Χίος

7. Κέντρα Φιλοξενίας: Δυτική Ελλάδα - Πελοπόννησος

Δομή	Αριθμός προσφύγων	Αριθμός βρεφών	Αριθμός παιδιών	Αριθμός εφήβων	ΣΥΝΟΛΟ Παιδιών / Εφήβων (0-18)	Αριθμός φοιτητών
Ανδραβίδα - Ανοικτό Κέντρο Φιλοξενίας Προσφύγων - Μυρσίνη Ηλείας	322	36	122	20	178	3

Πίνακας 43: Πληθυσμός - Ανδραβίδα

Γράφημα 6: Πληθυσμός - Ανδραβίδα

7.1. Περιγραφή χώρων - Ανδραβίδα

Υπάρχει ειδικός χώρος ("Μπλέ Σημείο" για παιδιά ή παιδική χαρά ή οικίσκος ή τέντα ή άλλο) για τις δραστηριότητες με τα παιδιά; Κρίνεται κατάλληλος;

Υπάρχει μεγάλο υπόστεγο. Είναι κατάλληλο για δημιουργική απασχόληση και ψυχαγωγία κυρίως κατά τους θερινούς μήνες.

Πίνακας 44: Περιγραφή χώρων - Ανδραβίδα

7.2. Φορείς που οργανώνουν δράσεις για παιδιά - Ανδραβίδα

Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δρασ. εκτός δομών	Δρασ. σε άλλες δομές	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
ΕΓΓΡΑΜΜΑΤΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ	ΕΓΓΡΑΜΜΑΤΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ	Καθημερινά	Εθελοντές	3	Μαθήματα αραβικών, μαθήματα αγγλικών.	Όχι	Όχι		Διαχωρίζονται
Ομάδα Δημιουργικής Απασχόλησης Προσφυγόπουλων	Αλληλέγγυοι	1 φορά την εβδομάδα	Εθελοντές	5	Δημιουργική απασχόληση	Όχι	Όχι	Περίπου 30 παιδιά 4-15 ετών	Απευθύνονται στο σύνολο
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ	Πανεπιστήμιο	2 φορές την εβδομάδα	Εθελοντές	10	Μαθήματα ελληνικών.	Όχι	Όχι	Περίπου 65	Διαχωρίζονται

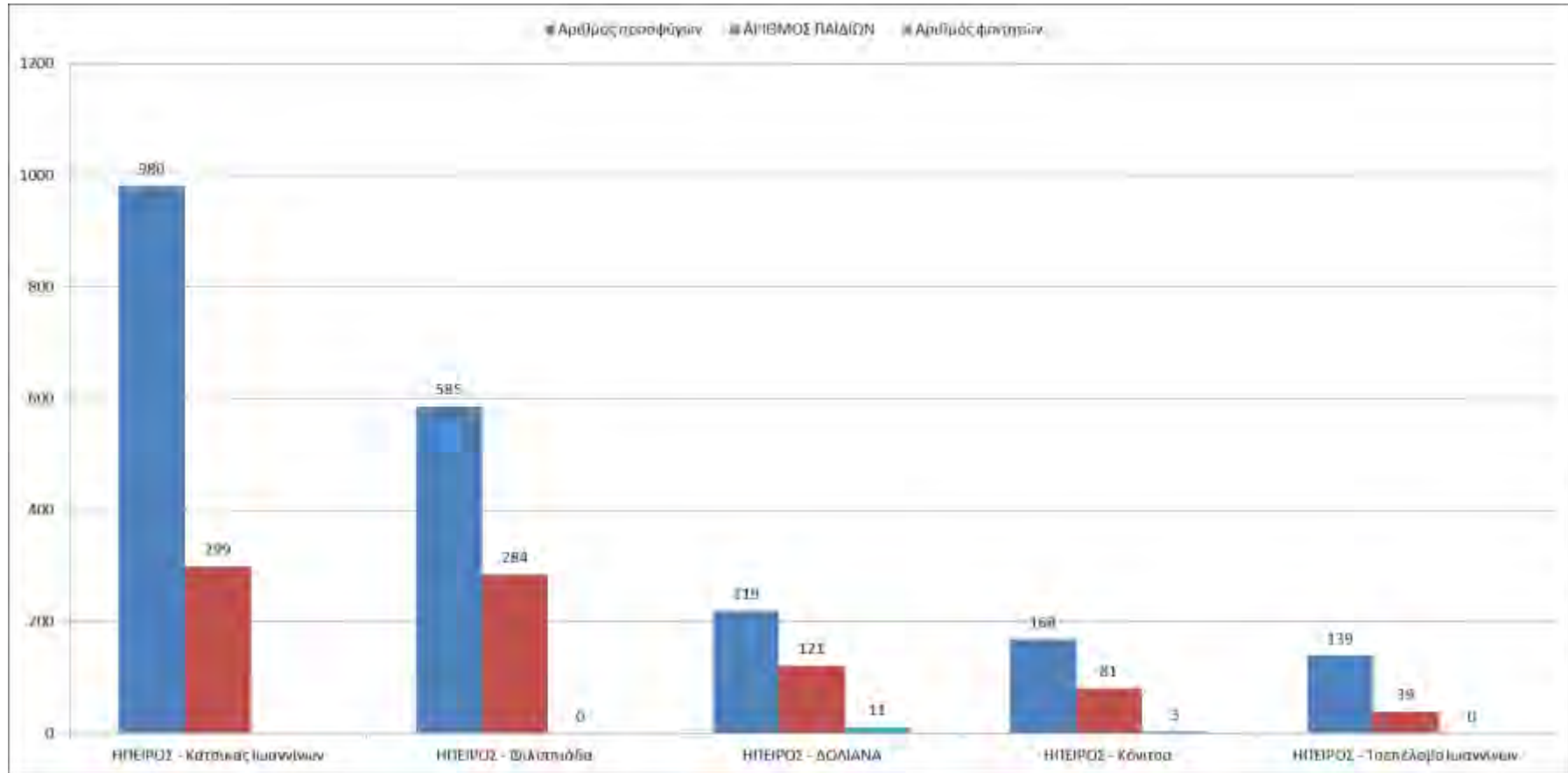
Πίνακας 45: Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Ανδραβίδα

8. Κέντρα Φιλοξενίας - Ήπειρος

Δομή	Αριθμός προσφύγων	Αριθμός βρεφών (0-2 ετών)	Αριθμός παιδιών (3-15 ετών)	Αριθμός εφήβων (16-18 ετών)	ΗΛΙΚΙΑΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ (όπως προσδιορίστηκαν από τους καταγραφείς)	Σύνολο παιδιών-εφήβων (0-18)	Αριθμός φοιτητών
Κατσικός Ιωαννίνων	980	44	209	46		299	
Φιλιπιάδα	585	57	227		Ο αριθμός των εφήβων δεν υπάρχει γιατί από 16 ετών και μετά ενσωματώνεται στις κατηγορίες ενηλίκων	284 +	
Δολιανά	219	26	95		Στα 95 παιδιά συμπεριλαμβάνονται και οι έφηβοι	121	11
Κόνιτσα	168				Οι υπεύθυνοι του κέντρου έδωσαν την εξής κατηγοριοποίηση 0-5 31 άτομα 5-10 25 άτομα 10-17 25 άτομα	81	3
Τσεπέλοβο Ιωαννίνων	139	6	33		Ο αριθμός των εφήβων δεν είναι διακριτός γιατί οι έφηβοι εμφανίζονται μαζί με τους ενήλικες	39 +	0
Σύνολο	2.091					824 +	14

Πίνακας 46: Πληθυσμός - Ήπειρος

Γράφημα 7: Πληθυσμός – Ήπειρος

8.1. Περιγραφή χώρων - Ήπειρος

Δομή	Υπάρχει ειδικός χώρος ("Μπλε Σημείο" για παιδιά ή παιδική χαρά ή οικίσκος ή τέντα ή άλλο) για τις δραστηριότητες με τα παιδιά; Κρίνεται κατάλληλος;
Κατσικάς Ιωαννίνων	Τέσσερις τέντες έχει στήσει και χρησιμοποιεί η Light House Relief και μια τέντα οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα
Φιλιπιάδα	Μια σκηνή 100 ατόμων που παραχωρήθηκε από την Ύπατη Αρμοστεία και το Στρατό, η οποία διαμορφωνόταν την ημέρα της καταγραφής
Δολιανά	Όχι
Κόνιτσα	Όχι
Τσεπέλοβο Ιωαννίνων	Όχι

Πίνακας 47: Περιγραφή χώρων - Ήπειρος

8.2. Φορείς που οργανώνουν δράσεις για τα παιδιά - Ήπειρος

Κατσικάς Ιωαννίνων				
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
LIGHT HOUSE RELIEF	ΜΚΟ	Κάθε ημέρα εκτός Σαββάτου	Εθελοντές	Όχι
OLVIDADOS	ΜΚΟ	Σε τακτά διαστήματα	Εθελοντές	Όχι
ΤΟ ΚΑΡΑΒΑΝΙ ΤΗΣ ΧΑΡΑΣ	Αλληλέγγυοι	Δραστηριοποιήθηκαν ιδιαίτερα τον πρώτο μήνα άφιξης των προσφύγων	Εθελοντές	Κέντρο Φιλοξενίας Δολιανών από αρχές Απριλίου

Πίνακας 48: Φορείς που οργανώνουν δράσεις για τα παιδιά - Κατσικάς Ιωαννίνων

Δολιανά Ιωαννίνων				
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
ΤΟ ΚΑΡΑΒΑΝΙ ΤΗΣ ΧΑΡΑΣ	Αλληλέγγυοι	Έχουν επισκεφτεί το κέντρο τρεις φορές	Εθελοντές	Στο κέντρο του Κατσικά από τον Απρίλιο

Πίνακας 49: : Φορείς που οργανώνουν δράσεις για τα παιδιά - Δολιανά

Κόνιτσα				
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
Εθελοντής δάσκαλος	Αλληλέγγυος	Για 2 εβδομάδες 3 φορές την εβδομάδα	Εθελοντής	-
ΟΑΕΔ	ΟΑΕΔ	3 φορές την εβδομάδα	Έμμισθοι	-
Πρόσφυγας που διαμένει στο Κέντρο		Δεν υπάρχει συγκεκριμένο πρόγραμμα	Εθελοντής	-

Πίνακας 50: Φορείς που οργανώνουν δράσεις για τα παιδιά - Κόνιτσα

Τσεπέλοβο Ιωαννίνων			
Φορέας	Είδος Φορέα	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ FORUM ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	Αλληλέγγυοι	Εθελοντές	-

Πίνακας 51: Φορείς που οργανώνουν δράσεις για τα παιδιά - Τσεπέλοβο

8.3. Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Ήπειρος

Κατσικάς Ιωαννίνων						
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
LIGHT HOUSE RILIEF	Κάθε ημέρα εκτός Σαββάτου	Εθελοντές	4-10 εκπαιδευτικοί και 1-2 βοηθοί	Εκπαιδευτικές (εκμάθηση αγγλικών, αραβικών, γερμανικών, μαθηματικών)	Ο αριθμός κυμαίνεται από 3 έως 25	Απευθύνονται στο σύνολο
OLVIDADOS	Σε τακτά διαστήματα	Εθελοντές	Ο αριθμός κυμαίνεται	Μαθήματα αγγλικών, γυμναστική	Ο αριθμός κυμαίνεται ανάλογα με τη ζήτηση από 4 έως 18	Απευθύνονται στο σύνολο
ΤΟ ΚΑΡΑΒΑΝΙ ΤΗΣ ΧΑΡΑΣ	Δραστηριοποιήθη καν ιδιαίτερα τον πρώτο μήνα άφιξης των προσφύγων	Εθελοντές	Περίπου 15 άτομα	Θέατρο, παντομίμα, παιχνίδια και αλλά δρώμενα	Από 3 μέχρι 15 χρόνων. συμμετείχαν αρκετά παιδιά.	Απευθύνονται στο σύνολο

Πίνακας 52: Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Κατσικάς Ιωαννίνων

Δολιανά Ιωαννίνων						
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
ΤΟ ΚΑΡΑΒΑΝΙ ΤΗΣ ΧΑΡΑΣ	Έχουν επισκεφτεί το κέντρο τρεις φορές	Εθελοντές	10	Θέατρο, παντομίμα, παιχνίδια και άλλα δρώμενα	Αρκετά παιδιά από 3 έως 15 ετών	Απευθύνονται στο σύνολο

Πίνακας 53: Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Δολιανά Ιωαννίνων

Κόνιτσα						
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
Εθελοντής δάσκαλος	Για δυο εβδομάδες τρεις φορές την εβδομάδα	Εθελοντές	Ένας εθελοντής συνταξιούχος δάσκαλος της περιοχής	Εκμάθηση ελληνικής γλώσσας	Περίπου 15 άτομα μικρής ηλικίας	Απευθύνονται στο σύνολο
ΟΑΕΔ	3 φορές την εβδομάδα	Έμμισθοι	Ένας ψυχολόγος	Ψυχοκοινωνική στήριξη	Ο αριθμός δεν είναι σταθερός	Απευθύνονται στο σύνολο
Πρόσφυγας από το Κέντρο	Δεν υπάρχει συγκεκριμένο πρόγραμμα	Εθελοντές	Ένας	Μαθήματα ζωγραφικής	Δεν υπάρχει ακριβής αριθμός	Απευθύνονται στο σύνολο

Πίνακας 54: Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Κόνιτσα

Τσεπέλοβο Ιωαννίνων						
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
Προσφυγικό FORUM Ιωαννίνων	Μόνο δυο φορές πήγε ο φορέας μέχρι την καταγραφή	Εθελοντές	Δυο έως τρία άτομα	Ζωγραφική	14 παιδιά μέχρι 6 ετών και περίπου 10 από 7-15 ετών	Απευθύνονται στο σύνολο

Πίνακας 55: Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Τσεπέλοβο Ιωαννίνων

8.4. Δράσεις για ενήλικες - Ήπειρος

Κατοικίες Ιωαννίνων					
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
LIGHT HOUSE RELIEF	ΜΚΟ	Καθημερινά εκτός Σαββάτου από 3μ.μ. έως 5μ.μ.	Εθελοντές	Δημιουργική απασχόληση γυναικών (πλέξιμο, yoga και ψυχολογική στήριξη μαθήματα αγγλικών 3-4μ.μ. και γερμανικών 4-5μ.μ.	

Πίνακας 56: Δράσεις για ενήλικες - Κατοικίες Ιωαννίνων

Κόνιτσα					
ΦΟΡΕΑΣ	ΕΙΔΟΣ ΦΟΡΕΑ	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
ΟΑΕΔ	ΟΑΕΔ	3 φορές την εβδομάδα	Έμμισθοι	Ψυχοκοινωνική στήριξη	

Πίνακας 57: Δράσεις για ενήλικες - Κόνιτσα

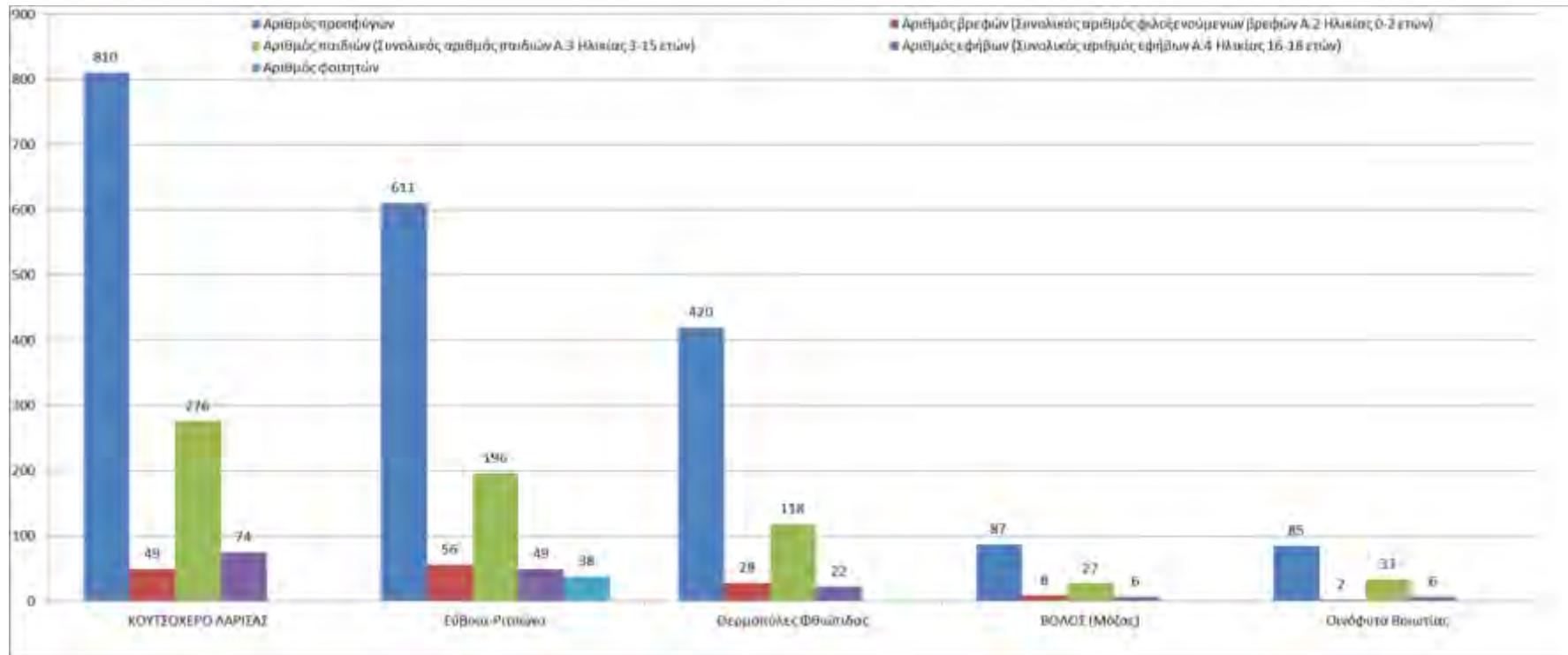
9. Κέντρα Φιλοξενίας: Κεντρική Ελλάδα - Θεσσαλία

Δομή	Αριθμός προσφύγων	Αριθμός βρεφών (0-2 ετών)	Αριθμός παιδιών (3-15 ετών)	Αριθμός εφήβων (16-18 ετών)	Ηλικιακές ομάδες (Όπως προσδιορίστηκαν από τους καταγραφείς)	Σύνολο παιδιών - εφήβων	Αριθμός φοιτητών
Κουτσόχερο Λάρισας	810	49	276	74		399	
Βόλος (Μόζας)	87	8	27	6		41	
Θερμοπύλες Φθιώτιδας	420	28	118	22		168	
Οινόφυτα Βοιωτίας	85	2	33	6		41	
Εύβοια-Ριτσώνα	611	56	196	49	0-18 μηνών: 42 (25 Αγ. + 17 Κορ.) 2-12: 176 (89 Α + 87 Κ) 3-12 : 162 (82 Α + 80 Κ) 13-17: 66 (28 Α + 38 Κ) 18+ = 327 (177 Α + 150 Γ)	301	38
Σύνολο	2013					950	38

Πίνακας 58: Πληθυσμός - Θεσσαλία

Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων
Επιστημονική Επιτροπή για την υποβοήθηση του έργου της Επιτροπής Στήριξης των Παιδιών των Προσφύγων
Οι εκπαιδευτικές δράσεις για τα παιδιά των προσφύγων - Ιούνιος 2016

Γράφημα 8: Πληθυσμός - Θεσσαλία

9.1. Περιγραφή χώρων - Κεντρική Ελλάδα - Θεσσαλία

Δομή	Υπάρχει ειδικός χώρος ("Μπλε Σημείο" για παιδιά ή παιδική χαρά ή οικίσκος ή τέντα ή άλλο) για τις δραστηριότητες με τα παιδιά; Κρίνεται κατάλληλος;
Κεντρική Ελλάδα - Θεσσαλία - Κουτσόχερο Λάρισας	Υπάρχει μία μεγάλη σκηνή 250 τμ. Διατίθεται μάλιστα δίπλα κι ένα μικρό αντίσκηνο, όταν συμμετέχουν λιγότερα παιδιά. Η σκηνή βρίσκεται στο κέντρο των εγκαταστάσεων. Υπάρχει επίσης στην αρχή της Δομής ένα μικρό γήπεδο ποδοσφαίρου, όπου συνήθως παίζουν ποδόσφαιρο τα μεγάλα παιδιά.
Κεντρική Ελλάδα - Θεσσαλία - Βόλος (Μόζας)	- Υπάρχουν διάφοροι χώροι, εσωτερικοί και εξωτερικοί, που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για δράσεις με τα παιδιά και τους ενήλικες Λ.χ. ένα μικρό πατάρι 20 περίπου τετραγωνικών Ένα μεγάλο υπόγειο, το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί στην περίπτωση που ο καιρός δεν επιτρέπει την πραγματοποίηση δράσεων στην αυλή Μέρος ενός ισογείου, εντός του κέντρου φιλοξενίας Ο αύλειος χώρος, ο οποίος βρίσκεται σε πολύ καλή κατάσταση Μια μεγάλη τέντα, όταν δεν χρησιμοποιείται ως χώρος φαγητού
Κεντρική Ελλάδα - Θεσσαλία - Θερμοπύλες Φθιώτιδας	Οι εκπαιδευτικές δράσεις τόσο της Περιφέρειας, όσο και της εθελόντριας υλοποιούνται σε υπαίθριους χώρους. Οι αντίστοιχες αυτοοργανωμένες δράσεις υλοποιούνται σε μικρούς χώρους εσωτερικά των κτηρίων. Σημείωση: Θα πρέπει να επισημανθεί η σημαντική ανεπάρκεια υλικοτεχνικών υποδομών στους χώρους διδασκαλίας. Οι ελλείψεις δεν παρατηρούνται μόνο σε εκπαιδευτικό εξοπλισμό (όπως οι πίνακες ή θρανία) καθώς ακόμα και οι καρέκλες δεν επαρκούν. Αυτές οι ελλείψεις σε συνδυασμό με την απουσία οργανωμένων χώρων διδασκαλίας δυσχεράνουν τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες αφού κάθε πρωί οι χώροι διδασκαλίας πρέπει να «ξαναστήνονται», καθώς οι καρέκλες και τα τραπέζια χρησιμοποιούνται από τα μέλη της κοινότητας για άλλες δραστηριότητες (όπως η σίτιση). Επιπλέον, στο Κέντρο Φιλοξενίας υπάρχουν δύο στρατιωτικές τέντες. Πιο συγκεκριμένα: • Στρατιωτική τέντα 200 τετραγωνικών μέτρων, για μαθήματα. • Δεύτερη στρατιωτική τέντα που χρησιμοποιείται για την διανομή του φαγητού και τις υπόλοιπες ώρες να χρησιμοποιείται για εκπαιδευτικές δράσεις. Σημείωση: Και οι δύο τέντες είναι ακατάλληλες για εκπαιδευτικές δραστηριότητες όταν οι κλιματολογικές συνθήκες δεν είναι ευνοϊκές. Κυρίως κατά τους καλοκαιρινούς μήνες οι θερμοκρασία στο εσωτερικό τους αναμένεται να είναι δυσμενείς για την υλοποίηση μαθημάτων κατά τη διάρκεια της ημέρας. Συμπληρωματικές υποδομές: Παιδική χαρά, πιγκ πογκ.
Κεντρική Ελλάδα - Θεσσαλία - Οινόφυτα Βοιωτίας	Υπάρχει μια τέντα που χρησιμοποιείται σαν σχολείο. Δεν καλύπτει όμως τις ανάγκες. Είναι στην ουσία μια μεγάλη σκηνή.
Κεντρική Ελλάδα - Θεσσαλία - Εύβοια-Ριτσώνα	Ναι υπάρχουν. Για τις στοιχειώδεις συνθήκες που επικρατούν είναι στοιχειώδεις 1 σκηνή του Ερυθρού Σταυρού (child friendly space) 2 σκηνές από την ΜΚΟ Lighthouse Relief (child friendly space) 2 σκηνή από την ΜΚΟ I AM YOU (learning center/kids library)

Πίνακας 59: Περιγραφή χώρων - Θεσσαλία

9.2. Φορείς που οργανώνουν δράσεις για παιδιά - Κεντρική Ελλάδα - Θεσσαλία

Κουτσόχερο Λάρισας				
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
Η εθελοντική ομάδα φορέων δράσης για παιδιά, η οποία αποτελείται από το Σώμα Ελλήνων Προσκόπων, εθελοντές από το Χαμόγελο του Παιδιού, Δίκτυο Αλληλεγγύης κομματικού φορέα, ΧΕΝ, Ενεργούς Πολίτες Λάρισας, Ερυθρό Σταυρό.	Συλλογικότητα	Μία φορά την εβδομάδα, κάθε Πέμπτη. Οι περισσότερες δράσεις πραγματοποιούνται από τις 17:30 - 19: 30	Εθελοντές	
Η Επιτροπή Αλληλεγγύης Εκπαιδευτικών	Αλληλέγγυοι	Μία με δύο φορές την εβδομάδα, Σαββατοκύριακα.	Εθελοντές	
Το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας	Πανεπιστήμιο	Μία φορά περίπου την εβδομάδα, Παρασκευή ή Σάββατο. Οι περισσότερες δράσεις πραγματοποιούνται από τις 17:30 - 19: 00	Εθελοντές	Στο Κέντρο Φιλοξενίας Μόζα Βόλου

Πίνακας 60: Φορείς που οργανώνουν δράσεις για παιδιά - Κουτσόχερο Λάρισας

Βόλος (Μόζας)				
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας	Πανεπιστήμιο	Κάθε Δευτέρα και Παρασκευή ομάδα Ψυχολόγων (18:00-20:00) 17.05.2016:18:00-20:00 18.05.2016:18:00-20:00 26.05.2016:18:00-20:00 07.06.2016:18:00-20:00 21.06.2016:18:00-20:00 28.06.2016:18:00-20:00	Εθελοντές	Κέντρο Φιλοξενίας Κουτσόχερου Λάρισας

Πίνακας 61: Φορείς που οργανώνουν δράσεις για παιδιά - Βόλος

Θερμοπύλες Φθιώτιδας				
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας	Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας	Οι εκπαιδευτικές δράσεις της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας ξεκίνησαν να υλοποιούνται καθημερινά και Σαββατοκύριακα, από 9 έως 5μ.μ.	Έμμισθοι, Εθελοντές	Όχι
Πρόσφυγες του Κέντρου Αυτοοργάνωση	Πρόσφυγες	Οι αυτοοργανωμένες δομές προσφύγων λειτουργούν καθημερινά πλην της Κυριακής, από 11 έως 4μ.μ. Η εθελοντική δράση εκμάθησης Αγγλικών πραγματοποιείται κάθε Δευτέρα, Τετάρτη και Παρασκευή.	Εθελοντές	Όχι

Πίνακας 62: Φορείς που οργανώνουν δράσεις για παιδιά - Θερμοπύλες Φθιώτιδας

Οινόφυτα Βοιωτίας				
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
Σύλλογος εκπαιδευτικών Θήβας	Συλλογικότητα	3-4 φορές την εβδομάδα	Εθελοντές	Όχι
ΧΕΝ Θήβας	Συλλογικότητα	1 φορά την εβδομάδα	Εθελοντές	Όχι

Πίνακας 63: Φορείς που οργανώνουν δράσεις για παιδιά - Οινόφυτα Βοιωτίας

Εύβοια-Ριτσώνα				
ΦΟΡΕΑΣ	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
I AM YOU	ΜΚΟ	Καθημερινά 10.00-11.00 και 15.30-18.30	Εθελοντές	Καταυλισμός Οινοφύτων
I AM YOU	ΜΚΟ	4 ώρες την ημέρα δημιουργική απασχόληση	Εθελοντές	Καταυλισμός Οινοφύτων
LIGHTHOUSE RELIEF	ΜΚΟ	Καθημερινά εκτός Παρασκευής 14.00-19.30	Εθελοντές	Ναι. Λέσβος, Κατσικάς και Ειδομένη
RED CROSS	ΜΚΟ	Καθημερινά 11.00 με 13.00	Εθελοντές	Ναι. Ο Ερυθρός Σταυρός δραστηριοποιείται σχεδόν στις περισσότερες δομές.
ΕΝΩΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	Συλλογικότητα	3 οργανωμένα 3ωρα μαθήματα με μετακίνηση των μαθητών σε σχολείο της Χαλκίδας αναχώρηση από καταυλισμό 16.00 με συνοδεία, άφιξη στον καταυλισμό με συνοδεία 22.00 τρεις συνεχόμενες Τετάρτες 27 Απριλίου - 4 Μαΐου - 11 Μαΐου	Εθελοντές	
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΔΑΣΚΑΛΩΝ ΚΑΙ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ	Συλλογικότητα	Το μήνα Μάρτιο 17-19 Τρίτη, Πέμπτη, Παρασκευή. Τους μήνες Απρίλιο-Μάιο κάθε Τρίτη 17.00 - 19.00	Εθελοντές	ΟΧΙ

Πίνακας 64: : Φορείς που οργανώνουν δράσεις για παιδιά - Εύβοια-Ριτσώνα

9.3. Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Κεντρική Ελλάδα - Θεσσαλία

Κουτσόχερο Λάρισας							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
Το Σώμα Ελλήνων Προσκόπων, εθελοντές από το Χαμόγελο του Παιδιού, Δίκτυο Αλληλεγγύης κομματικού φορέα, ΧΕΝ, Ενεργούς Πολίτες Λάρισας, Ερυθρό Σταυρό.	Μία φορά την εβδομάδα, κάθε Πέμπτη. Οι περισσότερες δράσεις πραγματοποιούνται από τις 17:30 - 19: 30	Εθελοντές	Από 1 έως περίπου 10 άτομα.	Ομαδικά παιχνίδια ανοιχτού χώρου (ομόκεντροι κύκλοι, χέρια από κάτω, βαρελάκια, διαδρομή με μπαλάκια στον αέρα...). Κινητικά τραγούδια χωρίς λέξεις. Ζωγραφική και απλές κατασκευές. Αξιοποίηση των flash cards, εικόνες που αποτυπώνονται με ελληνικές και αραβικές λέξεις, για την εκμάθηση κάποιων λέξεων καθημερινής επικοινωνίας μέσω εικόνας		Τα παιχνίδια και η ζωγραφική αφορούν όλα τα παιδιά ηλικίας από 3-4 έως 10 ετών. Η μέθοδος flash cards καλύπτει και μεγαλύτερα παιδιά και εφήβους.	Διαχωρίζονται
Η Επιτροπή Αλληλεγγύης Εκπαιδευτικών	Μία με δύο φορές την εβδομάδα, Σαββατοκύριακα.	Εθελοντές		Από ανακοινώσεις στον τύπο προκύπτει ότι πρόβαλαν ταινία, οργάνωσαν βραδιά χορού. Διδάσκουν ελληνικά, επιπέδου καθημερινής συνεννόησης σε παιδιά.			

Κουτσόχερο Λάρισας							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
Το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας	Μία φορά περίπου την εβδομάδα, Παρασκευή ή Σάββατο. Οι περισσότερες δράσεις πραγματοποιούνται από τις 17:30 - 19:00	Εθελοντές	Από 5 έως περίπου 10 άτομα.	Ψυχοκινητικές δραστηριότητες, μουσικά και εικαστικά δρώμενα, παιδαγωγικά παιχνίδια, ομαδικά παιχνίδια, παραμύθια και αφήγηση.		παιδιά ηλικίας: 3-5 ετών, 10-15 ετών, 15 – 18 ετών	Διαχωρίζονται

Πίνακας 65: Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Κουτσόχερο Λάρισας

Βόλος (Μόζας)							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
Παν/μιο Θεσσαλίας	Κάθε Δευτέρα και Παρασκευή ομάδα Ψυχολόγων (18:00-20:00) Ημερομηνίες 17.05.2016 18.05.2016 26.05.2016 07.06.2016 21.06.2016 28.06.2016	Εθελοντές	Στις δράσεις συμμετέχουν κυρίως φοιτητές και φοιτήτριες. Στην κάθε ομάδα συμμετέχουν από 7 έως 15 περίπου εθελοντές/-ντριες	Αναγνώριση-έκφραση συναισθημάτων, ψυχοκοινωνική στήριξη Παιδαγωγικά-δημιουργικά παιχνίδια Μουσικά, ψυχοκινητικά δρώμενα Παιχνίδια με βιβλία εικαστικά δρώμενα ομαδικά παιχνίδια	Όχι, προς το παρόν	25 περίπου παιδιά	Απευθύνονται στο σύνολο

Πίνακας 66: Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Βόλος

Θερμοπύλες Φθιώτιδας							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας	Οι εκπαιδευτικές δράσεις ξεκίνησαν να υλοποιούνται καθημερινά και Σαββατοκύριακα, από 9 έως 5μ.μ.	Έμμισθοι	Σε κάθε δράση συμμετέχει ένας εκπαιδευτικός.	- Μαθήματα Αγγλικών, Γαλλικών, Γεωγραφίας, Ελληνικών. - Μουσικά και εικαστικά δρώμενα, παιδαγωγικά παιχνίδια, ομαδικά παιχνίδια, παραμύθια και δημιουργική απασχόληση.	Κατά το τελευταίο 15ήμερο του Μαΐου έγιναν μαθήματα χορού και άλλες δραστηριότητες για την προετοιμασία γιορτής/εκδήλωσης ευαισθητοποίησης της τοπικής κοινωνίας της Λαμίας γύρω από τους πρόσφυγες και την πολυπολιτισμικότητα. Η εκδήλωση θα υλοποιηθεί σε συνεργασία με την Πρωτοβουλία Αλληλεγγύης της Λαμίας, η οποία συνδράμει στην υποστήριξη των προσφύγων, δίχως ωστόσο να εμπλέκεται άμεσα σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες.	Παιδιά από 4 μέχρι 10 ή 11 χρόνων. Ο συνολικός αριθμός των παιδιών που συμμετέχουν στις δράσεις είναι περίπου 50. Ωστόσο, δεν συμμετέχουν και τα 50 παιδιά επί μονίμου βάσεως στις δραστηριότητες. Καθώς δεν υπάρχει παρουσιολόγιο για να έχουμε σαφή εικόνα της συμμετοχής τους στις εν λόγω δράσεις, η εκτίμηση των διδασκόντων είναι ότι κάθε παιδί συμμετέχει από μία έως και πέντε φορές ανά εβδομάδα.	Διαχωρίζονται

Θερμοπύλες Φθιώτιδας							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
Πρόσφυγες του Κέντρου - Αυτοοργάνωση	Οι αυτοοργανωμένες δομές προσφύγων λειτουργούν καθημερινά πλην της Κυριακής, από 11 έως 4μ.μ.	Εθελοντές	Ένας άνδρας πρόσφυγας (Μοχάμεντ Άλι) και μια Σύρια δασκάλα. Σε κάθε δράση συμμετέχει ένας εκπαιδευτικός.			<ul style="list-style-type: none"> Δράση του Μοχάμεντ Άλι: περίπου 40 παιδιά 4-12 χρόνων (βάσει εκτίμησης του ιδίου). Δράση της Σύριας δασκάλας: 47 παιδιά 4-12 ετών (βάσει δικού της παρουσιολογίου). Πολλά παιδιά εμφανίζονται να συμμετέχουν σε περισσότερες από μία δράσεις (πχ ένα παιδί συμμετέχει σε τάξη της δασκάλας της περιφέρειας 1-2 ημέρες την εβδομάδα και σε τάξη του Σύριου δασκάλου άλλες 2 φορές την ίδια εβδομάδα). Το γεγονός αυτό αποτελεί ένα ζήτημα δυσλειτουργίας για τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες του κέντρου.	Διαχωρίζονται
Εθελόντρια εκπαιδευτικός	Δευτέρα, Τετάρτη και Παρασκευή	Εθελόντρια	Μία εκπαιδευτικός	Αγγλικά			

Πίνακας 67: Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Θερμοπύλες Φθιώτιδας

Οινόφυτα Βοιωτίας							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΚΠ/ΩΝ ΘΗΒΑΣ	3-4 φορές την εβδομάδα	Εθελοντές	1-Απρ	Μαθήματα ελληνικών/αγγλικών, ζωγραφιές, μουσική-χορός, παζλ, διάφορα αθλήματα	Όχι	Συνήθως δημιουργούνται δύο ομάδες (μέχρι 7-8 ετών / 8 -16 ετών)	Διαχωρίζονται
ΧΕΝ ΘΗΒΑΣ	1 φορά την εβδομάδα	Εθελοντές	2-Απρ	Ζωγραφική με τα παιδιά, παραμύθια (με τη βοήθεια μεταφραστή Έλληνα που γνωρίζει τη γλώσσα)	Όχι	Συνήθως δημιουργούνται δύο ομάδες (μέχρι 7-8 ετών / 8 -16 ετών)	Διαχωρίζονται

Πίνακας 68: Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Οινόφυτα Βοιωτίας

Εύβοια-Ριτσώνα						
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
I AM YOU	ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ 10.00-11.00 και 15.30-18.30	10	Δημιουργική απασχόληση μουσική διδασκαλία γλωσσών		20 παιδιά περίπου ετών 6-13 αραβικά Μαθηματικά, Ελληνικά 20 παιδιά περίπου ετών 12-15 αγγλικά	Διαχωρίζονται
I AM YOU	4 ώρες την ημέρα δημιουργική απασχόληση	3-4 σε κάθε μάθημα	Ζωγραφική, σπορ, παιδική βιβλιοθήκη (αναγνώσεις) και άλλες δημιουργικές δραστηριότητες	Όχι	10 παιδιά από 0-6 ετών 20 παιδιά από 7-15 ετών	Απευθύνονται στο σύνολο, αλλά και διαχωρίζονται
LIGHTHOUSE RELIEF	Καθημερινά εκτός Παρασκευής 14.00-19.30	1 επόπτης της ΜΚΟ για τον χώρο πάντοτε, ένας δάσκαλος και 4 βοηθοί	Υγιεινή, ψυχοκοινωνική στήριξη μέσω παιχνιδιών και δραστηριοτήτων σε σκηνές φιλικές στα παιδιά, Γιόγκα και φυσική αγωγή.	Όχι	25 παιδιά 0-6 χρονών, 40 παιδιά 7-15 χρονών	Διαχωρίζονται

Εύβοια-Ριτσώνα						
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
RED CROSS	Καθημερινά 11.00 με 13.00	Από 3 έως 7	δημιουργική απασχόληση, εκπαίδευση, παιχνίδι.	Όχι	20 με 40 μαθητές ηλικίας 7-15 ετών	Διαχωρίζονται
ΕΝΩΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	3 οργανωμένα 3ωρα μαθήματα με μετακίνηση των μαθητών σε σχολείο της Χαλκίδας αναχώρηση από καταυλισμό 16.00 με συνοδεία, άφιξη στον καταυλισμό με συνοδεία 22.00 τρεις συνεχόμενες Τετάρτες 27 Απριλίου - 4 Μαΐου - 11 Μαΐου	10 εκπαιδευτικοί σε κάθε μάθημα	κάθε μάθημα περιλάμβανε 1 ώρα αγγλικά 1 ώρα ελληνικά 1 ώρα στο εργαστήριο πληροφορικής 1 ώρα ξενάγηση στην πόλη	η δραστηριότητα μας ήταν κυρίως εκτός δομών 3 οργανωμένα 3ωρα μαθήματα σε σχολείο της Χαλκίδας 27 Απριλίου - 4 Μαΐου - 11 Μαΐου	70 μαθητές ηλικίας 12-18 ετών	Διαχωρίζονται
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΔΑΣΚΑΛΩΝ ΚΑΙ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ	Το μήνα Μάρτιο Τρίτη, Πέμπτη, Παρασκευή 17.00-19.00 Τους μήνες Απρίλιο-Μάιο κάθε Τρίτη 17.00 - 19.00	7-10	Δημιουργική απασχόληση, ψυχοκοινωνική στήριξη,	Όχι	50-100 μαθητές από 4 μέχρι 8 ετών	Απευθύνονται στο σύνολο

Πίνακας 69: Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Εύβοια-Ριτσώνα

9.4. Δράσεις για ενήλικες - Κεντρική Ελλάδα - Θεσσαλία

Κουτσόχερο Λάρισας					
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
Εθελοντική ομάδα φορέων δράσης για παιδιά: αποτελείται από Το Σώμα Ελλήνων Προσκόπων, εθελοντές από το Χαμόγελο του Παιδιού, Δίκτυο Αλληλεγγύης κομματικού φορέα, ΧΕΝ, Ενεργούς Πολίτες Λάρισας, Ερυθρό Σταυρό.	Συλλογικότητα		Εθελοντές	Υπάρχει η πρόθεση να χρησιμοποιηθεί η μέθοδος εκμάθησης βασικών ελληνικών λέξεων για την καθημερινή επικοινωνία με τις flash cards (εικονολέξεις)	
Η Επιτροπή Αλληλεγγύης Εκπαιδευτικών	Αλληλέγγυοι				
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας	Πανεπιστήμιο		Εθελοντές	Προβλέπονται κάποιες δράσεις από το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας και συγκεκριμένα από ομάδα Κοινωνικών Ανθρωπολόγων.	

Πίνακας 70: Δράσεις για ενήλικες - Κουτσόχερο Λάρισας

Βόλος (Μόζας)				
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας	Πανεπιστήμιο	Δεν έχει ορισθεί ημερομηνία	Εθελοντές	Πολιτισμική/ιστορική ξενάγηση της πόλης Αφηγήσεις της πόλης Ζητήματα γλωσσομάθειας-Αγγλικά

Πίνακας 71: Δράσεις για ενήλικες - Βόλος

Θερμοπύλες Φθιώτιδας			
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες
Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας	Οι εκπαιδευτικές δράσεις της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας για ενήλικες είναι διαθέσιμες σε καθημερινή βάση, Εντούτοις υλοποιούνται μόνο όταν υπάρχουν ενδιαφερόμενοι ενήλικες μαθητές (γεγονός που δεν συναντάται καθημερινά ή έστω σταθερά).	Εθελοντές	Οι εκπαιδευτικές δράσεις της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας περιλαμβάνουν και τμήματα ενηλίκων (με μικρή συμμετοχή), όπου διδάσκονται Αγγλικά και υλοποιούνται αθλητικές δραστηριότητες, όπως αγώνες βόλεϊ (σε αυτοσχέδιο υποτυπώδες γήπεδο).
Πρόσφυγες του Κέντρου - Αυτοοργάνωση	Η αυτοοργανωμένη δομή του Μοχάμεντ Άλι απευθύνεται καθημερινά σε περίπου 20 ενήλικες (κατ' εκτίμηση του ίδιου).	Εθελοντές	Η αυτοοργανωμένη δομή του Μοχάμεντ Άλι Περιλαμβάνει τη διδασκαλία Αραβικής και Αγγλικής γλώσσας.
Εθελόντρια εκπαιδευτικός	Κάθε Δευτέρα, Τετάρτη και Παρασκευή.	Εθελόντρια	Εκμάθηση Αγγλικών

Πίνακας 72: Δράσεις για ενήλικες - Θερμοπύλες Φθιώτιδας

Οινόφυτα Βοιωτίας				
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΚΠ/ΩΝ ΘΗΒΑΣ	Συλλογικότητα	3-4 φορές την εβδομάδα	Εθελοντές	Οι εθελοντές έχουν τοποθετήσει ένα τραπέζι πινγκ πονγκ, έχει δημιουργηθεί χώρος για βόλεϋ , δύο μπασκέτες και τώρα είμαστε σε φάση δημιουργίας μικρού χώρου για ποδόσφαιρο . Γίνονται επίσης μαθήματα ελληνικών και αγγλικών.

Πίνακας 73: Δράσεις για ενήλικες - Οινόφυτα Βοιωτίας

Εύβοια-Ριτσώνα					
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
ΕΝΩΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΥΒΟΙΑΣ	Συλλογικότητα	3 οργανωμένα 3ωρα μαθήματα με μετακίνηση των μαθητών ενήλικων και ανήλικων μαζί σε σχολείο της Χαλκίδας αναχώρηση από καταυλισμό 16.00 με συνοδεία, άφιξη στον καταυλισμό με συνοδεία 22.00 τρεις συνεχόμενες Τετάρτες 27 Απριλίου - 4 Μαΐου - 11 Μαΐου	Εθελοντές	Κάθε μάθημα περιλάμβανε 1 ώρα αγγλικά 1 ώρα ελληνικά 1 ώρα στο εργαστήριο πληροφορικής 1 ώρα ξενάγηση στην πόλη των ενήλικων μαζί με τους ανήλικους μαθητές.	Όχι

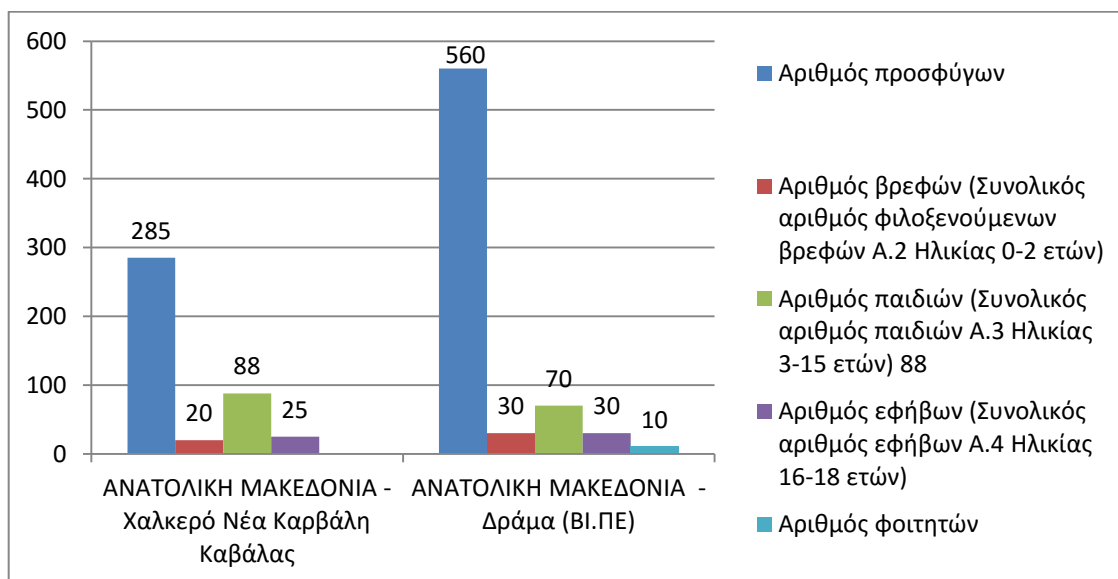
Πίνακας 74: Δράσεις για ενήλικες - Εύβοια-Ριτσώνα

10. Κέντρα Φιλοξενίας: Ανατολική Μακεδονία

Δομή	Σύνολο προσφύγων	Παιδιά - Έφηβοι (0-18)			Σύνολο (0-18)	Αριθμός φοιτητών
		Αριθμός βρεφών	Αριθμός παιδιών	Αριθμός εφήβων		
Ανατολική Μακεδονία- Δράμα (ΒΙ.ΠΕ)	560	30	70	30	130	10
Ανατολική Μακεδονία- Χαλκερό Νέα Καρβάλη - Καβάλα	285	20	88	25	133	-
Σύνολο	845	50	158	55	263	10

Πίνακας 75: Πληθυσμός - Ανατολική Μακεδονία

Γράφημα 9: Πληθυσμός - Ανατολική Μακεδονία

10.1. Περιγραφή χώρων - Ανατολική Μακεδονία

Δομή	Υπάρχει ειδικός χώρος ("Μπλέ Σημείο" για παιδιά ή παιδική χαρά ή οικίσκος ή τέντα ή άλλο) για τις δραστηριότητες με τα παιδιά; Κρίνεται κατάλληλος;
Δράμα (ΒΙ.ΠΕ)	Είναι σχεδιασμένος σε συνεργασία με την Ύπατη Αρμοστεία αλλά ακόμα δεν έχει υλοποιηθεί. Προβλέπεται μεγάλη τέντα και κοντέινερ. Ολοκληρώθηκε εντός του κτιρίου η κατασκευή με γυψοσανίδες 3 αιθουσών διδασκαλίας και δραστηριοτήτων των 25 ατόμων η κάθε μια (βάφτηκε κιάλας), μπήκαν οι πόρτες και υπάρχει ο εξοπλισμός.
Χαλκερό - Νέα Καρβάλη Καβάλας	Έχει προβλεφθεί, αλλά δεν υπάρχει, απλά σε ένα σημείο του καταυλισμού υπάρχει ένα αντίσκηνο 20Χ6, για τον σκοπό αυτό, που το παραχώρησε η ΜΚΟ Ινετρβόλβερ, καθώς και ένα σκίαστρο του Ο.Η.Ε. Ο χώρος είναι εντελώς ακατάλληλος, γιατί βρίσκεται στην πλαγιά ενός λόφου, γεμάτος πέτρες και επικίνδυνα σημεία για τα παιδιά και το αντίσκηνο είναι τόσο ζεστό που δεν μπορεί να μπει κανείς μέσα, όταν υπάρχει ήλιος.

Πίνακας 76: Περιγραφή χώρων - Ανατολική Μακεδονία

10.2. Φορείς που οργανώνουν δράσεις για παιδιά - Ανατολική Μακεδονία

Δράμα (ΒΙ.ΠΕ)					
Δομή	Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
Δράμα (ΒΙ.ΠΕ)	Ομάδα Οργάνωσης Μαθημάτων για Πρόσφυγες και Μετανάστες	Αλληλέγγυοι	<u>Ελληνικά</u> Τρίτη 10:00-11:30, Τετάρτη 18:00 -20:00, Πέμπτη 10:00-11:30 , Παρασκευή 10:00-11:30 <u>Αγγλικά</u> Τετάρτη 20:00-21:30, Πέμπτη 20:00-21:30	Εθελοντές	
Χαλκερό - Νέα Καρβάλη Καβάλας					
Δομή	Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
Χαλκερό Νέα Καρβάλη Καβάλας	Γερμανοελληνικός Σύνδεσμος Καβάλας Χαμόγελο του Παιδιού	ΜΚΟ	Δεν υπάρχουν στοιχεία	Εθελοντές	Δεν υπάρχουν στοιχεία

Πίνακας 77: Φορείς που οργανώνουν δράσεις για παιδιά - Ανατολική Μακεδονία

10.3. Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Ανατολική Μακεδονία

Δράμα (ΒΙ.ΠΕ)						
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστ. εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση
Ομάδα Οργάνωσης Μαθημάτων για Πρόσφυγες και Μετανάστες	Ελληνικά Τρίτη 10:00-11:30, Τετάρτη 18:00 - 20:00, Πέμπτη 10:00-11:30, Παρασκευή 10:00-11:30 Αγγλικά Τετάρτη 20:00-21:30, Πέμπτη 20:00-21:30	Εθελοντές	15 άτομα (Δάσκαλοι Αγγλικών, Γερμανικών και Σύριοι φοιτητές)	Μαθήματα ελληνικών, αγγλικών, γερμανικών και αραβικών. 2 προβολές ταινιών Έκθεση ζωγραφικής		Καλύπτουν 30 παιδιά από 7-15
Χαλκικό - Νέα Καρβάλη Καβάλας						
Γερμανοελληνικός Σύνδεσμος Καβάλας, Χαμόγελο του Παιδιού	Δεν υπάρχουν στοιχεία	Εθελοντές	3 άτομα από τον Γερμανοελληνικό σύνδεσμο και 3 από το Χαμόγελο του Παιδιού	Δεν υπάρχουν στοιχεία	Δεν υπάρχουν στοιχεία	Καλύπτουν μόνο τα παιδιά από 3-15 χρονών δηλαδή 88 παιδιά σύνολο από αυτή την ηλικιακή ομάδα

Πίνακας 78: Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Ανατολική Μακεδονία (Δράμα (ΒΙ.ΠΕ), Χαλκικό - Νέα Καρβάλη Καβάλας)

11. Κέντρα Φιλοξενίας: Κεντρική Μακεδονία

Δομή	Αριθμός προσφύγων	Αριθμός βρεφών (0-2 ετών)	Αριθμός παιδιών (3-15 ετών)	Αριθμός εφήβων (16-18 ετών)	Ηλικιακές ομάδες (Όπως προσδιορίστηκαν από τους καταγραφείς)	Σύνολο παιδιών - εφήβων	Αριθμός φοιτητών
Αλεξάνδρεια Ημαθίας	671	56	44	42		142	
Βαρβάρες Ημαθίας - «Αρματολού Κόκκινου»	403	36	128	30	0-0.5: 3 (2 Κορίτσι, 1 Αγόρι), 1: 18 (11 Κ, 7 Α) 2: 15 (6 Κ, 9 Α) 3: 10 (5 Κ, 5 Α) 4: 9 (5 Κ, 4 Α) 5: 8 (2 Κ, 6 Α) 6: 17 (7 Κ, 10 Α) 7: 12 (6 Κ, 6 Α) 8: 12 (6 Κ, 6 Α) 9: 5 (4 Κ, 1 Α), 10: 13 (10 Κ, 3 Α) 11: 11 (8 Κ, 3 Α) 12: 7 (4 Κ, 3 Α) 13: 8 (5 Κ, 3 Α) 14: 10 (6 Κ, 4 Α) 15: 6 (2 Κ, 4 Α) 16: 8 (4 Κ, 4 Α) 17: 7 (2 Κ, 5 Α) 18: 15 (7 Κ, 8 Α)	194	Αμέσως μετά την καταγραφή ο αριθμός μειώθηκε κατά 12 άτομα: : 182
Γιαννιτσά	700				0-18 ετών: 187 άτομα	187	
Διαβατά Θεσσαλονίκης	1804	175	604	68	Παιδιά ανά ηλικία: <1: 17 1: 85 2: 73 3: 66 4: 52 5: 60 6: 59 7: 66 8: 49 9: 29 10: 53 11: 49 12: 37 13: 31 14: 21 15: 24 16: 31 17: 37	847	
Κτήμα Ηρακλή	197	18	53	5		76	

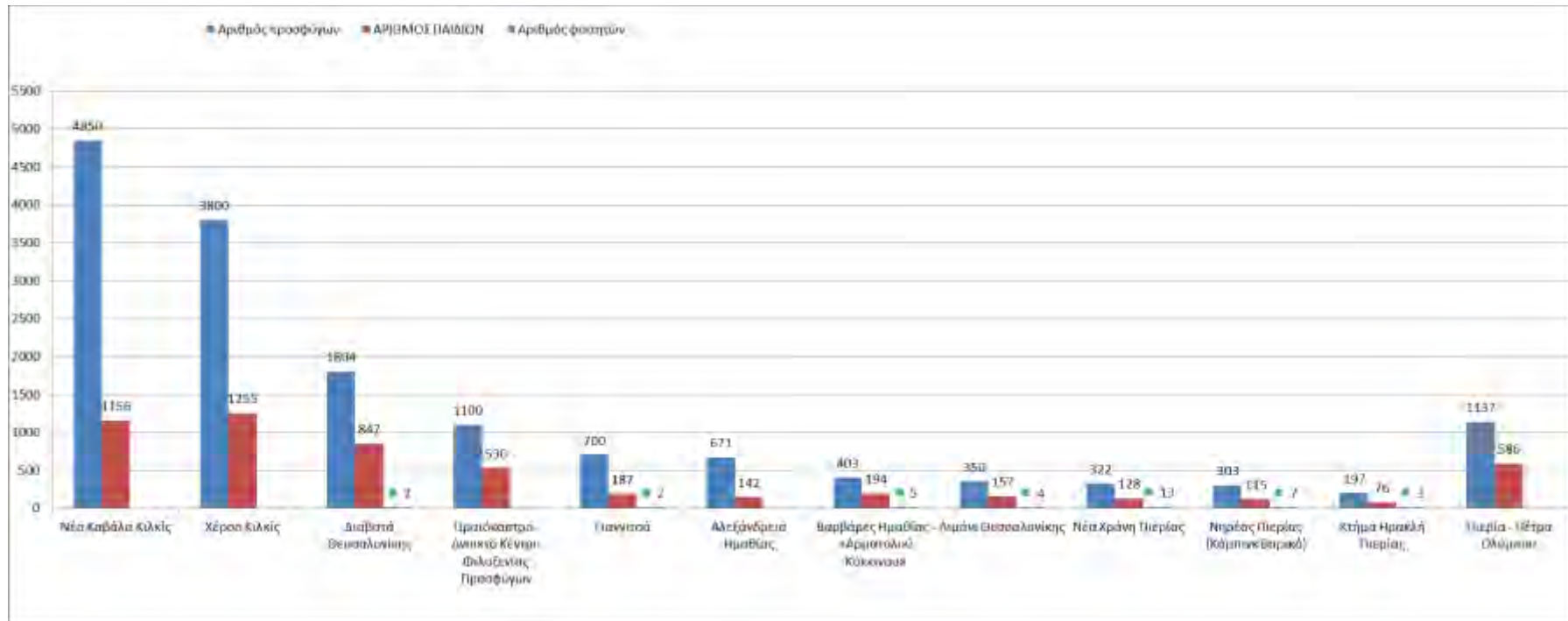
Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων
Επιστημονική Επιτροπή για την υποβοήθηση του έργου της Επιτροπής Στήριξης των Παιδιών των Προσφύγων
Οι εκπαιδευτικές δράσεις για τα παιδιά των προσφύγων - Ιούνιος 2016

Δομή	Αριθμός προσφύγων	Αριθμός βρεφών (0-2 ετών)	Αριθμός παιδιών (3-15 ετών)	Αριθμός εφήβων (16-18 ετών)	Ηλικιακές ομάδες (Όπως προσδιορίστηκαν από τους καταγραφείς)	Σύνολο παιδιών - εφήβων	Αριθμός φοιτητών
Περίας							
Λιμάνι Θεσσαλονίκης	350 [Από αυτούς οι 5 μένουν σε ξενοδοχείο και σπίτι φιλοξενούμενοι προσωρινά.]	29	117	11	Κατηγορία 3-15 αναλυτικά: 3-5: 29 6-8: 32 9-11: 37 12-15: 19 Κατηγορία 16-18: 7 16χρονοι και 4 18χρονοι	157	
Νέα Καβάλα Κιλκίς	4850	156	600	400		1.156	
Νέα Χράνη Περίας	322				0-12 μηνών: 10 βρέφη 1-12 ετών: 118 12 και άνω: 189 άτομα	317	
Νηρέας Περίας (Κάμπινκ Βαρικό)	303	31			3-6: 37 άτομα, 7-10: 28 άτομα 11-17: 50 άτομα	146	
Περία - Πέτρα Ολύμπου	1137	63	373	150		586	
Χέρσο Κιλκίς	3800	211	800	244	0-1 121 άτομα, 1-3 187 άτομα, 4-7 289 άτομα, 8-11 245 άτομα, 11-14 171 άτομα, 14-17 172 άτομα, 18 70 άτομα	1.255	
Ωραιόκαστρο	1100	100	350	80	3-15 ετών: 350 (3-5:100, 5-15:250)	530	
	15.637					5581	

Πίνακας 79: Πληθυσμός - Κεντρική Μακεδονία

Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων
Επιστημονική Επιτροπή για την υποβοήθηση του έργου της Επιτροπής Στήριξης των Παιδιών των Προσφύγων
Οι εκπαιδευτικές δράσεις για τα παιδιά των προσφύγων - Ιούνιος 2016

Γράφημα 10: Πληθυσμός - Κεντρική Μακεδονία

11.1. Περιγραφή χώρων - Κεντρική Μακεδονία

Δομή	Υπάρχει ειδικός χώρος ("Μπλε Σημείο" για παιδιά ή παιδική χαρά ή οικίσκος ή τέντα ή άλλο) για τις δραστηριότητες με τα παιδιά; Κρίνεται κατάλληλος;
Αλεξάνδρεια Ημαθίας	Οι δράσεις και η καταγραφή των παιδιών από τη ΜΚΟ πραγματοποιούνται σε ειδική σκηνή δική τους, περίπου των 40 τ.μ. .
Βαρβάρες Ημαθίας - «Αρματολού Κόκκινου»	Υπάρχουν δύο χώροι στάθμευσης με σκεπή από λαμαρίνες που αξιοποιούνται προς το παρόν. Στον μικρότερο, που είναι προφυλαγμένος με λαμαρίνες πέριξ, υπάρχει μια συρμάτινη πόρτα που κλειδώνει με λουκέτο, ενώ σχεδιάζει ο Δήμος να τοποθετήσει προστατευτικό υλικό στις λαμαρίνες και να αξιοποιήσει την παροχή ρεύματος για σύνδεση με υπολογιστή κ.λπ. Έτσι όπως είναι διαμορφωμένοι οι χώροι στην παρούσα φάση δεν είναι κατάλληλοι. Πρόσφατα, τοποθετήθηκαν μέσα και θρανία και καρέκλες που συγκέντρωσε από τα σχολεία ο αντιδήμαρχος Παιδείας του Δήμου Βέροιας.
Γιαννιτσά	Υπάρχει μια σκηνή των 150τμ
Διαβατά Θεσσαλονίκης	Παιδική Χαρά Κατάλληλη αλλά χωρίς επίβλεψη
Κτήμα Ηρακλή Πιερίας	Υπάρχει οίκημα διαμορφωμένο σε σχολική τάξη Υπάρχουν δυο στεγασμένα κιόσκια με τραπεζοκαθίσματα Υπάρχει παιδική χαρά
Λιμάνι Θεσσαλονίκης	Όχι. Κάθε οργάνωση δημιουργεί το δικό της "μπλε σημείο" οριοθετώντας σταθερά ένα σημείο στον εξωτερικό χώρο για να γνωρίζουν τα παιδιά. Η ΑΡΣΙΣ φέρνει μία τέντα που την ξεστήνει όταν τελειώνει τις δραστηριότητες.
Νέα Καβάλα Κιλκίς	Στο χώρο υπάρχει "Μπλε Σημείο" . Ο χώρος κρίνεται μη κατάλληλος για παιδιά. Υπάρχουν 6 μικρές πλαστικές κατασκευές 5μ. χ 8μ. (Μονάδες Στέγασης Προσφύγων). Υπάρχει και παιδική χαρά η οποία στήθηκε από τον στρατό.
Νέα Χράνη Πιερίας	
Νηρέας Πιερίας (Κάμπινκ Βαρικό)	Μία μεγάλη σκηνή του κάμπινκ λειτουργεί ως σχολείο. Δεν κρίνεται ως κατάλληλος χώρος.
Πιερία - Πέτρα Ολύμπου	Ο δεύτερος όροφος κτίσματος με έξι δωμάτια χρησιμοποιείται για εκπαιδευτικές δράσεις. Τα δωμάτια είναι πολύ μικρά. Έχουν τοποθετηθεί σε αυτά τραπεζοκαθίσματα και στρώματα.
Χέρσο Κιλκίς	Υπάρχει μια σκηνή περίπου 300 τμ με ξύλινο δάπεδο που χρησιμοποιείται από την ΜΚΟ.
Ωραιόκαστρο	Δεν υπάρχει

Πίνακας 80: Περιγραφή χώρων - Κεντρική Μακεδονία

11.2. Φορείς που οργανώνουν δράσεις για παιδιά - Κεντρική Μακεδονία

Αλεξάνδρεια Ημαθίας				
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
I.R.C.	M.K.O	Καθημερινά εκτός Κυριακής	Έμμισθοι	Δραστηριοποίηση στη δομή των Γιαννιτσών

Πίνακας 81: Φορείς που οργανώνουν δράσεις για παιδιά - Αλεξάνδρεια Ημαθίας

Βαρβάρες Ημαθίας - «Αρματολού Κόκκινου»				
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
Δίκτυο Αλληλεγγύης και Εθελοντών Πολιτών του Δήμου Βέροιας	Αλληλέγγυοι	Κάθε μέρα, συνήθως πρωινά	Εθελοντές	Όχι
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας	Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας	Μια φορά την εβδομάδα πηγαίνει στο κέντρο κινητή μονάδα βιβλιοθήκης	Έμμισθοι	Δραστηριοποιείται και στο Κέντρο Φιλοξενίας Αλεξάνδρειας
Intersos	Ιταλική ΜΚΟ	3 φορές την εβδομάδα	Έμμισθοι	Σε διάφορα μέρη όπου υπάρχουν πρόσφυγες (στην Ευρώπη, Αφρική, Ασία). Η συγκεκριμένη ομάδα δραστηριοποιείται και στα Γιαννιτσά και στην Αλεξάνδρεια
Χέρι με Χέρι	Αλληλέγγυοι	Οι δράσεις λαμβάνουν χώρα καθημερινά από τις 18.00 έως τις 21.30	Εθελοντές	ΟΧΙ

Πίνακας 82: Φορείς που οργανώνουν δράσεις για παιδιά - Βαρβάρες Ημαθίας - «Αρματολού Κόκκινου»

Γιαννιτσά				
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
I.R.C	ΜΚΟ	Δευτέρα ως Παρασκευή	Έμμισθοι	Αλεξάνδρεια και Χέρσο

Πίνακας 83: Φορείς που οργανώνουν δράσεις για παιδιά - Γιαννιτσά

Διαβατά Θεσσαλονίκης				
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
Crazy balloon	Συλλογικότητα	Τρίτη 16.00-19.00	Εθελοντές	Όχι
HUMANITY CREW	Συλλογικότητα	Κάθε μέρα, και σαββατοκύριακα, από 11.00 - 18.30 με 1 ώρα διάλειμμα το μεσημέρι.	Εθελοντές	Μόρια, ΠΙΚΠΑ Μυτιλήνης, νοσοκομείο Μυτιλήνης (ψυχολ. υποστήριξη, μετάφραση, υλικά)
I.R.C	ΜΚΟ	Καθημερινά 9.00-17.00	Έμμισθοι	Χέρσο, Αλεξάνδρεια, Γιαννιτσά, Νέα Καβάλα, Καρά Τεπέ
«ΑΝΤΙΓΟΝΗ - Κέντρο Πληροφόρησης και Τεκμηρίωσης για το Ρατσισμό, την Οικολογία, την Ειρήνη και τη Μη Βία»	ΜΚΟ	Δευτέρα, Πέμπτη και Παρασκευή απόγευμα 16.00-19.30	Έμμισθοι	Όχι. Υπάρχει ενδιαφέρον από την ομάδα να επισκέπτεται και άλλες δομές. Δυστυχώς το μεγάλο ζήτημα είναι η μετακίνηση της ομάδας (δεν υπάρχει μέσο μεταφοράς). Αν διευθετηθεί αυτό, θα μπορούν να δραστηριοποιούνται και σε άλλες δομές
Ανεξάρτητη ομάδα εικαστικών	Συλλογικότητα	Σάββατο 10.00-13.00	Εθελοντές	Όχι
Ανεξάρτητη ομάδα αγγλικών	Αλληλέγγυοι	Κάθε Πέμπτη 10.00 - 13.00	Εθελοντές	Όχι
Κοπερτί	Ιδιωτικός παιδικός σταθμός και	Καθημερινά για 2 ώρες	Εθελοντές	Λιμάνι, Χέρσο

Διαβατά Θεσσαλονίκης				
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
	νηπιαγωγείο			
ΟΜΑΔΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ Α.Π.Θ.	Πανεπιστήμιο	2 φορές την εβδομάδα μέχρι το Πάσχα. Μετά την 1 Μαΐου μία φορά την εβδομάδα	Εθελοντές	Όχι
ΠΑΙΔΙΚΑ ΧΩΡΙΑ SOS	ΜΚΟ	1. Δευτ - Τετ.- Παρ. 10.00-13.00 (δημιουργική απασχόληση - γυμναστική για εφήβους) 2. Τρ.- Πέμπτη 10.00 -13.00 (γυμναστική για εφήβους) 3. Σάβ. απόγευμα γυμναστική για εφήβους (ποδόσφαιρο)	Έμμισθοι	ΛΙΜΑΝΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, ΕΛΑΙΩΝΑΣ, ΣΧΙΣΤΟ, ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑΣ, ΚΑΡΑΤΕΠΕ, ΜΟΡΙΑ, ΧΙΟΣ, ΞΕΝΩΝΑΣ ΑΣΥΝΟΔΕΥΤΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, ΣΕΡΡΕΣ.
Σύλλογος Φίλων ΕΠΑΘ	Συλλογικότητα	Τρίτη 10.00-13,00	Εθελοντές	Λιμάνι
Σώμα Ελληνικού Οδηγισμού	Σώμα Ελληνικού Οδηγισμού	Τετάρ. 11.00-13.00	Εθελοντές	Τρίκαλα, Ελαιώνας, Κως
Χαμόγελο του Παιδιού	ΜΚΟ	Δευτ. 16.00-18.30	Έμμισθοι	Ωραιόκαστρο, Λιμάνι, Χέρσο(μόνο ανθρωπιστική βοήθεια)
ΧΑΝΘ	Χριστιανική Αδελφότητα	Τρίτη και Κυριακή 10.00-13.00	Εθελοντές	Μόνο ανθρωπιστική βοήθεια

Πίνακας 84: Φορείς που οργανώνουν δράσεις για παιδιά - Διαβατά Θεσσαλονίκης

Κτήμα Ηρακλή Πιερίας				
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
Θέατρο Πήγασος	Συλλογικότητα	Δυο φορές	Εθελοντές	
Παμπιερικό συντονιστικό	Αλληλέγγυοι	Καθημερινά	Εθελοντές	
Πανελλήνιος σύνδεσμος Βρεφονηπιοκόμων	Συλλογικότητα	Μια φορά	Εθελοντές	

Πίνακας 85: Φορείς που οργανώνουν δράσεις για παιδιά - Κτήμα Ηρακλή Πιερίας

Λιμάνι Θεσσαλονίκης				
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
PRAKSIS	ΜΚΟ	Κάθε μέρα 9.00-17.00 : 5 φοιτήτριες 9.00-17.00: 1η κοινωνική λειτουργός από PRAKSIS 12.00-20.00: 2η κοινωνική λειτουργός PRAKSIS Κάθε μέρα κάποιες ώρες 1 μεταφραστής PRAKSIS (όποτε χρειάζεται)	Έμμισθοι	
Άρσις	ΜΚΟ	Δευτέρα με Παρασκευή, 09:00 - 17:00. Σάββατο πρωί (όχι πάντα)	Έμμισθοι	Ειδομένη (από αρχές Απριλίου) Πέτρα Ολύμπου (από 2 Μαΐου)
Παιδαγωγοί της Αλληλεγγύης	Αλληλέγγυοι	Παρασκευή 10:00 - 12:30.	Εθελοντές	Χέρσο Κιλκίς Διαβατά Θεσσαλονίκης (μέχρι 20 Απριλίου πηγαίνανε κάθε μέρα για δυο ώρες).

Λιμάνι Θεσσαλονίκης				
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
Παιδικά Χωριά SOS	Μη κερδοσκοπικό σωματείο	Τρίτη & Πέμπτη 10:00 - 13:00	Έμμισθοι	Σχεδόν από την αρχή, σε Διαβατά, Ελαιώνα, Σχιστό, Σκαραμαγκά, Μυτιλήνη (Καρά Τεπέ & Μόρια), Χίο. Επίσης, θα ξεκινήσουν να λειτουργούν το επόμενο χρονικό διάστημα ξενώνες ασυνόδευτων παιδιών σε Θεσσαλονίκη και Σέρρες.
ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ	Βρεφονηπιακός σταθμός-νηπιαγωγείο	Κάθε Δευτέρα, 10.00-12.30 π.μ.	Εθελοντές	Έχουν φιλοξενήσει οικογένειες με παιδιά από Χέρσο σε τρία σπίτια δωρητών (γονέων ή ιδιοκτητών του σχολείου) στη Θεσσαλονίκη και Κοζάνη. Με τα παιδιά αυτών των οικογενειών οργανώνουν δραστηριότητες επισκέψεων σε εκθέσεις βιβλίου, παιδικές χαρές στην πόλη και τα εντάσσουν σε διάφορες δραστηριότητες του σχολείου.
Σύλλογος Φύλων Εθελοντών της Εταιρίας Προστασίας Ανηλίκων Θεσσαλονίκης	Σύλλογος	Πέμπτη 10:00 - 13:00	Εθελοντές	Τώρα πλέον όχι,. Νωρίτερα δραστηριοποιήθηκαν στα Διαβατά Θεσσαλονίκης.

Λιμάνι Θεσσαλονίκης				
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ	ΜΚΟ	Κάθε Παρασκευή, 16.00-18.30	Έμμισθοι, Εθελοντές	Διαβατά (δημιουργική απασχόληση) - από την αρχή Χέρσο (διανομή ειδών πρώτης ανάγκης και φαρμάκων σε συνεννόηση με στρατό) Σκέφτονται να οργανώσουν δραστηριότητες στο Ωραιόκαστρο.

Πίνακας 86: Φορείς που οργανώνουν δράσεις για παιδιά - Λιμάνι Θεσσαλονίκης

Νέα Καβάλα Κιλκίς				
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
Save the children, We are here"	ΜΚΟ	Καθημερινά από 10:00 - 18:00	Έμμισθοι	Η οργάνωση "Save the children" αναπτύσσει τις ίδιες δραστηριότητες και στην δομή φιλοξενίας του Χέρσου.

Πίνακας 87: Φορείς που οργανώνουν δράσεις για παιδιά - Νέα Καβάλα Κιλκίς

Νηρέας Πιερίας				
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
Αλληλέγγυοι Λιτόχωρου	Αλληλέγγυοι	Σπάνια (μία φορά την εβδομάδα)	Εθελοντές	
Θέατρο Πήγασος	Αλληλέγγυοι	Σπάνια (μία φορά τον μήνα)	Εθελοντές	Ναι, το Θέατρο Πήγασος επισκέφτηκε και το Κτήμα του Ηρακλή (ξενώνας προσφύγων στη Μηλιά Πιερίας)

Νηρέας Πιερίας				
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
Παμπιερικό Συντονιστικό	Συλλογικότητα	Σπάνια, χωρίς πρόγραμμα	Εθελοντές	Ναι, στο Κτήμα Ηρακλή
Πανελλήνιος Σύνδεσμος Βρεφονηπιοκόμων	Συλλογικότητα	Άπαξ	Εθελοντές	Ναι, στο Κτήμα Ηρακλή
Σύλλογος Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ν. Πιερίας	Συλλογικότητα	2 φορές, μία προβολή ταινίας και μία ζωγραφική	Εθελοντές	

Πίνακας 88: Φορείς που οργανώνουν δράσεις για παιδιά - Νηρέας Πιερίας

Πιερία - Πέτρα Ολύμπου				
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
ADRA	ΜΚΟ	Μόνιμη εγκατάσταση στο κέντρο και καθημερινή δράση.	Έμμισθοι	Όχι
ΑΡΣΙΣ	ΜΚΟ	καθημερινά εκτός Σαββατοκύριακου	Έμμισθοι	Όχι

Πίνακας 89: Φορείς που οργανώνουν δράσεις για παιδιά - Πιερία - Πέτρα Ολύμπου

Χέρσο Κιλκίς					
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες εκτός δομών	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
Save the Children	ΜΚΟ	Καθημερινή ολοήμερη παρουσία	Έμμισθοι	Δεν πραγματοποιούνται	Η ΜΚΟ δραστηριοποιείται και στους καταυλισμούς της Ν. Καβάλας (από 3/2016) και της Ειδομένης (από 9/2015).

Πίνακας 90: Φορείς που οργανώνουν δράσεις για παιδιά - Χέρσο Κιλκίς

Ωραιόκαστρο				
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
Αποστολή Αγάπης της Ευαγγελικής Εκκλησίας της Ελλάδας	ΜΚΟ	Τέσσερις φορές την εβδομάδα	Έμμισθοι, Εθελοντές	Όχι

Πίνακας 91: Φορείς που οργανώνουν δράσεις για παιδιά - Ωραιόκαστρο

11.3. Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Κεντρική Μακεδονία

Αλεξάνδρεια Ημαθίας							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
I.R.C.	Καθημερινά εκτός Κυριακής	Έμμισθοι	Όχι	Ψυχική στήριξη και ενδυνάμωση, εκμάθηση κανόνων υγιεινής	Όχι	Όλα	Απευθύνονται στο σύνολο

Πίνακας 92: Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Αλεξάνδρεια Ημαθίας

Βαρβάρες Ημαθίας - «Αρματολού Κόκκινου»							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
Δίκτυο Αλληλεγγύης και Εθελοντών Πολιτών του Δήμου Βέροιας	Κάθε μέρα, συνήθως πρωινά	Εθελοντές	Διαφοροποιείται ο αριθμός (από 2 έως 5 άτομα)	Οργανώνονται όλες οι δραστηριότητες δημιουργικής απασχόλησης, μαθήματα ελληνικών, μαθήματα άλλων γλωσσών και καλλιτεχνικές, εκτός από ψυχοκοινωνικής στήριξης.	Οργανώνει δραστηριότητες εκτός δομών, πριν από περίπου ένα μήνα, μετέβησαν στον κινηματογράφο της πόλης για να παρακολουθήσουν κινούμενα σχέδια (Χάιντι) και προγραμματίζεται ξενάγηση στο Μουσείο Βεργίνας με δημιουργική απασχόληση των παιδιών.	Καλύπτει περίπου 170 παιδιά μέχρι την ηλικία των 16 ετών.	Διαχωρίζονται
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας	Μια φορά την εβδομάδα πηγαίνει στο κέντρο κινητή μονάδα βιβλιοθήκης	Έμμισθοι	2 με 3 άτομα από το προσωπικό της Βιβλιοθήκης	Πρόσβαση στο μεγαλύτερο ηλεκτρονικό περίπτερο του κόσμου, το pressreader στο οποίο περιλαμβάνονται εφημερίδες και περιοδικά από 100	Ναι. Συμμετοχή στις δραστηριότητες και τις δομές της βιβλιοθήκης, για όσους και όσες αποκτήσουν κάρτα μέλους.	Όλα τα παιδιά που μπορούν να διαβάσουν	Απευθύνονται στο σύνολο

Βαρβάρες Ημαθίας - «Αρματολού Κόκκινου»							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
				διαφορετικές χώρες , σε περίπου 60 γλώσσες Βιβλία στην αγγλική γλώσσα Εικονογραφημένα παιδικά βιβλία και άλλα στην αγγλική γλώσσα και αραβική γλώσσα Επιτραπέζια παιχνίδια στην αγγλική γλώσσα και παιχνίδια χωρίς λέξεις Χορήγηση προσωρινής κάρτας χρήστη της Βιβλιοθήκης για όσους μεταβαίνουν στη Βέροια Τάμπλετ όπου υπάρχουν κατεβασμένα βιβλία και εφαρμογές			

Βαρβάρες Ημαθίας - «Αρματολού Κόκκινου»							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
Intersos Ιταλική ΜΚΟ	3 φορές την εβδομάδα	Έμμισθοι	Δε γνωρίζουμε ακόμα	Δεν έχουν σχεδιαστεί ακόμα συγκεκριμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες. Η οργάνωση στην παρούσα φάση διερευνά τις ανάγκες και τις επιθυμίες των παιδιών, καταγράφει δεδομένα και παρέχει ψυχοκοινωνική στήριξη.	Όχι	Δεν γνωρίζουμε ακόμα	

Βαρβάρες Ημαθίας - «Αρματολού Κόκκινου»							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
Χέρι με Χέρι	Οι δράσεις λαμβάνουν χώρα καθημερινά από τις 18.00 έως τις 21.30	Εθελοντές	Συμμετέχουν 11 εκπαιδευτικοί, μεταξύ των οποίων και 4 πρόσφυγες που φιλοξενούνται στο κέντρο. Οι εκπαιδευτικοί είναι των ακόλουθων ειδικοτήτων (αγγλικής φιλολογίας, ελληνικής φιλολογίας, ιστορίας, προσχολικής εκπαίδευσης, πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, πληροφορικής, καλλιτεχνικών, μουσικής και γυμναστικής)	Ελληνικά ως ξένη γλώσσα Διδασκαλία αραβικών Εικαστικές δραστηριότητες Δημιουργική Γραφή Διδασκαλία αγγλικών Μουσική	Μαθήματα μουσικής σε ιδιωτικό ωδείο της πόλης της Βέροιας, ο ιδιοκτήτης του οποίου συμμετέχει στην πρωτοβουλία.	Μέχρι 6 ετών: 14 7-14: 55 15-18: 5	Διαχωρίζονται

Πίνακας 93: Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Βαρβάρες Ημαθίας - «Αρματολού Κόκκινου»

Γιαννιτσά							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
I.R.C	Δευτέρα ως Παρασκευή	Έμμισθοι	1 φιλόλογος με επιπλέον σπουδές στις πολιτικές επιστήμες	Εκπαιδευτικές δραστηριότητες γλώσσας, μαθηματικών και ανάγνωσης. Συγκεκριμένα: στα Αραβικά, Αγγλικά Ελληνικά και Γαλλικά Στα παιδιά νηπιαγωγείου οργανώνουν δράσεις δημιουργικής απασχόλησης	Όχι	150 σύνολο 50 παιδιά ηλικίας 3-6	Διαχωρίζονται

Πίνακας 94: Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Γιαννιτσά

Διαβατά Θεσσαλονίκης							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
Crazy balloon	Τρίτη 16.00-19.00	Εθελοντές	18-20 άτομα εναλλασσόμενα σε σύνολο 25	Ομαδικά παιχνίδια με μπάλα, μουσικοκινητικά παιχνίδια, ζωγραφική, κατασκευές	Όχι	80 άτομα, 8-10 παιδιά μέχρι 6 ετών, 50 άτομα 7-13, 20 παιδιά 14-16 ετών	Απευθύνονται στο σύνολο
Humanity Crew	Κάθε μέρα, και σαββατοκύριακα, από 11.00 - 18.30 με 1 ώρα διάλειμμα το μεσημέρι.	Εθελοντές	3 εκπαιδευτές: 1 ψυχολόγος, 1 art therapist, 1 γενικών καθηκόντων. δεν παρέχουν εκπαίδευση αλλά ψυχαγωγικές - εκπαιδευτικές δραστηριότητες	1. ψυχοκοινωνική υποστήριξη 2. ψυχαγωγικά παιχνίδια που περιέχουν εκμάθηση αραβικών 3. κοινωνικές δραστηριότητες (μαγείρεμα, συζήτηση, δωράκια στα παιδιά με εκπαιδευτικά παιχνίδια) 4. ψυχολογική υποστήριξη για τα ασυνόδευτα παιδιά	Όχι	από 8-17 1. ψυχοκοινωνική υποστήριξη από 8-17 2. ψυχοκοινωνική υποστήριξη για έφηβο κορίτσια από 12-16 3. art therapy για μικρά παιδιά	Διαχωρίζονται

Διαβατά Θεσσαλονίκης							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
I.R.C	καθημερινά 9.00-17.00	Έμμισθοι	12	Αγωγή υγείας (ατομική καθαριότητα, ορθή χρήση χώρων)	Όχι	10-20 παιδιά ηλικίας 7-15 ετών	Απευθύνονται στο σύνολο
ΑΝΤΙΓΟΝΗ - Κέντρο Πληροφόρησης και Τεκμηρίωσης για το Ρατσισμό, την Οικολογία την Ειρήνη και τη Μη Βία	Δευτέρα, Πέμπτη και Παρασκευή 16.00-19.30	Έμμισθοι	Στην ομάδα υπάρχει πάντα τουλάχιστον μία εκπαιδύτρια της ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ και συνήθως 5-6 από τους εθελοντές/ριες έχει σχέση με την εκπαίδευση (φοιτητές/ριες παιδαγωγικών τμημάτων ή/και εκπαιδευτικοί/παιδαγωγοί/εκπαιδευτές)	Μουσικοκινητικά παιχνίδια, αθλητικές δραστηριότητες, μαθήματα σκάκι, ζωγραφική, προβολές μεταγλωττισμένων κινουμένων σχεδίων σε Αραβικά και Φαρσί.		- 20-30 παιδιά έως 6 ετών - 40-50 παιδιά 7-15 ετών - 10-15 παιδιά 16-18 ετών τα οποία συνήθως βοηθούν στη μετάφραση - συντονισμό των δραστηριοτήτων για τα μικρότερα παιδιά	Απευθύνονται στο σύνολο

Διαβατά Θεσσαλονίκης							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
Ανεξάρτητη ομάδα εικαστικών	Σάββατο 10.00-13.00	Εθελοντές	23 άτομα αρχικά και κατόπιν 15	ζωγραφική	Όχι	60-80 άτομα. 12-15 παιδιά 4-6 ετών, 40-55 παιδιά 7-12 ετών και λιγότεροι 13-18	Διαχωρίζονται
Ανεξάρτητη ομάδα αγγλικών	Κάθε Πέμπτη, 10.00 - 13.00	Εθελοντές	1 Συντονίστρια /10 Φοιτητές	1. Εκμάθηση αγγλικών 2. Επικοινωνιακά παιχνίδια με στόχο τα αγγλικά	Όχι	50 παιδιά από όλες τις ηλικίες. τα αγγλικά έχουν παιγνιώδη μορφή σε ηλικίες 3-6 χρόνων, κανονικό μάθημα σε παιγνιώδη μορφή (6-9 χρόνων) και κανονικά αγγλικά (9-15 χρόνων κορίτσια), (15 - ενήλικες αγόρια, χωριστά)	Απευθύνονται στο σύνολο

Διαβατά Θεσσαλονίκης							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
Κοπερτί	καθημερινά για 2 ώρες	Εθελοντές	10-14 εναλλασσόμενοι από 30 συνολικά	δημιουργική απασχόληση (ζωγραφική, θεατρικό και κινητικό παιχνίδι).	Όχι	250 άτομα μέχρι 12 ετών	Διαχωρίζονται
Ομάδα Παιδαγωγικής Σχολής Α.Π.Θ.	2 φορές την εβδομάδα μέχρι το Πάσχα. Μετά την 1 Μαΐου 1 φορά την εβδομάδα	Εθελοντές	2-3 συντονιστές, 10 φοιτητές	Μουσικοκινητικές δραστηριότητες, κινητικές δράσεις (κρουστοφωνο)	Όχι	60-80 Παιδιά κυρίως κορίτσια	Απευθύνονται στο σύνολο

Διαβατά Θεσσαλονίκης							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
ΠΑΙΔΙΚΑ ΧΩΡΙΑ SOS	1. Δευτ. – Τετ. – Παρ. 10.00-13.00 δημιουργική απασχόληση - γυμναστική για εφήβους 2. Τρίτ – Πέμ. 10.00 -13.00 γυμναστική για εφήβους 3. Σάββατο απόγευμα γυμναστική για εφήβους (ποδόσφαιρο)	Έμμισθοι	Αρχικά 50 εθελοντές και 5 έμμισθοι (1 συντονίστρια, 1 γυμναστής, 1 φιλόλογος, 1 νηπιαγωγός, 1 εικαστικός) και 2 μεταφραστές (αραβικά, φαρσί). Συνολικά σε κάθε δράση συμμετέχουν τώρα 10 εθελοντές τη φορά.	1. κοινωνικοποιητικές δραστηριότητες 2. ζωγραφική 3. κατασκευές κουκλοθέατρο, κατασκευές χωρίς ψαλίδι 4. μουσικοκινητικά μιμητικά παιχνίδια 5. συνεργασία με τους Κλόουν χωρίς σύνορα	Όχι	80-120 παιδιά. Μια ποδοσφαιρική ομάδα αγοριών με το γυμναστή. 6-12 : συμμετέχουν στις κατασκευές χωρίς ψαλίδι και κουκλοθέατρο.	Απευθύνονται στο σύνολο
Σύλλογος Φίλων ΕΠΑΘ	Τρίτη 10.00-13.00	Εθελοντές	8 άτομα	Δημιουργική απασχόληση (ζωγραφική, κατασκευές, μουσικοκινητικά παιχνίδια)	Όχι	20-50 άτομα. 8-15 παιδιά μέχρι 6 ετών, 15-35 παιδιά μέχρι 13 ετών	Απευθύνονται στο σύνολο

Διαβατά Θεσσαλονίκης							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
Σώμα Ελληνικού Οδηγισμού	Τετάρτη 11.00-13.00	Εθελοντές	4-15 άτομα εναλλάσσονται από σύνολο 25 ατόμων	Διεθνή παιχνιδοτράγουδα προσκοπισμού-οδηγισμού	Όχι	80 παιδιά μέχρι 12 ετών	Απευθύνονται στο σύνολο
Χαμόγελο του Παιδιού	Δευτέρα 16.00-18.30	Έμμισθοι	7-9 άτομα	Δημιουργική απασχόληση (παιχνίδι, ζωγραφική, κατασκευές), επιδαπέδια παιχνίδια(φιδάκι-κουτσό)	Όχι	40-50 παιδιά μέχρι μέχρι 10 ετών	Απευθύνονται στο σύνολο
ΧΑΝΘ	Τρίτη και Κυριακή 10.00-13.00	Εθελοντές	10-15 εκπαιδευτές κάθε φορά σε σύνολο 70-80 εθελοντών που εναλλάσσονται	Αθλητισμός, ζωγραφική, μουσικοκινητικά παιχνίδια, ομαδικά παιχνίδια	Προς το παρόν όχι αλλά είναι στους άμεσους στόχους	80-150 άτομα(το maximum τις Κυριακές) 10-20 άτομα μέχρι 6 ετών, 60-110 άτομα 7-15 ετών, 10-20 άτομα 16-18 ετών	Απευθύνονται στο σύνολο

Πίνακας 95: Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Διαβατά Θεσσαλονίκης

Κτήμα Ηρακλή Πιερίας							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
Θέατρο Πήγασος	Δυο φορές	Εθελοντές		Θεατρικό παιχνίδι		35 παιδιά	Απευθύνονται στο σύνολο
Παμπιερίκό συντονιστικό	Καθημερινά	Εθελοντές	Δύο	Μαθήματα αγγλικών από φοιτητές πρόσφυγες σε πέντε διαφορετικά τμήματα: παιδιών, εφήβων και ενηλίκων Μαθήματα αραβικών από πρόσφυγες σε παιδιά. Αθλητικές δραστηριότητες με ενήλικες.		7-15 ετών : 15 παιδιά 7 και άνω: 100 άτομα	Διαχωρίζονται
Πανελλήνιος σύνδεσμος Βρεφονηπιοκόμων	Μια φορά	Εθελοντές	Οχτώ βρεφονηπιοκόμοι	Μουσικοκινητική αγωγή, δημιουργική απασχόληση και θεατρική έκφραση		35 παιδιά	Απευθύνονται στο σύνολο

Πίνακας 96: Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Κτήμα Ηρακλή Πιερίας

Λιμάνι Θεσσαλονίκης							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
PRAKSIS	Κάθε μέρα από 9.00-17.00 οι 5 φοιτήτριες 9.00-17.00 1η κοινωνική λειτουργός από PRAKSIS 12.00-20.00 2η κοινωνική λειτουργός PRAKSIS Κάθε μέρα κάποιες ώρες 1 μεταφραστής PRAKSIS (όποτε χρειάζεται)	Έμμισθοι	5 τελειόφοιτες φοιτήτριες της Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής του ΑΠΘ, που κάνουν πρακτική σε μαθήματα αγγλικών και ελληνικών σε ενήλικες (4 έμμισθες από πρόγραμμα και 1 εθελόντρια).	Παιχνίδια και ζωγραφιές με τα παιδιά και απλά μαθήματα ελληνικών και αγγλικών με τραγούδια χωρίς οργάνωση και όταν υπάρχει χρόνος μεταξύ 9.00-17.00 (όταν δεν κάνουν μαθήματα στους ενήλικες και δεν βοηθούν στη διανομή φαγητού ή άλλες ανάγκες του camp). Μαθήματα αγγλικών σε εφήβους 16-18 ετών μαζί με την ομάδα ενηλίκων αντρών.	Όχι	Περίπου 70 (από 3 έως 15 ετών) 3-4 έφηβοι (16-18 ετών) στα μαθήματα αγγλικών μαζί με τους ενήλικες.	Απευθύνονται στο σύνολο

Λιμάνι Θεσσαλονίκης							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
Άρσις	Δευτέρα με Παρασκευή, 09:00 - 17:00. Σάββατο πρωί (όχι πάντα)	Έμμισθοι	Μία παιδαγωγός Δραστηριοποιούνται και παιδαγωγικά: 1 ψυχολόγος 1 κοινωνική λειτουργός 2 μεταφραστές	Μαθήματα μαθηματικών, φυσικών επιστημών, αγγλικών, αραβικών. Ανοιχτό νηπιαγωγείο (ψυχοκινητικά και εκπαιδευτικά παιχνίδια) Μουσικοκινητικά παιχνίδια, (κουκλο)θέατρο, δραστηριότητες ψυχολογικής διερεύνησης (με ζωγραφική, κίνηση, συζήτηση), ομαδικά παιχνίδια, χειροτεχνίες.	Όχι ακόμα. Είναι υπό διερεύνηση η δυνατότητα να το κάνουν.	50-60 παιδιά συνολικά. 20 παιδιά 2-6 ετών 30 παιδιά 7-15	Διαχωρίζονται
Παιδαγωγί της Αλληλεγγύης	Παρασκευή 10:00 -12:30	Εθελοντές	10-15 κάθε φορά	Δημιουργική απασχόληση (ζωγραφική, κινητικά, μουσικά, θεατρικά παιχνίδια) παιδότοπος.	Προγραμματίζουν να υλοποιήσουν δυο προτάσεις: 1. επίσκεψη 50 παιδιών στον ιππικό όμιλο. 2. Συναυλία	Κατά μέσο όρο 60 παιδιά στην επίσκεψη τους. Το 90% των παιδιών αυτών είναι 5-12 ετών, λίγα παιδιά είναι κάτω των πέντε ετών.	Διαχωρίζονται

Λιμάνι Θεσσαλονίκης							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
					στην παραλία της πόλης με Σύριους και Έλληνες μουσικούς.		
Παιδικά Χωριά SOS	Τρίτη & Πέμπτη 10:00 - 13:00	Έμμισθοι	περίπου 7	Δημιουργική απασχόληση (ζωγραφική, κατασκευές, μουσικοκινητικά και παραδοσιακά παιχνίδια)	Όχι. Το Α.Π.Θ αρνήθηκε να παραχωρήσει για μια μέρα το πανεπιστήμιο ακό του γυμναστήριο.	40-80 παιδιά (αγόρια και κορίτσια), 3-12 ετών. Τα παιδιά 12-15 ετών γίνονται βοηθοί στις δράσεις.	Απευθύνονται στο σύνολο
Σχολείο της Φύσης	Κάθε Δευτέρα, 10.00-12.30	Εθελοντές	Ξεκίνησαν 5, τώρα 3 εκπαιδευτικοί.	Μουσικοκινητικά παιχνίδια, εικαστικά και παραδοσιακά ελληνικά παιχνίδια (πχ. τσουβαλοδρομίες) Απλά μαθήματα ελληνικών με φωτογραφίες και λέξεις σε μορφή παιχνιδιού	Όχι	Από 25 έως 50 παιδιά (από 2 έως 12 ετών). Ο αριθμός αυξάνεται όταν έχουν δραστηριότητες με μουσική.	Απευθύνονται στο σύνολο

Λιμάνι Θεσσαλονίκης							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
Σύλλογος Φίλων Εθελοντών της Εταιρίας Προστασίας Ανηλίκων Θεσσαλονίκης	Πέμπτη 10:00 - 13:00	Εθελοντές	8 άτομα: 1 θεατρολόγος 1 ψυχολόγος 2 κοινωνικοί λειτουργοί 4 εθελοντές για γενικές δράσεις	Δημιουργική απασχόληση: Μουσικοκινητικά παιχνίδια, ζωγραφική, κατασκευές, παιχνίδια.	Όχι	Ο συνολικός αριθμός των παιδιών πολλές φορές είναι πάνω από 50, φτάνει και 80 παιδιά. Ηλικίας κάτω των 6 ετών είναι περίπου 30-35 παιδιά.	Διαχωρίζονται
ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ	Κάθε Παρασκευή, 16.00-18.30	Έμμισθοι, Εθελοντές	2 εργαζόμενοι και 5 έως 7 εθελοντές (όχι σταθεροί κάθε φορά)	Δημιουργική απασχόληση, υπαίθρια παιχνίδια με μπάλες κυρίως. Έχουν ξεκινήσει σε πειραματικό στάδιο δραστηριότητες με ζωγραφιές και κατασκευές στο δάπεδο και ερευνούν για πιο ομαδικά επιδαπέδια υπαίθρια παιχνίδια (πχ. επιδαπέδιο φιδάκι, κουτσό κ.α.)	Όχι	30 έως 40 παιδιά (από 3 έως 8 ετών κυρίως)	Απευθύνονται στο σύνολο

Πίνακας 97: Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Λιμάνι Θεσσαλονίκης

Νέα Καβάλα Κιλκίς								
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Δραστηριότητες σε άλλες δομές	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
Save the children, We are here"	Καθημερινά 10:00- 18:00	Έμμισθοι	4	Γλώσσες και δεξιότητες επικοινωνίας σε ελληνικά, αγγλικά και αραβικά. Απλά μαθηματικά. Ενίσχυση του ρόλου τους στην κοινωνία.	Δεν γίνεται καμιά δράση εκτός της δομής.	Η οργάνωση Save the children αναπτύσσει τις ίδιες δραστηριότητες και στην δομή φιλοξενίας του Χέρσου.	Συνολικά για όλες τις ηλικιακές ομάδες: α) Προστασία παιδιών 600. β)Φαγητό 300. γ) Εκπαίδευση 400.	Διαχωρίζονται

Πίνακας 98: Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Νέα Καβάλα Κιλκίς

Νηρέας Πιερίας							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
Αλληλέγγυοι Λιτόχωρου	Μία φορά την εβδομάδα	Εθελοντές		Ψυχοκινητικά παιχνίδια Δημιουργική απασχόληση	Όχι		
Θέατρο Πήγασος	Σπάνια (μια φορά τον μήνα)	Εθελοντές	5	Θεατρικό - μουσικοκινητικό παιχνίδι	Όχι	30 παιδιά, 6-12 ετών	Απευθύνονται στο σύνολο
Παμπιερικό Συντονιστικό	Σπάνια, χωρίς πρόγραμμα	Εθελοντές		Αθλοπαιδιές			Απευθύνονται στο σύνολο
Πανελλήνιος Σύνδεσμος Βρεφονηπιοκόμων	Άπαξ	Εθελοντές		Ψυχοκινητικά παιχνίδια			
Σύλλογος Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ν. Πιερίας	2 φορές, μία προβολή ταινίας και μία ζωγραφική	Εθελοντές	4	Προβολή ταινίας στα παιδιά Ζωγραφική	Όχι	30 παιδιά, 5 ως 15 ετών	Απευθύνονται στο σύνολο

Πίνακας 99: Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Νηρέας Πιερίας

Πιερία - Πέτρα Ολύμπου							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
ADRA	Μόνιμη εγκατάσταση στο κέντρο και καθημερινή δράση.	Έμμισθοι	4	Δραστηριότητες δημιουργικής απασχόλησης και ψυχοκινητικής στήριξης. Μαθήματα αγγλικής γλώσσας.	Όχι	Όλα τα παιδιά του κέντρου σε ομάδες με κυκλική εναλλαγή.	Απευθύνονται στο σύνολο
ΑΡΣΙΣ	Καθημερινά εκτός Σαββατοκύριακου	Έμμισθοι	5	Δημιουργικής απασχόλησης και ψυχοκινητικής στήριξης	Όχι	Όλα τα παιδιά της δομής	Απευθύνονται στο σύνολο

Πίνακας 100: Στοιχεία δράσεων για παιδιά - Πιερία - Πέτρα Ολύμπου

Χέρσο Κιλκίς							
Φορέας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
Save the Children	Καθημερινή ολόημερη παρουσία	Έμμισθοι	Συνολικά απασχολούνται 20 άτομα με διάφορες ειδικότητες μεταξύ των οποίων και παιδαγωγοί.	Γίνονται δραστηριότητες δημιουργικής απασχόλησης και παιχνιδιού και όχι καθαρά εκπαιδευτικές δραστηριότητες.	Δεν πραγματοποιούνται	Η δράση της ΜΚΟ καλύπτει 300 περίπου παιδιά από 3 έως 15 ετών.	Διαχωρίζονται

Πίνακας 101: Στοιχεία δράσεων για παιδιά -Χέρσο Κιλκίς

Ωραιόκαστρο							
Φόρεας	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε κάθε δράση	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες εκτός δομών	Παιδιά που καλύπτει η δράση	Διαχωρισμός δράσεων
Αποστολή Αγάπης της Ευαγγελικής Εκκλησίας της Ελλάδας	Τέσσερις φορές την εβδομάδα	Έμμισθοι, Εθελοντές		Οργανώνουν ομάδες παιχνιδιών με παιδιά νηπιακής και σχολικής ηλικίας	Όχι	30-50 παιδιά αλλά όχι σταθερά τα ίδια	Διαχωρίζονται

Πίνακας 102: ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΡΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ - Ωραιόκαστρο

11.4. Δράσεις για ενήλικες - Κεντρική Μακεδονία

Αλεξάνδρεια Ημαθίας					
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
I.R.C.	ΜΚΟ	Καθημερινά εκτός Κυριακής	Έμμισθοι	Ενημέρωση και ενδυνάμωση γυναικών με στόχο την αυτοδιάθεση.	Δραστηριοποίηση στη δομή των Γιαννιτσών

Πίνακας 103: Δράσεις για ενήλικες - Αλεξάνδρεια Ημαθίας

Βαρβάρες Ημαθίας - «Αρματολού Κόκκινου»					
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
Δίκτυο Αλληλεγγύης και Εθελοντών Πολιτών του Δήμου Βέροιας	Αλληλέγγυοι	Καθημερινά - κυρίως τις πρωινές ώρες, αλλά και κάποιες βραδιές όταν οργανώνονται βεγγέρες	Εθελοντές	Αθλητικές (οργανώνεται ομάδα ποδοσφαίρου) - Ψυχαγωγικές (δημιουργία αυτοδιαχειριζόμενου λαχανόκηπου από τους πρόσφυγες, δημιουργία εργαστηρίου εργοχειρών από τις γυναίκες)	Όχι
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας	Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας	Μια φορά την εβδομάδα	Έμμισθοι	- Πρόσβαση στην πληροφορία μέσω Internet - Τουριστικοί Οδηγοί - Λιβανέζικες εφημερίδες - Χορήγηση προσωρινής κάρτας χρήση για όσους μπορούν να μεταβούν στη Βιβλιοθήκη της Βέροιας	Στο Κέντρο Φιλοξενίας Αλεξάνδρεια

Βαρβάρες Ημαθίας - «Αρματολού Κόκκινου»					
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
Χέρι με Χέρι	Αλληλέγγυοι	Καθημερινά 18.00-21.30	Εθελοντές	Ελληνικά ως ξένη γλώσσα Διδασκαλία αραβικών Εικαστικές δραστηριότητες Δημιουργική Γραφή Διδασκαλία αγγλικών Μουσική	Όχι

Πίνακας 104: Δράσεις για ενήλικες - Βαρβάρες Ημαθίας - «Αρματολού Κόκκινου»

Γιαννιτσά					
ΦΟΡΕΑΣ	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
I.R.C	ΜΚΟ	Δευτέρα- Παρασκευή	Έμμισθοι	I.R.C. δραστηριότητες ενδυνάμωσης	Κέντρα Χέρσου και Αλεξάνδρειας

Πίνακας 105: Δράσεις για ενήλικες - Γιαννιτσά

Διαβατά Θεσσαλονίκης					
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
HUMANTITY CREW	Συλλογικότητα	Κάθε μέρα, και σαββατοκύριακα, από 11.00 - 18.30 με 1 ώρα διάλειμμα το μεσημέρι.	Εθελοντές	1. Ψυχοκοινωνική υποστήριξη ανδρών και γυναικών 2. Κοινωνικές δραστηριότητες (μαγείρεμα, συζήτηση, καφέ και συζήτηση με άνδρες)	Μόρια, ΠΙΚΠΑ Μυτιλήνης, νοσοκομείο Μυτιλήνης (διάσωση προσφύγων στη θάλασσα, σωσίβια, ψ/κ υποστήριξη, μετάφραση, υλικά)
IRC	ΜΚΟ	Καθημερινά 9,00-17,00	Έμμισθοι	Αγωγή Υγείας για ενήλικες(επισκέψεις στις ντουζιέρες, οδηγίες χρήσης)	Χέρσο, Αλεξάνδρεια, Γιαννιτσά, Νέα Καβάλα, Καρατέπε
Ανεξάρτητη ομάδα εικαστικών	Συλλογικότητα	Σάββατο 10,00-13,00	Εθελοντές	Ζωγραφική	Όχι
Ανεξάρτητη ομάδα αγγλικών	Αλληλέγγυοι	Κάθε πέμπτη 10.00 - 13.00	Εθελοντές	1. Εκμάθηση αγγλικών 2. εκμάθηση ελληνικών υπάρχουν γυναίκες που ενδιαφέρονται να συσταθεί σχολείο εκμάθησης εντός δομής, και για ελληνικά και για αγγλικά.	Όχι
ΠΑΙΔΙΚΑ ΧΩΡΙΑ SOS	ΜΚΟ	Δευτ. – Τετ. –Παρ. 10.00-13.00 περιοδικά το Σάββατο 10.00-13.00 μάθημα ελληνικών σε 2 ομάδες, 1 1/2 ώρα για αραβόφωνους και 1 1/2 ώρα για ομιλητές φαρσί. Εκμάθηση γλώσσας σε πραγματικό περιβάλλον	Έμμισθοι, Εθελοντές	1. Μάθημα ελληνικών σε 2 ομάδες, 1 1/2 ώρα για αραβόφωνους και 1 1/2 ώρα για ομιλητές φαρσί. Εκμάθηση γλώσσας σε πραγματικό περιβάλλον 2. Έξοδοι για εκμάθηση ελληνικής/αγγλικής γλώσσας σε πραγματικό περιβάλλον σε συνεργασία με το Πολύδρομο 3. Ψυχοκοινωνική υποστήριξη, καταγραφή αιτημάτων, συνεδρίες με μητέρες η οικογένειες,	Λιμάνι Θεσσαλονίκης, Ελαιωνας, Σχιστό, Σκαραμαγκάς, Καρατεπε, Μόρια, Χίος, Ξενώνας ασυνόδευτων Θεσσαλονίκης, Σέρρες.

Διαβατά Θεσσαλονίκης					
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
				προσωπικές συνεδρίες (1 συντονίστρια, 1 φιλόλογος, 2 ψυχολόγοι, 2 μεταφραστές) και 2 μεταφραστές (αραβικά, φαρσί). Συνολικά σε κάθε δράση συμμετέχουν τώρα 10 εθελοντές τη φορά.	
Πολύδρομο	Συλλογικότητα	Μια φορά το μήνα χωρίς τακτικό πρόγραμμα	Εθελοντές	Παροχή εκπαιδευτικού υλικού για μαθήματα ελληνικών σε ενηλίκους σε συνεργασία με τα Παιδικά Χωριά SOS	Υποδοχή ομάδων για εκμάθηση ελληνικών και ξεναγήσεις στο χώρο του "Πολύδρομου"

Πίνακας 106: Δράσεις για ενήλικες - Διαβατά Θεσσαλονίκης

Κτήμα Ηρακλή Πιερίας					
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
Παμπιερικό συντονιστικό	Αλληλέγγυοι	Καθημερινά	Εθελοντές	Αθλητικές δραστηριότητες	

Πίνακας 107: Δράσεις για ενήλικες - Κτήμα Ηρακλή Πιερίας

Πιερία - Πέτρα Ολύμπου					
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
ΑΡΣΙΣ	ΜΚΟ	Καθημερινά εκτός Σαββατοκύριακου	Έμμισθοι	Συμβουλευτική, ψυχοκοινωνική στήριξη, παροχή πληροφοριών.	

Πίνακας 108: Δράσεις για ενήλικες - Πιερία - Πέτρα Ολύμπου

Ωραιόκαστρο					
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
Αποστολή Αγάπης της Ευαγγελικής Εκκλησίας της Ελλάδας	ΜΚΟ	Τέσσερις φορές την εβδομάδα	Έμμισθοι, Εθελοντές	Υγιεινής, πληροφόρησης και ψυχικής στήριξης σε μητέρες με μωρά	Όχι

Πίνακας 109: Δράσεις για ενήλικες - Ωραιόκαστρο

Λιμάνι Θεσσαλονίκης					
Φορέας	Είδος Φορέα	Πρόγραμμα επισκέψεων	Καθεστώς εργασίας	Δραστηριότητες	Δραστηριότητες σε άλλες δομές
PRAKSIS	ΜΚΟ	Κάθε μέρα (Δευτέρα έως Παρασκευή) 9.00-17.00 Τα μαθήματα γίνονται συνήθως πρωί αλλά αλλάζει η ώρα αν λείπουν για διάφορες δουλειές έξω από το camp οι βασικοί μαθητές που γνωρίζουν αγγλικά και βοηθούν στη διεξαγωγή των μαθημάτων.	Έμμισθοι, Εθελοντές	Μαθήματα αγγλικών σε ομάδα 10 νέων αντρών (Δευτέρα, Τετάρτη, Παρασκευή), διάρκεια 1,5 ώρα. Συνήθως πρωί. Σε αυτά συμμετέχουν και 3-4 έφηβοι (16-18 ετών). Μαθήματα αγγλικών σε ομάδα 10 νέων γυναικών (κάθε μέρα), διάρκεια 1 ώρα Μαθήματα ελληνικών σε ομάδα 5-6 νέων αντρών που γνωρίζουν αγγλικά (όχι σταθερά, μέρα παρά μέρα), διάρκεια 1 ώρα Συζητήσεις με διάφορες ομάδες ενηλίκων (πχ. με βοήθημα ένα χάρτη) και ανταλλαγή πληροφοριών για τη ζωή τους, λέξεων στα αγγλικά και στη γλώσσα τους. Ιδιαίτερα μαθήματα αγγλικών στο χώρο (σκηνή) κάποιων αντρών ή γυναικών που το ζήτησαν ή είναι πιο προχωρημένοι από την ομάδα	

Πίνακας 110: Δράσεις για ενήλικες - Λιμάνι Θεσσαλονίκης

Παράρτημα III

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ (Η ΔΟΜΗΣ)

Ανοικτό Κέντρο Φιλοξενίας Προσφύγων

.....

(πχ. Διαβατά Θεσσαλονίκης)

Δήμος.....

(πχ. Θεσσαλονίκης)

Φορέας ευθύνης .....

(πχ. Υπουργείο Εθνικής Άμυνας)

A.1 Συνολικός αριθμός προσφύγων.....

Συνολικός αριθμός φιλοξενούμενων βρεφών, παιδιών και εφήβων προσφύγων

A.2 Ηλικίας 0-2 ετών.....

A.3 Ηλικίας 3-15 ετών.....

A.4 Ηλικίας 16-18 ετών.....

A.5 Υπάρχουν φοιτητές ή φοιτήτριες πρόσφυγες στον καταυλισμό;

Αν ναι, πόσοι (εκτίμηση);.....

B. ΚΑΤΑΓΡΑΦΕΑΣ

Όνομα.....

Επίθετο.....

Τηλέφωνο.....

e-mail.....

Ημερομηνία:.....

B.1 Ποιος/οι έδωσε/αν τις πληροφορίες:

.....

.....

.....

.....

.....

Γ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ

Γ.1 Ποιοι φορείς, τοπικές συλλογικότητες, άτυπες ομάδες, ΜΚΟ δραστηριοποιούνται στη δομή (ανοικτό Κέντρο Φιλοξενίας ή άλλο) σε σχέση με δράσεις που αφορούν στη δημιουργική απασχόληση, την ψυχοκοινωνική στήριξη ή την εκπαίδευση:

α) των παιδιών (3-15 ετών)

.....
.....
.....

β) των εφήβων (16-18 ετών);

.....
.....
.....

Για κάθε φορέα (π.χ. πανεπιστήμιο), συλλογικότητα (π.χ. σύλλογος δασκάλων) ή ΜΚΟ χρειαζόμαστε τα εξής στοιχεία (συμπληρώστε τις ερωτήσεις σε ξεχωριστές σελίδες για κάθε φορέα) :

Γ.2 Από πότε δραστηριοποιείται στη συγκεκριμένη δομή;

.....
.....

Γ.3 Κάθε πότε πηγαίνει ο συγκεκριμένος φορέας (μέρες και ώρες αν είναι δυνατόν);

.....
.....

Γ.4 Οι εμπυχωτές/εκπαιδευτικοί δουλεύουν σε εθελοντική βάση ή είναι έμμισθοι;

.....
.....

Γ.5 Πόσοι εκπαιδευτικοί συμμετέχουν σε κάθε δράση;

.....
.....

Γ.6 Τι είδους δραστηριότητες οργανώνει: δημιουργικής απασχόλησης, ψυχοκοινωνικής στήριξης, μαθήματα ελληνικών, μαθήματα άλλων γλωσσών (π.χ. αγγλικών, αραβικών κ.λπ.) ή άλλες εκπαιδευτικές ή καλλιτεχνικές δραστηριότητες;

.....
.....
.....

Γ.7 Οργανώνει δραστηριότητες εκτός δομών (π.χ. έξοδος παιδιών για θέατρο ή μαθήματα ή παιχνίδια); Αναφέρετε συγκεκριμένα.

.....
.....

Γ.8 Οργανώνει δραστηριότητες σε άλλες προσφυγικές δομές και από πότε τις διοργανώνει;

.....
.....
.....

Γ.9 Πόσα κατά προσέγγιση παιδιά καλύπτει η δράση του κάθε φορέα και, αν είναι δυνατόν, για ποιες ηλικιακές ομάδες (μέχρι 6 ετών, 7-15, 16-18);

.....
.....

Γ.10 Διαχωρίζονται οι δραστηριότητες ανά ηλικία ή απευθύνονται στο σύνολο των παιδιών;

.....
.....

Γ.11 Στις δραστηριότητες συμμετέχουν όλες οι εθνότητες / γλωσσικές ομάδες / εθνοτικές ομάδες που βρίσκονται στη δομή

ή απευθύνονται ειδικά σε κάποια ομάδα; (ΠΡΟΣΟΧΗ: Μην ορίσετε εσείς τις ομάδες)

.....
.....

Γ.12 Χρησιμοποιούν μεταφραστές; Έχουν δικούς τους μεταφραστές ή χρησιμοποιούν τους μεταφραστές που υπάρχουν στη δομή;

.....
.....

Δ. ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΝΗΛΙΚΕΣ

Δ.1 Ποιοι φορείς, τοπικές συλλογικότητες, άτυπες ομάδες, ΜΚΟ δραστηριοποιούνται στη δομή σε σχέση με **δράσεις που αφορούν ενήλικες** πχ δραστηριότητες ενδυνάμωσης ή ψυχαγωγίας (αθλητισμός, κινητές βιβλιοθήκες κ.λπ.), μαθήματα κ.λπ.;

.....
.....
.....

Για κάθε φορέα ή ΜΚΟ που δραστηριοποιείται στη δομή σε σχέση με δράσεις που αφορούν ενήλικες(συμπληρώστε τις ερωτήσεις σε ξεχωριστές σελίδες για κάθε φορέα) :

Δ.2 Από πότε δραστηριοποιείται στη συγκεκριμένη δομή;

.....
.....
.....

Ε.3 Υπάρχουν χώροι εντός του καταυλισμού ή πέριξ αυτού που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για δράσεις με παιδιά; Για παράδειγμα μισοτελειωμένα κτήρια, εγκαταλειμμένα κτήρια, κλπ.

.....
.....
.....
.....

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΕΑ

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Γ. Προτάσεις της Επιστημονικής Επιτροπής για την ψυχοκοινωνική στήριξη των παιδιών των προσφύγων και την εκπαίδευσή τους

Εισαγωγή

Η Επιστημονική Επιτροπή για την υποβοήθηση του έργου της Επιτροπής Στήριξης των Παιδιών των Προσφύγων του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (ΕΕ) στα πλαίσια της από 18/3/2016 Υπουργικής Εντολής ολοκλήρωσε και κατέθεσε τις προτάσεις της.

Μελέτησε τη διεθνή βιβλιογραφία για την εκπαίδευση των παιδιών των προσφύγων και για την αντιμετώπιση επειγουσών καταστάσεων στον χώρο της εκπαίδευσης, συζήτησε με τους υπεύθυνους του Υπουργείου Παιδείας, διεθνών οργανισμών και ελληνικών φορέων ειδικών σε θέματα προσφύγων και εκπαίδευσης, προχώρησε και ολοκλήρωσε την αποτύπωση των εκπαιδευτικών δράσεων που γίνονται στα Κέντρα Φιλοξενίας και στην ανάλυση των δεδομένων που προκύπτουν, και με βάση αυτή τη γνώση, τα στοιχεία που συγκέντρωσε καθώς και τη συσσωρευμένη εμπειρία πολλών εκ των μελών της καταθέτει προτάσεις για την εκπαίδευση των παιδιών των προσφύγων. Η ΕΕ διαμόρφωσε τις προτάσεις της έχοντας υπόψη τις αρχές και τα δικαιώματα που καθιερώνονται στο διεθνές² και εθνικό δίκαιο³ για τα παιδιά.

Οι προτάσεις της ΕΕ αφορούν τις δράσεις που χρειάζεται να υλοποιηθούν υπό την αιγίδα του Υπουργείου Παιδείας για τα παιδιά των προσφύγων που βρίσκονται στην Ελλάδα. Για την υλοποίηση των προτάσεων χρειάζεται πολιτική απόφαση της ηγεσίας του Υπουργείου στην οποία έχουν κατατεθεί για αξιολόγηση και έγκριση.

Αναζήτηση τρόπου χρηματοδότησης

Καμία από τις προτάσεις της ΕΕ δεν μπορεί να υλοποιηθεί χωρίς χρηματοδότηση από εθνικούς ή διεθνείς πόρους. Είναι λοιπόν απαραίτητο να δημιουργηθεί στο Υπουργείο μια ομάδα η οποία θα εντοπίζει πηγές χρηματοδότησης, θα διαμορφώνει υπό την πολιτική εποπτεία του Υπουργείου τις οικονομικές συμφωνίες, θα οργανώνει τη διεκδίκηση, την κατανομή και την εκταμίευση των κονδυλίων κ.λπ. Η ομάδα αυτή θα χρειαστεί να σκεφτεί τρόπους πρόσθετης χρηματοδότησης των σχολείων που θα δέχονται τους πρόσφυγες μαθητές καθώς και το ζήτημα των αυξημένων εξόδων μετακίνησης παιδιών από και προς τα Κέντρα Φιλοξενίας για την εκπαίδευσή τους. Για την εξασφάλιση χρηματοδότησης είναι επίσης απαραίτητες οι συνέργειες με διεθνείς οργανισμούς και ΜΚΟ. Σημαντικό ζήτημα είναι επίσης να εξεταστεί και το ενδεχόμενο αναζήτησης χορηγιών από ιδρύματα ή εταιρείες για την οικονομική ενίσχυση συγκεκριμένων δράσεων.

² Άρθρο 2 της [Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Άνθρωπου](#)

Άρθρο 2 του [Πρωτοκόλλου 1 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου Κατευθυντήριες Αρχές για την Παιδική Προστασία και Πρόνοια της Ύπατης Αρμοστείας](#)

Άρθρα 22 και 28 της [Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού](#)

³ Νόμος 3386/2005, ΦΕΚ 212/23.08.2005, [Είσοδος, διαμονή και κοινωνική ένταξη υπηκόων τρίτων χωρών στην ελληνική επικράτεια](#)

Π.Δ. 220 /2007, ΦΕΚ 251/13.11.2007, [Προσαρμογή της ελληνικής Νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας εκ του Συμβουλίου της 27ης Ιανουαρίου 2003, σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων άσυλο στα κράτη μέλη](#) (ΕΕL 31/6.2.2003).

Συνεργασία και συνέργειες

Για την επίτευξη των στόχων του Υπουργείου Παιδείας για την εκπαίδευση των παιδιών των προσφύγων είναι απαραίτητες οι συνέργειες με το Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής, το Υπουργείο Αμύνης και το Υπουργείο Αλληλεγγύης, με τα στελέχη της εκπαίδευσης και τους εκπαιδευτικούς, τους δήμους και τις περιφέρειες, με τα ΑΕΙ-ΤΕΙ, τους διεθνείς οργανισμούς και άλλους φορείς. Ιδιαίτερα κρίσιμο κρίνουμε ότι είναι το ζήτημα της σύναψης συμφωνίας μεταξύ του Υπουργείου και της UNICEF. Ο συντονισμός των ενεργειών των διαφόρων εμπλεκόμενων φορέων είναι απαραίτητος σε όλες τις φάσεις από την απογραφή των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων μέχρι την υλοποίηση των προτάσεων, είναι συνεπώς απαραίτητο να οριστεί μία συντονιστική επιτροπή (κεντρικά και περιφερειακά), να συγκροτηθεί μηχανισμός διάχυσης της πληροφόρησης, να αποφασισθούν οι αρμοδιότητες κάθε φορέα, να οργανωθεί η κατανομή των πόρων κ.λπ. Προτείνουμε επίσης τη συμμετοχή εκπροσώπου του Υπουργείου στο διυπουργικό συντονιστικό.

Στο κείμενο αναφέρονται ενδεικτικές προτάσεις για συνεργασίες με φορείς του δημοσίου (π.χ. Πανεπιστήμια), φορείς ιδιωτικού δικαίου (π.χ. ΚΑΝΕΠ- ΓΣΕΕ), οργανώσεις διεθνείς ή ελληνικές (πχ UNICEF, Σώμα Ελληνικού Οδηγισμού) κ.λπ. Οι προτάσεις αυτές είναι ενδεικτικές· προέκυψαν είτε από διερευνητικές επαφές και συζητήσεις με τους εν λόγω φορείς που έκαναν μέλη της ΣΕ για να προετοιμαστεί όσο το δυνατόν καλύτερα το έργο των επιτροπών, είτε από τη γνώση που έχουν για το έργο και τις δυνατότητές τους. Δεν υπάρχει αυτή τη στιγμή καμία γραπτή δέσμευση, κανένα πρωτόκολλο συνεργασίας με τους ποικίλους αυτούς φορείς. Επιπλέον, ο κατάλογος των προτεινόμενων για συνεργασία φορέων δεν είναι εξαντλητικός. Οι υπο-επιτροπές που θα συσταθούν για να επεξεργαστούν τα επιμέρους ζητήματα, καλούνται να διερευνήσουν και να προτείνουν και άλλες συνεργασίες.

Εναλλακτικά σενάρια

Λόγω της μεγάλης ρευστότητας που χαρακτηρίζει τον προσφυγικό πληθυσμό και τη χωροθέτηση των κέντρων φιλοξενίας του και εξαιτίας της έλλειψης στοιχείων για τα δημογραφικά και άλλα χαρακτηριστικά του, οι προτάσεις που καταθέτουμε περιλαμβάνουν αναγκαστικά εναλλακτικά σενάρια και εκδοχές έτσι ώστε, όποια και αν είναι η κατάσταση το Σεπτέμβριο, να υπάρχει σχέδιο για όλα τα παιδιά, είτε ζουν σε πόλεις (π.χ. σε διαμερίσματα) είτε σε καταυλισμούς, είτε ενταχθούν στα σχολεία της περιοχής, είτε υιοθετηθούν εναλλακτικές μορφές εκπαίδευσης με τάξεις υποδοχής, απογευματινά μαθήματα, κ.λπ. Είμαστε αναγκασμένοι να διαμορφώσουμε προτάσεις χωρίς να έχουμε στοιχεία ούτε για το κοινωνικό και μορφωτικό προφίλ των οικογενειών, για τις προσδοκίες και τις κουλτούρες εκπαίδευσής τους, για τις τυχόν προσδοκίες ανοδικής κοινωνικής κινητικότητας μέσω της εκπαίδευσης, αλλά ούτε καν για την ηλικιακή κατανομή τους. Τέλος, με δεδομένο ότι είναι ακόμη ασαφές το πλαίσιο χρηματοδότησης των δράσεων (το Υπουργείο διερευνά τις δυνατότητες), είναι προφανές ότι η υλοποίηση μέρους ή του

συνόλου των προτάσεων θα εξαρτηθεί και από τη δυνατότητα ή μη χρηματοδότησής τους. Δυστυχώς, δεν υπάρχει κάτι το οποίο μπορούμε να θεωρήσουμε δεδομένο και σταθερό, κατά συνέπεια είναι ακόμα πιο απαραίτητο να συγκεκριμενοποιηθούν και να ιεραρχηθούν οι στόχοι και να επιδιωχθεί το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα με τα ελάχιστα μέσα.

Σε κάθε περίπτωση, είναι απαραίτητη η άμεση και συστηματική ενασχόληση του Υπουργείου με την εκπαίδευση των παιδιών των προσφύγων και τη σταδιακή ένταξή τους στο εκπαιδευτικό σύστημα το συντομότερο δυνατό. Κάθε καθυστέρηση μπορεί να οδηγήσει σε εκρηκτικές εντάσεις στους καταυλισμούς. Εξίσου απαραίτητη είναι η έγκαιρη ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της εκπαιδευτικής κοινότητας, η προετοιμασία των εκπαιδευτικών θεσμών και ευρύτερα της ελληνικής κοινωνίας για την αποφυγή ανάπτυξης αρνητικών αντιδράσεων στη συμμετοχή των παιδιών των προσφύγων στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Είναι επίσης απαραίτητη η συνεργασία με το ΚΕΕΛΠΝΟ και η έγκαιρη ενημέρωση της εκπαιδευτικής κοινότητας και των γονέων για τον εμβολιασμό των παιδιών των προσφύγων.

Οι προτάσεις χωρίζονται καταρχήν με βάση τον χρονικό ορίζοντα της εφαρμογής τους:

- σε πρώτη φάση προτείνονται δράσεις για τους καλοκαιρινούς μήνες μέσα στους καταυλισμούς (δημιουργική απασχόληση με παράλληλο στόχο την εκμάθηση στοιχείων της ελληνικής γλώσσας) αλλά και εκτός των χώρων φιλοξενίας (όπως κατασκηνώσεις, ψυχαγωγία, επισκέψεις σε μουσεία, κ.ά.).
- σε δεύτερη φάση παρουσιάζονται σενάρια για τη λειτουργία χώρων προσχολικής εκπαίδευσης εντός των καταυλισμών, για τη σταδιακή ένταξη των παιδιών 7 - 13 ετών στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα (τάξεις υποδοχής, μαθήματα απογευματινά) καθώς και εκπαιδευτικές δράσεις για τους εφήβους μεγαλύτερης ηλικίας. Το σχολικό έτος 2016 -17 θα είναι μία μεταβατική χρονιά κατά τη διάρκεια της οποίας θα ξεκινήσουν τα πρώτα βήματα ένταξης με διαφοροποιημένα σενάρια ανά καταυλισμό, ανά περιοχή και ανά ηλικιακή ομάδα. Σε κάθε περίπτωση η επιτροπή προτείνει τάξεις υποδοχής ή απογευματινά μαθήματα σε σχολεία για τα περισσότερα παιδιά, ένταξη περιορισμένου αριθμού προσφυγοπαίδων με στοιχειώδεις γνώσεις ελληνικών στο πρωινό πρόγραμμα και μικρές παρεμβάσεις στο πρωινό πρόγραμμα όπου αυτό είναι εφικτό. (βλ. παρακάτω αναλυτικά).

Για όλες τις φάσεις (καλοκαίρι και νέο σχολικό έτος) προτείνονται μαθήματα ελληνικών για παιδιά και ενήλικες (εντός και εκτός καταυλισμών, e-learning, οργανωμένα από το διδασκαλείο του ΕΚΠΑ, το Κέντρο Ελληνικής γλώσσας του ΑΠΘ, το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας και Πολιτισμού του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, το ΕΑΠ, το ΚΑΝΕΠ-ΓΣΕΕ ή άλλους φορείς), αθλητικές, πολιτιστικές και άλλες δραστηριότητες για όλες τις ηλικίες, συνέργειες με τα πανεπιστήμια κ.ά.

Επίσης, οι προτάσεις αφορούν το εκπαιδευτικό σκέλος των δράσεων (πρόγραμμα σπουδών, εκπαιδευτικό υλικό), την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, αλλά και ευρύτερες δράσεις σύνδεσης των σχολείων με την τοπική κοινωνία και κοινωνικής ένταξης των προσφυγικών οικογενειών.

Δύο θέματα χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής δεδομένης της ασάφειας σχετικά με τη χώρα στην οποία θα κληθούν να ζήσουν μελλοντικά οι πρόσφυγες:

1. Το ζήτημα της διδασκαλίας των μητρικών γλωσσών των παιδιών.

Χρειάζεται ιδιαίτερη μέριμνα για την εκμάθηση της μητρικής γλώσσας από όσα παιδιά έχουν υψηλές πιθανότητες να επιστρέψουν στη χώρα τους. Ωστόσο, και για το σύνολο των παιδιών, σε όλη τη σύγχρονη γλωσσολογική και παιδαγωγική βιβλιογραφία υπογραμμίζεται ότι η εκμάθηση της μητρικής γλώσσας αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την κατάκτηση της δεύτερης ή ξένης γλώσσας (στην προκείμενη περίπτωση της ελληνικής). Η διδασκαλία της μητρικής γλώσσας των παιδιών αποτελεί συνεπώς ζητούμενο. Ωστόσο, για λόγους προφανείς, θεωρούμε ότι είναι εξαιρετικά δύσκολο να αναλάβει το ελληνικό κράτος την οργάνωση των μαθημάτων, την εποπτεία του περιεχομένου τους κ.λπ. Με δεδομένη την ποικίλη προέλευση των προσφύγων, θα χρειαζόταν να προβλεφθεί η διδασκαλία περισσότερων γλωσσών (αραβικά, φαρσί, κουρδικά, κ.ά.) και φυσικά να βρεθούν οι αντίστοιχοι εκπαιδευτικοί. Η πρότασή μας σε αυτό το σημείο περιορίζεται συνεπώς στο να παρέχονται, παράλληλα με τη διδασκαλία της ελληνικής, μαθήματα μητρικής γλώσσας από εκπαιδευτικούς από την κοινότητα των προσφύγων, ή άλλους φυσικούς ομιλητές των μητρικών γλωσσών των παιδιών με τα απαιτούμενα προσόντα (π.χ. αραβόφωνοι δάσκαλοι εγκατεστημένοι εδώ και χρόνια στην Ελλάδα, μαθητές του Διδασκαλείου του ΕΚΠΑ κ.λπ.) και να εποπτεύονται κατά προτίμηση από κάποιον διεθνή οργανισμό, και, αν αυτό δεν είναι δυνατόν, από έμπειρα στελέχη μιας Διεύθυνσης Εκπαίδευσης Προσφυγοπαίδων του Υπουργείου.

2. Το ζήτημα της προσφοράς μαθημάτων σε άλλες ευρωπαϊκές γλώσσες π.χ. αγγλικά, γερμανικά.

Η παρακολούθηση προγραμμάτων σπουδών σε άλλη ευρωπαϊκή γλώσσα δεν πρέπει να αποκλειστεί εντελώς για όσα παιδιά έχουν υψηλές πιθανότητες να μετεγκατασταθούν σύντομα σε άλλη ευρωπαϊκή χώρα. Τα προγράμματα αυτά πάντως θα πρέπει να παρέχονται από κάποιο αναγνωρισμένο φορέα που θα εξασφαλίζει την πιστοποίηση των σπουδών τους και την παράλληλη διδασκαλία των ελληνικών. Η παρακολούθηση προγραμμάτων σπουδών σε ξενόγλωσσα σχολεία στην Ελλάδα (π.χ. μέσω υποτροφιών) θα πρέπει να επιδιωχθεί για όσα παιδιά το επιθυμούν και γίνουν δεκτά. Σε κάθε περίπτωση η διδασκαλία άλλων ευρωπαϊκών γλωσσών στα παιδιά των προσφύγων κρίνεται απολύτως αναγκαία, όπως και για τα παιδιά γηγενών, και υπάρχουν πολλοί καθηγητές ξένων

γλωσσών που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν σε αυτό το έργο καθώς και η εμπειρία των ξενόγλωσσων Τμημάτων των ΑΕΙ.

Απαιτείται επίσης πρόβλεψη και για την ενδεχόμενη μείωση ή αύξηση του αριθμού των προσφύγων, και συνεπώς των παιδιών τους, κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού ή κατά το σχολικό έτος 2016-2017.

Στο τέλος της σχολικής χρονιάς 2016-2017, όταν θα υπάρχει καθαρότερη εικόνα για το μέλλον των προσφύγων και τον αριθμό των παιδιών που θα παραμείνουν στην Ελλάδα, θα πρέπει να αποτιμηθεί η κατάσταση εκ νέου και να υπάρξει νέος σχεδιασμός των τρόπων περαιτέρω ένταξης των προσφυγοπαίδων στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα που θα αντιστοιχούν στις συνθήκες που θα έχουν διαμορφωθεί.

Στο κείμενο των προτάσεων της ΕΕ ακολουθείται η εξής δομή:

- A. **Γενικοί στόχοι και αρχές** για την ένταξη των παιδιών προσφύγων και των οικογενειών τους στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και την ελληνική κοινωνία
- B. **Σχεδιασμοί για τους καλοκαιρινούς μήνες** (Ιούνιος – Αύγουστος 2016)
- Γ. **Σενάρια για το σχολικό έτος 2016 -17 για ηλικίες από 3 – 15**
- Δ. **Σενάρια για εφήβους 15+**
- Ε. **Αθλητικές, καλλιτεχνικές και δραστηριότητες με χρήση τεχνολογίας για όλες τις φάσεις και όλες τις ηλικίες**
- ΣΤ. **Σενάρια για τριτοβάθμια εκπαίδευση**
- Ζ. **Δράσεις για γονείς**
- Η. **Επιμορφώσεις εκπαιδευτικών και στελεχών εκπαίδευσης**
- Θ. **Ζητήματα πιστοποίησης**
- Ι. **Προτάσεις διοικητικού χαρακτήρα.**

A. Γενικοί στόχοι και αρχές

Στόχος της πολιτείας είναι η εξασφάλιση της ψυχοκοινωνικής στήριξης και η ένταξη των παιδιών των προσφύγων στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα μετά από ένα διάστημα προετοιμασίας, και πάντως το συντομότερο δυνατό, χωρίς την επιβάρυνση των σχολείων με υπερβολικά μεγάλο αριθμό παιδιών που δεν γνωρίζουν ελληνικά και δεν έχουν προετοιμαστεί κατάλληλα για τη φοίτηση σε ελληνικό σχολείο.

Η ένταξη στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα θα πρέπει να σχεδιαστεί με τρόπο που να ενισχύει τις πιθανότητες επιτυχίας των παιδιών των προσφύγων έτσι ώστε να παραμείνουν στο σχολείο και να μην το εγκαταλείψουν πρόωρα.

Μία μεταβατική φάση από τη ζωή στους καταυλισμούς προς την ένταξη στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα είναι απαραίτητη προκειμένου να αποκτήσουν τα παιδιά των προσφύγων τη δυνατότητα να μάθουν ελληνικά και να καλύψουν τυχόν κενά στην εκπαίδευσή τους λόγω της μακρόχρονης απομάκρυνσής πολλών από αυτά από τα σχολεία στη χώρα τους. Αρωγός στο έργο του Υπουργείου, των δομών του και των εκπαιδευτικών που απασχολεί, στη μεταβατική αυτή φάση μπορεί να είναι – στο βαθμό που υπάρξει ο απαραίτητος συντονισμός - οι άτυπες μαθησιακές διαδικασίες που οργανώνονται από εθελοντικές ομάδες ανά τη χώρα.

Για να επιτευχθεί η ένταξη και η παραμονή των παιδιών των προσφύγων στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα προϋπόθεση αποτελεί:

α. η εκμάθηση ελληνικών,

β. η οργάνωση προγραμμάτων εντατικών μαθημάτων για όσα παιδιά έχουν μείνει εκτός σχολείου για μεγάλο διάστημα και έχουν γνωστικά κενά, και

γ. ο σχεδιασμός της στήριξης των παιδιών προσφύγων που εντάσσονται στο ελληνικό σχολείο.

Οι εκπαιδευτικοί που θα εργαστούν με τα παιδιά των προσφύγων και τα άτυπα και τυπικά προγράμματα που θα σχεδιαστούν γι' αυτά θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους τις ενδεχόμενες τραυματικές εμπειρίες των προσφύγων και των παιδιών τους και τις τυχόν προηγούμενες εμπειρίες οργανωμένης μάθησης και σχολείων που είχαν τα παιδιά (βιώματα διακρίσεων, διακεκομμένη παρακολούθηση, σύντομη ή μακρόχρονη απομάκρυνση από εκπαιδευτικό περιβάλλον, άλλου τύπου παιδαγωγικές μέθοδοι, άλλες προσδοκίες δασκάλων, γλώσσες εκπαίδευσης κ.ά.), να ανταποκρίνονται στις μαθησιακές τους ανάγκες, να εισάγουν σταδιακά παιδο-ή-μαθησιοκεντρικούς τρόπους διδασκαλίας (στους οποίους ενδέχεται τα παιδιά να μην είναι εξοικειωμένα), να προωθούν το σεβασμό της πολιτισμικής και θρησκευτικής διαφοράς, την οικοδόμηση αρμονικών σχέσεων εντός

της μονάδας εκπαίδευσης, τη συμμετοχή, την κριτική σκέψη και ευρύτερα την κοινωνική συνοχή. Στην εκπαίδευση των παιδιών των προσφύγων, στο μέτρο του δυνατού, πρέπει να εμπλακούν οι εκπαιδευτικοί, οι μαθητές, οι οικογένειες και οι τοπικές κοινότητες (Έλληνες και πρόσφυγες).

B. Σχεδιασμοί για τους καλοκαιρινούς μήνες (Ιούνιος – Αύγουστος 2016)

Δραστηριότητες σε Κέντρα Φιλοξενίας

Ο σχεδιασμός των παιδαγωγικών -εκπαιδευτικών παρεμβάσεων για το διάστημα του καλοκαιριού θα λάβει υπόψη τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες οι οποίες ήδη υλοποιούνται στα Κέντρα Φιλοξενίας (με βάση τη σχετική καταγραφή που επιχειρείται από την Επιτροπή). Στόχος είναι οι εκπαιδευτικές παρεμβάσεις που θα οργανωθούν να συνδυαστούν με τις ήδη υπάρχουσες ώστε να καλυφθούν οι ανάγκες με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Είναι απαραίτητο να διαμορφωθούν από μία υπο-επιτροπή κριτήρια και τρόποι αξιολόγησης ή έγκρισης της δράσης, μηχανισμοί πιστοποίησης, εποπτείας και κώδικες συμπεριφοράς για τους φορείς πέραν του Υπουργείου που αναπτύσσουν εκπαιδευτικές δραστηριότητες για τα παιδιά των προσφύγων εντός και εκτός των καταυλισμών (ΜΚΟ κ.λπ.). Στη συνέχεια θα πρέπει να κοινοποιηθούν με εγκυκλίους αλλά και άλλους τρόπους ενημέρωσης τα κριτήρια κ.λπ. καθώς και οι απαιτούμενες διαδικασίες έγκρισης και εποπτείας τους.

Πρωταρχική μέριμνα της πολιτείας κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού αποτελεί η εξασφάλιση μιας εποπτευόμενης δημιουργικής απασχόλησης των παιδιών των προσφύγων ηλικίας 3-12 ετών και εντός και εκτός των κέντρων φιλοξενίας, που να ανταποκρίνεται στις ψυχοκοινωνικές και μαθησιακές τους ανάγκες, έτσι ώστε να αποκτήσουν μία αίσθηση κανονικότητας, συνέχειας, σταθερότητας και ελπίδας. Η έξοδος από τα Κέντρα Φιλοξενίας πρέπει να επιδιώκεται (με τη συνοδεία των γονέων όταν τα παιδιά είναι μικρά).

Ιδιαίτερη μέριμνα χρειάζεται να ληφθεί για τους εφήβους 13-18 ετών με τη οργάνωση αθλητικών και καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων, με την οργάνωση δραστηριοτήτων και παιχνιδιών με τη χρήση νέων τεχνολογιών, με τη οργάνωση μαθημάτων ελληνικής και αγγλικής γλώσσας, κ.λπ. Η έξοδος από τα Κέντρα Φιλοξενίας σε μικρές ομάδες πρέπει να επιδιώκεται.

Η Επιτροπή, σε συνεργασία με το Υπουργείο, θα αξιολογήσει και θα ιεραρχήσει τις ανάγκες των κέντρων φιλοξενίας βάσει της αποτύπωσης των υφιστάμενων εκπαιδευτικών δράσεων που διενεργείται και θα προτείνει συμπληρωματικές δράσεις σε συγκεκριμένα κέντρα, ώστε να καλυφθούν οι ανάγκες του συνόλου των παιδιών των προσφύγων και του φιλοξενούμενου πληθυσμού.

Με βάση τα ανωτέρω προτείνονται τα εξής:

Σενάριο 1: Δημιουργικές δραστηριότητες

- Σχεδιασμός και οργάνωση δημιουργικών/εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για το καλοκαίρι (τέλη Ιουνίου -τέλη Αυγούστου) για τα παιδιά από 3-12 και 13-18 ετών. Στις δραστηριότητες αυτές θα πρέπει να συμπεριληφθούν και στοιχεία γραμματισμού στην ελληνική και ίσως στην αγγλική. Αυτό μπορεί να γίνει όχι μόνο μέσω κλασικού τύπου μαθημάτων αλλά και μέσα από δημιουργικές δραστηριότητες. Στις δραστηριότητες μπορεί να περιλαμβάνονται και έξοδοι των παιδιών από τους καταυλισμούς όπως επισκέψεις σε μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους, αθλητικούς χώρους, οικολογικά πάρκα κ.λπ. Τα Πανεπιστήμια ή άλλοι φορείς (π.χ. Δήμοι) μπορούν επίσης να υποβάλουν και να υλοποιήσουν προτάσεις.
- Κοστολόγηση και αναζήτηση χρηματοδότησης δραστηριοτήτων. Είναι προφανές ότι αν δεν λυθεί το θέμα της χρηματοδότησης των δραστηριοτήτων δεν θα μπορεί να εξασφαλιστεί η ύπαρξη δράσεων σε όλα τα Κέντρα Φιλοξενίας και η συνέχειά τους.
- Προτείνεται επίσης η δημιουργία κινητών μονάδων (έχουν χρησιμοποιηθεί με μεγάλη επιτυχία σε αντίστοιχα προγράμματα) που θα μπορούν να εξοπλιστούν με υλικό κατάλληλο για αυτές τις δραστηριότητες, να καλύπτουν πολλά Κέντρα Φιλοξενίας και να μεταφέρουν και εκπαιδευτικούς – εμψυχωτές. Η δράση αυτή προτείνεται για καταυλισμούς απομακρυσμένους από πόλεις, στους οποίους η πρόσβαση είναι δύσκολη.
- Να αξιοποιηθούν οι κινητές βιβλιοθήκες που διαθέτουν Δήμοι ή άλλοι φορείς (π.χ. φορτηγάκι της κινητής βιβλιοθήκης του Δήμου Θεσσαλονίκης πηγαίνει μία φορά την εβδομάδα στα Διαβατά με βιβλία σε πολλές γλώσσες και παιχνίδια).
- Επιλογή εκπαιδευτικών/εμψυχωτών για τις δραστηριότητες: ανάλογα με την χρηματοδότηση θα πρέπει να προκηρυχθούν θέσεις και να προταθεί ένα προφίλ κατάλληλων ατόμων για αυτές τις δραστηριότητες.
- Εντοπισμός κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού, τεχνολογικού εξοπλισμού, κατάλληλων χώρων και τρόπων μεταφοράς.
- Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών που θα οργανώνουν τις δραστηριότητες αυτές. Η επιμόρφωση μπορεί να βασιστεί στην υπάρχουσα εμπειρία από αντίστοιχες δραστηριότητες που αναπτύσσονται εδώ και μερικούς μήνες σε κέντρα όπως ο Ελαιώνας, τα Διαβατά κ.ά, ώστε άτομα που ήδη έχουν εμπειρία σε τέτοιες δράσεις να επιμορφώσουν τους εκπαιδευτικούς.

Σενάριο 2 : Εντατικά μαθήματα ελληνικών

- Σχεδιασμός εντατικών μαθημάτων ελληνικών για το καλοκαίρι (αρχές Ιουνίου-τέλη Αυγούστου) για τα παιδιά (μπορούν να γίνουν και σε συνεργασία με φορείς όπως το ΚΑΝΕΠ-ΓΣΕΕ και Πανεπιστήμια που έχουν εμπειρία σε θερινά προγράμματα).
- Χρήση νέων τεχνολογιών και ηλεκτρονικών παιχνιδιών στη διδασκαλία της ελληνικής.

- Εντοπισμός κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού, τεχνολογικού εξοπλισμού και κατάλληλων χώρων ή τρόπων μεταφοράς.
- Επιλογή εκπαιδευτικών/εμψυχωτών για τα μαθήματα ελληνικών: ανάλογα με την χρηματοδότηση θα πρέπει να προκηρυχτούν θέσεις και να προταθεί ένα προφίλ κατάλληλων ατόμων για αυτές τις δραστηριότητες π.χ. άτομα που έχουν εκπαιδευτεί στη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας, εκπαιδευτικοί που έχουν εμπειρία με τάξεις υποδοχής ή σε διαπολιτισμικά σχολεία ή έχουν υπηρετήσει σε χώρες της Μέσης Ανατολής. Εδώ θα πρέπει να καθοριστεί αν θα προμηθευθούν άνεργοι εκπαιδευτικοί ή όχι, και γενικά ποια θα είναι τα κριτήρια επιλογής. Να αξιοποιηθούν τα μέλη της Ένωσης Εκπαιδευτικών της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.
- Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών που θα διδάξουν τα μαθήματα αυτά.
- Κοστολόγηση και αναζήτηση χρηματοδότησης δραστηριοτήτων.

Σενάριο 3: Κατασκηνώσεις

- Κάποια παιδιά θα μπορούν να πάνε σε κατασκηνώσεις, όπου θα οργανώνονται δραστηριότητες και μαθήματα, συνοδευόμενα από τους γονείς τους (πχ στην Αττική, Άγιος Ανδρέας).
Κάποια παιδιά θα μπορούν να πάνε σε κατασκηνώσεις χωρίς τους γονείς τους αλλά με την έγκρισή τους, όπου θα οργανώνονται δραστηριότητες και μαθήματα.
- Διευκρίνιση αριθμού οικογενειών-παιδιών που θα μπορούν να πάνε σε κατασκηνώσεις, του διαστήματος παραμονής και του τρόπου μεταφοράς. Δεδομένων των δυσκολιών υλοποίησης και της απαιτούμενης προσοχής, η λύση της κατασκηνώσεως μπορεί να δοκιμαστεί μόνο σε συνεννόηση με το Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής και εφόσον η διοίκηση του καταυλισμού κρίνει ότι αυτό είναι εφικτό και ότι δεν προκαλεί αναστάτωση και εντάσεις.
- Προτείνεται να διερευνηθεί η δυνατότητα συνεργασίας με το Σώμα Ελληνικού Οδηγισμού και τους Προσκόπους που διαθέτουν μεγάλη εμπειρία στην οργάνωσή ημερήσιων κατασκηνώσεων και πανελλήνιο δίκτυο. Μια προκαταρκτική συζήτηση για το θέμα αυτό και την πιθανή χρηματοδότηση τέτοιων συνεργειών έγινε με την UNICEF και την ΧΑΝΘ.
- Διαμόρφωση κριτηρίων επιλογής σε περίπτωση που είναι περισσότερες οι οικογένειες-παιδιά που επιθυμούν να πάνε σε σχέση με τις παρεχόμενες θέσεις.
- Κοστολόγηση και χρηματοδότηση εξόδων μεταφοράς, διαμονής, σίτισης, εκπαιδευτικών.

Γ. Σενάρια για το σχολικό έτος 2016 -2017

Γ.1. Στοιχεία για τα χαρακτηριστικά του πληθυσμού των παιδιών

Ο προγραμματισμός της εκπαίδευσης των παιδιών των προσφύγων προαπαιτεί τη **συγκέντρωση, επεξεργασία και επικαιροποίηση στοιχείων με τη βοήθεια εξειδικευμένων**

ατόμων και ειδικών βάσεων δεδομένων ή προγραμμάτων. Η επιτροπή αποτύπωσης, σε συνεργασία με το Υπουργείο, με την Ύπατη Αρμοστεία, με πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα και άλλους φορείς, θα πρέπει να αναλάβει το συντονισμό αυτού του έργου.

Πιο συγκεκριμένα χρειάζονται στοιχεία:

α. για τον αριθμό των παιδιών, την ηλικιακή τους κατανομή, τις γλώσσες που μιλούν και την ποσοστιαία κατανομή τους, και την προηγούμενη εκπαίδευσή τους. Για τα παιδιά με ειδικές ανάγκες.

β. για τις εκπαιδευτικές ανάγκες τους και τις επιθυμίες τους σε αυτόν τον τομέα.

γ. μία ρεαλιστική εκτίμηση από τους αρμόδιους φορείς για τους τόπους στους οποίους θα μείνουν οι πρόσφυγες κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους 2016-2017 (πόσοι θα εγκατασταθούν σε πόλεις και ποιες; Πόσοι θα μείνουν σε Κέντρα Φιλοξενίας και ποια;).

δ. χαρτογράφηση των σχολείων που είναι σε κοντινή απόσταση προς τους τόπους διαμονής των προσφύγων και μπορούν να δεχτούν πρόσφυγες, αντιστοιχία εκπαιδευτικών/μαθητών σε αυτά τα σχολεία, αριθμός αλλοδαπών μαθητών που φοιτούν ήδη σε αυτά και εντοπισμός/καταλογογράφηση των εκπαιδευτικών που είναι εξοικειωμένοι με την εκπαίδευση αλλόγλωσσων μαθητών και θέλουν να εργαστούν σε τάξεις με παιδιά από διαφορετικά κοινωνικά και πολιτισμικά περιβάλλοντα. Στην χαρτογράφηση των σχολικών μονάδων μπορεί να ζητηθεί και η συνδρομή των Δήμων.

ε. μία ρεαλιστική εκτίμηση από τους αρμόδιους φορείς για τις πιθανότητες μετεγκατάστασης ενός μέρους των προσφύγων (ποσοστά κατά εθνικότητα ή άλλα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ή λόγω οικογενειακής επανένωσης κ.λπ.) ή την παραμονή τους για μεγάλο διάστημα στην Ελλάδα.

Γ.2. Συνεργασία και συντονισμός

- Συνεργασία με και πληροφόρηση από το Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής. Απαιτείται συνεχής αλληλοενημέρωση για τις δομές φιλοξενίας, τις ιδιαιτερότητες κάθε καταυλισμού και τις ανάγκες του.
- Χρηματοδότηση εξειδικευμένων ατόμων στη συγκέντρωση/επεξεργασία δεδομένων και των αναγκών ερευνών, απόκτηση/εντοπισμός υλικοτεχνικής υποδομής και καταγραφή σε βάσεις δεδομένων κ.λπ.
- Συνεργασία με Ύπατη Αρμοστεία και UNICEF στη συλλογή και ανάλυση αυτών των στοιχείων.

Γ.3. Σχεδιασμός

- Διαμόρφωση εναλλακτικών σεναρίων για την εκπαίδευση του συνόλου των παιδιών των προσφύγων κατά το σχολικό έτος 2016-2017.
- Σχεδιασμός υλικοτεχνικής ενίσχυσης των σχολείων και διορισμού πρόσθετου εξειδικευμένου προσωπικού (εκπαιδευτικοί, ψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί,

πολιτισμικοί διαμεσολαβητές). Να αξιοποιηθεί η εμπειρία των ΣΔΕ και το πρόγραμμα Μελίνα.

- Διαμόρφωση ειδικής ιστοσελίδας του Υπουργείου στην οποία θα συγκεντρώνονται όλες οι πληροφορίες που αφορούν την εκπαίδευση των παιδιών των προσφύγων (στα ελληνικά, τα αγγλικά και στις γλώσσες που μιλούν οι πρόσφυγες).
- Να εξεταστούν οι πλατφόρμες: eTwinning School Education Gateway, Education of International Newly Arrived Migrant Pupils.
- Να εξεταστεί η δυνατότητα παροχής κινήτρων στα σχολεία που θα συνεργαστούν στο έργο της ένταξης των παιδιών προσφύγων.
- Να μελετηθούν οι πρακτικές σε άλλες χώρες που εντάσσουν παιδιά προσφύγων στο εκπαιδευτικό τους σύστημα, όπως π.χ. η Γερμανία ή ο Λίβανος.
- Κοστολόγηση και χρηματοδότηση εναλλακτικών σεναρίων, υλικοτεχνικού εξοπλισμού, πρόσθετου προσωπικού.

Κατανομή

Απαιτείται στη συνέχεια η κατανομή των παιδιών σε ομάδες ανάλογα με την ηλικία, το επίπεδο και τον τύπο της εκπαίδευσης που θα δεχτούν κατά το σχολικό έτος 2016-2017.

Καλό είναι, όπου αυτό είναι δυνατό, να εγγράφονται τα παιδιά σε τάξη αντίστοιχη της ηλικίας τους.

Ηλικιακές ομάδες

Α. Όσα είναι από 0-3 ετών θα παραμείνουν υπό την ευθύνη των γονέων τους, όσα είναι από 3-7 ετών θα παραμείνουν σε χώρους κοντά στους γονείς τους (στα Κέντρα Φιλοξενίας, εφόσον οι γονείς διαμένουν σε αυτά) και θα παρακολουθήσουν κάποια μορφή προσχολικής εκπαίδευσης (βλ παρακάτω).

Β. Όσα είναι 7 έως 12 ετών και θα ακολουθήσουν τάξεις υποδοχής ή άλλες εναλλακτικές μορφές πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης ανάλογα με την ηλικία, την προηγούμενη εκπαίδευσή τους ή τις μαθησιακές τους ικανότητες.

Γ. Όσα είναι άνω των 12 ετών και θα ακολουθήσουν τάξεις υποδοχής ή άλλες εναλλακτικές μορφές υποχρεωτικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ανάλογα με την ηλικία, την προηγούμενη εκπαίδευσή τους ή τις μαθησιακές τους ικανότητες.

Δ. Τα παιδιά από 15 έως 18 ετών που:

α. θα ακολουθήσουν τάξεις υποδοχής ή άλλες εναλλακτικές μορφές μη υποχρεωτικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (επίπεδο λυκείου) ανάλογα με την ηλικία, την προηγούμενη εκπαίδευσή τους ή τις μαθησιακές τους ικανότητες.

β. θα ενταχθούν σε μορφές τυπικής ή άτυπης τεχνικής ή επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Ε. Νέοι/ες άνω των 18 ετών που επιθυμούν να συνεχίσουν κάποια μορφή εκπαίδευσης/κατάρτισης:

α. που έχουν ολοκληρώσει το λύκειο (12 έτη σπουδών) στην πατρίδα τους και επιθυμούν να φοιτήσουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

β. που ήταν ήδη φοιτητές/τριες στις πατρίδες τους.

γ. που επιθυμούν να ενταχθούν σε μορφές τυπικής ή άτυπης τεχνικής ή επαγγελματικής εκπαίδευσης.

ΣΤ. παιδιά με ειδικές ανάγκες [να σχεδιαστούν πολιτικές και πιλοτικές δράσεις από μέλη της ΕΕ που είναι ειδικοί].

Ζ. ασυνόδευτα παιδιά και έφηβοι [να διευκρινιστεί το νομικό καθεστώς και οι αρμοδιότητες των εμπλεκόμενων με την προστασία των ασυνόδευτων παιδιών Υπουργείων από τους νομικούς της επιτροπής Κ. Τσιτσελίκη και Α. Τάκη, να σχεδιαστούν πολιτικές και δράσεις από μέλη της ΕΕ που γνωρίζουν το θέμα].

Γ.4. Σενάρια για εκπαίδευση παιδιών έως 7 ετών

Τα παιδιά έως 7 ετών αφενός είναι δύσκολο να απομακρύνονται από τους γονείς τους και αφετέρου χρειάζεται να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους στην μητρική τους γλώσσα. Και τα τέσσερα σενάρια που τα ακολουθούν αφορούν συνεπώς οργάνωση εκπαιδευτικών δράσεων στα Κέντρα Φιλοξενίας.

Σενάριο 1

Να οργανωθούν από την κοινότητα των προσφύγων στους τόπους διαμονής άτυπα νηπιαγωγεία όπου θα διδάσκονται τις μητρικές τους γλώσσες (αν υπάρχουν πιστοποιημένοι εκπαιδευτικοί στις κοινότητές τους). Οι πρόσφυγες δεν αποτελούν ομάδα με ομοιογενή εθνοπολιτισμικά χαρακτηριστικά (γλώσσα, θρησκεία κ.λπ.), οπότε τα νηπιαγωγεία και οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να αντιστοιχούν στον πληθυσμό κάθε καταυλισμού. Η ασφάλεια των μικρών παιδιών είναι ιδιαίτερα σημαντικό ζήτημα και γι' αυτό χρειάζεται οι υπεύθυνοι για την προστασία τους να έχουν αναγνωρισμένα/πιστοποιημένα προσόντα και να εποπτεύονται.

Σενάριο 2

Να οργανωθούν εκπαιδευτικές δράσεις στις γλώσσες τους από τους διεθνείς οργανισμούς υπό την ευθύνη τους (βλ παραπάνω για το ζήτημα της διδασκαλίας της μητρικής γλώσσας).

Σενάριο 3

Να οργανωθούν νηπιαγωγεία από την ελληνική πολιτεία όπου θα εργάζονται ελληνόφωνοι νηπιαγωγοί (βοηθούμενοι όπου είναι δυνατόν από διαμεσολαβητές ή από μητέρες) προκειμένου τα παιδιά να μάθουν σταδιακά να επικοινωνούν και στα ελληνικά (και για

αυτή την ηλικιακή ομάδα θα γίνουν κάποιες δραστηριότητες το καλοκαίρι που θα τους εισάγουν στην ελληνική γλώσσα).

Σενάριο 4

Παιδιά των οποίων οι γονείς διαμένουν σε χωριά ή πόλεις όπου λειτουργούν τυπικά νηπιαγωγεία να έχουν τη δυνατότητα να φοιτήσουν σε αυτά. Να οργανωθούν σε αυτά τα νηπιαγωγεία ειδικές δραστηριότητες στη μητρική γλώσσα των παιδιών σε συνεργασία με τις κοινότητες των προσφύγων και τους γονείς.

Βήματα που πρέπει να γίνουν:

- Διαμόρφωση κατάλληλων χώρων.
- Εντοπισμός εκπαιδευτικού υλικού στις μητρικές γλώσσες των προσφύγων σε ηλεκτρονική μορφή ή και σε συμβατική μορφή (συνεργασία με άλλες χώρες, η UNICEF διαθέτει υλικό σε ορισμένες τουλάχιστον από τις γλώσσες των προσφύγων κ.λπ.)
- Εντοπισμός εκπαιδευτικού υλικού για την εκμάθηση ελληνικών. Υπάρχουν ήδη αρκετές καταγεγραμμένες εμπειρίες (Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας, πρόγραμμα εκπαίδευσης Αλλοδαπών και Παλινοστούτων, Ρομά, Μουσουλμανοπαίδων κ.ά.).
- Επιμόρφωση νηπιαγωγών (ελλήνων και προσφύγων).
- Κοστολόγηση και ανεύρεση χρηματοδότησης αναγκών για την προσχολική αγωγή για κατάλληλους χώρους, νηπιαγωγούς και διαμεσολαβητές άλλης γλώσσας κ.λπ.
- Συνεννόηση με το ΕΑΠ, το οποίο έχει εμπειρία στην επιμόρφωση διαμεσολαβητών και λειτουργεί ηλεκτρονική πλατφόρμα επιμόρφωσης (SONETOR). Υπάρχει και μητρώο διαπολιτισμικών μεσολαβητών. (βλ. <https://www.amazon.ca/Intercultural-Mediation-Europe-Professional-Transformation/dp/1612294758>).

Γ.5. Σενάρια για την εκπαίδευση παιδιών 7- 12

Παραμένει αυτή τη στιγμή (Μάιος 2016) αδιευκρίνιστος ο ακριβής αριθμός των παιδιών που θα παραμείνουν μεγάλο χρονικό διάστημα την Ελλάδα και για τα οποία η εκμάθηση των ελληνικών και η ένταξη είναι απαραίτητη. Άρα θα πρέπει να προετοιμαστούμε για διαφορετικές εκδοχές.

Γενικός στόχος του Υπουργείου είναι η σταδιακή ένταξη των παιδιών σε σχολικές δομές και όχι ο αποκλεισμός/γκετοποίησή τους μέσα στους καταυλισμούς. Ωστόσο, επειδή αυτό το βήμα ενέχει πολλές δυσκολίες (αποδοχή από τους εκπαιδευτικούς, την κοινωνία, κ.λπ.) και η εμπειρία μας από τέτοιου τύπου προγράμματα έχει δείξει ότι για να πετύχουν χρειάζεται η συνέργεια όλων, **προτείνεται μια μεταβατική φάση** με διαφοροποιημένες παρεμβάσεις ώστε να διαμορφωθούν σταδιακά οι συνθήκες επιτυχίας ενός τέτοιου εγχειρήματος. Το 2016-2017 προτείνεται να είναι μια σχολική χρονιά κατά τη διάρκεια της οποίας θα επιχειρηθεί να φοιτήσει το μεγαλύτερο μέρος των παιδιών σχολικής ηλικίας σε παράλληλες

τάξεις ή απογευματινά μαθήματα ελληνικών. Κατά τη γνώμη μας θα πρέπει να δοκιμαστούν μόνο πιλοτικά δράσεις στο πρωινό πρόγραμμα και αποκλειστικά όπου έχουν διασφαλιστεί οι κατάλληλες προϋποθέσεις (δηλαδή εκπαιδευτικοί επιμορφωμένοι και διατεθειμένοι να διδάξουν τμήματα ένταξης στο πρωινό πρόγραμμα, σύλλογοι γονέων και τοπικές κοινότητες θετικά διακείμενες). Είναι πολύ σημαντικό να μην γίνουν βιαστικά βήματα προκειμένου να αποφευχθούν αντιδράσεις και εντάσεις.

Περιορισμένος αριθμός μικρής ηλικίας προσφυγοπαίδων με στοιχειώδεις γνώσεις ελληνικών, των οποίων οι γονείς ζουν διάσπαρτα σε διαμερίσματα στις πόλεις, να ενταχθούν στο πρωινό πρόγραμμα των σχολείων.

Το Υπουργείο Παιδείας οφείλει να διασφαλίσει την απρόσκοπτη εγγραφή όλων των παιδιών στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, ακόμα και όσων δεν έχουν τα απαιτούμενα δικαιολογητικά. Θα πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι πολλά παιδιά δεν έχουν πιστοποιητικά γέννησης και ότι η ηλικία τους δεν είναι γνωστή με ακρίβεια καθώς και το ότι η συνεχής κινητικότητα των προσφυγικών οικογενειών καθιστά δύσκολη τη γνώση του ακριβούς αριθμού των παιδιών προσφύγων σε κάθε περιοχή.

Τα παιδιά των προσφύγων που θα ενταχθούν στα ελληνικά σχολεία θα χρειαστούν:

- ενισχυτική διδασκαλία σε παράλληλες τάξεις (ελληνική γλώσσα, αγγλικά, στοιχεία γνώσεων για την ιστορία, την πολιτική, κοινωνική και πολιτισμική ζωή της χώρας υποδοχής). Όπου αυτό είναι δυνατό, θα διδάσκονται και τη μητρική τους γλώσσα εντός των σχολικών μονάδων ή στους καταυλισμούς.
- δραστηριότητες ή μαθήματα το απόγευμα στον χώρο του σχολείου σε συνεργασία με διάφορους φορείς της τοπικής κοινωνίας. Μπορούν να προσφέρονται παράλληλα και μαθήματα γλωσσικής υποστήριξης στις οικογένειες των προσφύγων, να οργανώνονται πολιτιστικές ή αθλητικές εκδηλώσεις (μουσική, θέατρο, χορός, κ.λπ.). Συνιστάται, όπου είναι εφικτή, η συνεργασία με την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Οι περιφέρειες και οι δήμοι έχουν πολλές χρήσιμες δομές και υπηρεσίες (π.χ. αθλητικές εγκαταστάσεις, δυνατότητες μετακίνησης, κέντρα επαγγελματικής κατάρτισης, κέντρα νέων κλπ.) Με το Δήμο Αθηναίων έχουν ήδη συζητηθεί οι δυνατότητες συνεργασίας.

Βήματα που πρέπει να γίνουν:

- Χαρτογράφηση των σχολικών μονάδων που βρίσκονται σε απόσταση λογική από τους καταυλισμούς.
- Όπου δεν υπάρχουν κοντά σχολικές μονάδες στις οποίες να μπορούν να κατανεμηθούν σε μικρές ομάδες τα παιδιά προσφύγων, να εντοπιστούν άλλα διαθέσιμα κτήρια, π.χ. χώροι των δήμων που μπορούν φιλοξενήσουν απογευματινά μαθήματα.
- Να επιλεγούν σχολεία στα οποία υπάρχουν εκπαιδευτικοί που έχουν εμπειρία από τέτοιες δράσεις και έχουν δηλώσει επιθυμία να εντάξουν παιδιά προσφύγων στις τάξεις

(π.χ. ομάδα εκπαιδευτικών από σχολεία στο κέντρο της Αθήνας που συζητούν ήδη άτυπα λύσεις για ένταξη παιδιών από τον Ελαιώνα).

- Να γίνει σχεδιασμός για την πιθανότητα εκπαίδευσης παιδιών εντός καταυλισμών για ένα διάστημα αν δεν βρεθούν καλύτερες λύσεις.
- Να γίνει αξιολόγηση και αξιοποίηση της εμπειρίας, των προγραμμάτων και του υλικού των **τάξεων υποδοχής και των διαπολιτισμικών σχολείων**. Η εμπειρία των τάξεων υποδοχής και των διαπολιτισμικών σχολείων πρέπει να συζητηθεί με τους εκπαιδευτικούς και τα στελέχη της εκπαίδευσης που έχουν εμπειρία. Πρόταση για συναντήσεις με εκπαιδευτικούς και στελέχη και συνεργασία με το ΙΕΠ.
- Αν κριθεί απαραίτητο, σχεδιασμός προγραμμάτων στήριξης των παιδιών που θα ενταχθούν στην τυπική πρωτοβάθμια εκπαίδευση το Σεπτέμβριο.
- Αν κριθεί απαραίτητο, σχεδιασμός εντατικών προγραμμάτων σπουδών ενός έτους για την εκμάθηση της ελληνικής, της αριθμητικής κ.λπ. για όσα παιδιά θα ακολουθήσουν εναλλακτικές μορφές πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (στα Κέντρα Φιλοξενίας;) που να αντιστοιχούν σε όλες τις τάξεις του δημοτικού.
- Να αξιολογηθούν οι πρώτες δράσεις που έχουν γίνει σε μικρή κλίμακα ως αυτή τη στιγμή (π.χ. 45 παιδιά διαφορετικών εθνοτήτων από τον Ελαιώνα παρακολούθησαν μαθήματα, αγγλικών κυρίως, για 2 μήνες που διδάσκονταν από δασκάλους της σχολής Χιλλ σε ένα δημόσιο σχολείο 4 απογεύματα τη βδομάδα), ώστε να εντοπιστούν οι δυσκολίες και να αντληθούν συμπεράσματα από αυτή την εμπειρία για το σχεδιασμό. Να συνεχίσουν να καταγράφονται και άλλες μικρής εμβέλειας δράσεις που θα αναπτυχθούν στο μέλλον γιατί τα αποτελέσματά τους θα είναι πολύ χρήσιμα για τη συνέχεια.
- Κοστολόγηση και χρηματοδότηση αναγκών για την πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

Ειδική μέριμνα απαιτείται:

α) για τα παιδιά που είναι σε μεγαλύτερη ηλικία από αυτήν που αντιστοιχεί στις γνώσεις και τις μαθησιακές τους ικανότητες λόγω της αδυναμίας παρακολούθησης σχολείου στην πατρίδα τους

β) για την εκπαίδευση των κοριτσιών στις περιπτώσεις που υπάρχουν πολιτισμικού τύπου εμπόδια και

γ) για τα παιδιά με ειδικές ανάγκες.

Δ. Σενάρια για εφήβους 12+

Η πρόσβαση σε και η ολοκλήρωση της υποχρεωτικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης αποτελεί ισχυρό κίνητρο για γονείς και παιδιά προκειμένου να ολοκληρώσουν τα δεύτερα την πρωτοβάθμια εκπαίδευση και σημαντικό συστατικό της επιτυχούς ένταξης των παιδιών των προσφύγων στην ελληνική κοινωνία και την αγορά εργασίας.

Για παιδιά άνω των 12 ετών που θα ακολουθήσουν τάξεις υποδοχής ή άλλες εναλλακτικές μορφές υποχρεωτικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης:

- Σχεδιασμός **εντατικών προγραμμάτων σπουδών** ενός έτους για την εκμάθηση της ελληνικής, μαθηματικών και των λοιπών απαραίτητων γνώσεων για την πρόσβαση στην υποχρεωτική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (τάξεις υποδοχής ή άλλες εναλλακτικές μορφές εκπαίδευσης στα Κέντρα Φιλοξενίας και στις πόλεις) για τα παιδιά που έχουν ολοκληρώσει την πρωτοβάθμια εκπαίδευση ή/και μερικές τάξεις δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην πατρίδα τους και τα οποία θα ενταχθούν την επόμενη σχολική χρονιά σε τάξεις του γυμνασίου.
- Εντοπισμός εκπαιδευτικού υλικού από τις τάξεις υποδοχής και τα προγράμματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης στη δευτεροβάθμια.
- Χαρτογράφηση σχολικών μονάδων και αντίστοιχων δομών για τάξεις υποδοχής και απογευματινά μαθήματα.
- Επιμόρφωση καθηγητών.
- Κοστολόγηση και χρηματοδότηση αναγκών για την υποχρεωτική δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Ειδική μέριμνα απαιτείται: α) για τα παιδιά που είναι σε μεγαλύτερη ηλικία από αυτήν που αντιστοιχεί στις γνώσεις και τις μαθησιακές τους ικανότητες λόγω της αδυναμίας παρακολούθησης σχολείου στην πατρίδα τους β) για τη εκπαίδευση των κοριτσιών στις περιπτώσεις που υπάρχουν πολιτισμικού τύπου εμπόδια και γ) για τα παιδιά με ειδικές ανάγκες.

Μη υποχρεωτική δευτεροβάθμια εκπαίδευση - λύκειο

Η πρόσβαση σε και η ολοκλήρωση της μη υποχρεωτικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης αποτελεί ισχυρό κίνητρο για γονείς και παιδιά προκειμένου να ολοκληρώσουν τα δεύτερα την υποχρεωτική δευτεροβάθμια εκπαίδευση και σημαντικό συστατικό της επιτυχούς ένταξης των παιδιών των προσφύγων στην ελληνική στην κοινωνία και την αγορά εργασίας.

Για τα παιδιά από 15 έως 18 ετών που:

α. θα ακολουθήσουν τάξεις υποδοχής ή άλλες εναλλακτικές μορφές της μη υποχρεωτικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (λύκειο) προκειμένου να ενταχθούν το επόμενο σχολικό έτος σε τάξεις του λυκείου.

β. θα ενταχθούν σε μορφές τυπικής ή άτυπης τεχνικής ή επαγγελματικής εκπαίδευσης:

- Σχεδιασμός εντατικών προγραμμάτων σπουδών ενός έτους για την εκμάθηση της ελληνικής, μαθηματικών και των λοιπών απαραίτητων για την πρόσβαση στο λύκειο

γνώσεων ή σε μορφές τεχνικής ή επαγγελματικής για τα παιδιά που έχουν ολοκληρώσει την υποχρεωτική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ή 9 έτη σπουδών) στην πατρίδα τους για όλες τις τάξεις/τύπους του λυκείου.

- Επιμόρφωση καθηγητών.
- Εντοπισμός εκπαιδευτικού υλικού.
- Αναζήτηση αντίστοιχων πρακτικών από άλλα κράτη
- Αναζήτηση λύσεων στα εσπερινά σχολεία όπου υπάρχει εμπειρία από αντίστοιχες κοινωνικές και πολιτισμικές κατηγορίες και ηλικίες.
- **Σχολές μαθητείας ΟΑΕΔ**
- Οργάνωση μαθημάτων τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης για παιδιά 15-18 ετών που δεν επιθυμούν να ενταχθούν σε τυπικές μορφές εκπαίδευσης.
- Συνεργασία με το ΚΑΝΕΠ-ΓΣΕΕ στον τομέα της οργάνωσης μορφών τεχνικής ή επαγγελματικής εκπαίδευσης.
- Οργάνωση προγραμμάτων εξοικείωσης με τις νέες τεχνολογίες, αθλητικών δραστηριοτήτων κ.λπ. για παιδιά 15-18 ετών που δεν επιθυμούν να ενταχθούν σε τυπικές μορφές εκπαίδευσης.
- Κοστολόγηση και χρηματοδότηση αναγκών για τη μη υποχρεωτική δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Ειδική μέριμνα απαιτείται α) για τα παιδιά που είναι σε μεγαλύτερη ηλικία από αυτήν που αντιστοιχεί στις γνώσεις και τις μαθησιακές τους ικανότητες λόγω της αδυναμίας παρακολούθησης σχολείου στην πατρίδα τους β) για την εκπαίδευση των κοριτσιών στις περιπτώσεις που υπάρχουν πολιτισμικού τύπου εμπόδια και γ) για τα παιδιά με ειδικές ανάγκες.

- Ειδική μέριμνα για αναλφάβητους εφήβους. Ενδεχόμενη ένταξη σε δομές όπως ο Οδυσσεάς στη Θεσσαλονίκη. <http://sxoleioodysseas.weebly.com/> και διερεύνηση δυνατοτήτων συνεργασίας.

Ε. Αθλητικές, καλλιτεχνικές δραστηριότητες και δραστηριότητες με χρήση τεχνολογίας για όλες τις φάσεις και όλες τις ηλικίες

Εξοικείωση με τη χρήση της νέας τεχνολογίας

Η εξοικείωση των παιδιών όλων των ηλικιών με τη χρήση της νέας τεχνολογίας αποτελεί ένα σημαντικό κίνητρο για να ενταχθούν στο εκπαιδευτικό σύστημα. Οι νέες τεχνολογίες μπορεί να χρησιμοποιηθούν και για την πρόσβαση περισσότερων παιδιών σε ειδικό εκπαιδευτικό υλικό ή σε μαθήματα από απόσταση. Εξάλλου, πέρα από τη ζωτικής σημασίας επικοινωνία με τους συγγενείς και φίλους και την πληροφόρησή τους για το τι συμβαίνει στις πατρίδες τους ή αλλού, για τα δικαιώματά τους κ.λπ., η εξοικείωση με τη χρήση νέων τεχνολογιών μπορεί να διευκολύνει την εκμάθηση της μητρικής γλώσσας των παιδιών, την

πιστοποίηση, την παρακολούθηση μαθημάτων στα αγγλικά ή την ολοκλήρωση ανώτερων σπουδών εξ αποστάσεως, κ.ά.

Οργάνωση προγραμμάτων για την εξοικείωση με τις νέες τεχνολογίες για όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης και όλες τις ηλικίες.

Εντοπισμός ή διαμόρφωση εικονικών παιχνιδιών για την υποβοήθηση της μάθησης γλωσσών και άλλων γνωστικών αντικειμένων.

Κοστολόγηση και χρηματοδότηση αγοράς πρόσθετων Η/Υ, ειδικών προγραμμάτων, καθηγητών κ.λπ.

- Να διερευνηθεί η πιθανότητα να υπάρχει αναξιοποίητος εξοπλισμός που λειτουργεί (Η/Υ, οθόνες, βιντεοπροβολείς) τόσο στις Περιφερειακές Διευθύνσεις Εκπαίδευσης όσο και στα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα.

- Να αναζητηθεί δυνατότητα συνεργασίας με την Ύπατη Αρμοστεία και τη UNICEF για την αγορά φτηνού εξοπλισμού και τη δημιουργία αντίστοιχων εκπαιδευτικών projects. Κλασικό παράδειγμα αποτελεί το Raspberry Pi (ένας πλήρης υπολογιστής με μέγεθος πιστωτικής κάρτας). Η UNICEF έχει χρηματοδοτήσει τέτοια projects. Βλ.

<http://www.UNICEFstories.org/2014/02/17/innovating-non-formal-education/>

<http://www.UNICEFstories.org/2014/05/08/raspberry-pi-for-learning-initiative-pi4/>

Εκεί αναφέρεται η συνεργασία τους με το Foundation for Learning Equality (<https://learningequality.org/>) που διαθέτει online (<https://www.khanacademy.org/>) αλλά και offline πλατφόρμα (<https://learningequality.org/ka-lite/>) παρουσίασης και κατανόησης εννοιών από διάφορα επιστημονικά πεδία και σε διάφορες γλώσσες, μεταξύ αυτών και στην αραβική. Η χρήση του λογισμικού είναι δωρεάν.

Αθλητικές δραστηριότητες

Οι αθλητικές δραστηριότητες στηρίζουν την ανάπτυξη ατομικών και κοινωνικών δεξιοτήτων, ενισχύουν τους κοινωνικούς δεσμούς, την ομαδικότητα και τη συνεργασία. Είναι σημαντικές για την σωματική αλλά και την ψυχοκοινωνική διαμόρφωση των παιδιών.

- Επιδίωξη συνέργειας με συλλόγους γυμναστών, τα τμήματα ΤΕΦΑΑ των ΑΕΙ και κυρίως συνοικιακές και τοπικές αθλητικές ομάδες και συλλόγους.

- Η κινητοποίηση ποδοσφαιρικών ιδιαίτερα συλλόγων και η συνύπαρξη γηγενών και προσφυγοπαίδων σε αυτούς θα μπορούσαν να συμβάλλουν καθοριστικά προς την κατεύθυνση της ένταξης και της αποδοχής.

Σχεδιασμός, οργάνωση, κοστολόγηση και χρηματοδότηση αθλητικών δραστηριοτήτων

Καλλιτεχνικές δραστηριότητες [υπάρχει ειδική επιτροπή του ΥΠΕΠΘ για το σχεδιασμό τους]

Η μουσική, ο χορός, το θέατρο, τα παραμύθια, τα ποιήματα, ο κινηματογράφος, οι εικαστικές τέχνες βοηθούν στην υπέρβαση τραυμάτων και φόβων, στον εντοπισμό παιδιών που χρειάζονται ειδική βοήθεια, στηρίζουν την ανάπτυξη ατομικών και κοινωνικών δεξιοτήτων, ενισχύουν τη φαντασία, την έκφραση συναισθημάτων και τη δημιουργικότητα, την ομαδικότητα και τη συνεργασία. Είναι σημαντικές για την σωματική αλλά και την ψυχοκοινωνική διαμόρφωση των παιδιών.

- Σχεδιασμός, οργάνωση, κοστολόγηση και χρηματοδότηση καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων.

ΣΤ. Σενάρια για τριτοβάθμια εκπαίδευση

Η πρόσβαση και η ολοκλήρωση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αποτελεί ισχυρό κίνητρο για γονείς και παιδιά προκειμένου να ολοκληρώσουν τα δεύτερα την δευτεροβάθμια εκπαίδευση και σημαντικό συστατικό της επιτυχούς ένταξης των παιδιών των προσφύγων στην ελληνική κοινωνία και την αγορά εργασίας.

Νέοι/ες άνω των 18 ετών που επιθυμούν να συνεχίσουν κάποια μορφή εκπαίδευσης/κατάρτισης:

α. που έχουν ολοκληρώσει το λύκειο (12 έτη σπουδών) στην πατρίδα τους και επιθυμούν να φοιτήσουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

β. που ήταν ήδη φοιτητές στις πατρίδες τους.

γ. που επιθυμούν να ενταχθούν σε μορφές τριτοβάθμιας τεχνικής ή επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Βήματα

- Σχεδιασμός εντατικών προγραμμάτων σπουδών για την εκμάθηση της ελληνικής από ενήλικες κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού και κατά τη διάρκεια του επόμενου ακαδημαϊκού έτους για όσους επιθυμούν να τα παρακολουθήσουν και ιδιαίτερα για όσους θέλουν να φοιτήσουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.
- Συνεργασία με το Διδασκαλείο Ελληνικής Γλώσσας του ΕΚΠΑ και το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας του ΑΠΘ, το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας και Πολιτισμού του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και άλλους φορείς για το σχεδιασμό ταχύρρυθμων προγραμμάτων εκμάθησης ελληνικής συμπεριλαμβανομένων και εκδοχών εξ αποστάσεως μάθησης (e-learning πρόγραμμα ΕΚΠΑ). Διερεύνηση συνεργασίας επίσης με το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο για το σχεδιασμό εντατικών προγραμμάτων σπουδών ενός έτους για την

εκμάθηση της ελληνικής εξ αποστάσεως από ενήλικες. Εισαγωγή στην επιστημονική ή τεχνική ορολογία.

- Να ζητηθεί από τα ΤΕΙ-ΑΕΙ να εξετάσουν πώς μπορεί να διευκολυνθεί η εγγραφή φοιτητών που στερούνται εγγράφων.
- Να ζητηθεί από το ΙΚΥ και τα ΤΕΙ-ΑΕΙ να εξασφαλίσουν υποτροφίες, θέσεις σε εστίες και σίτιση σε παιδιά προσφύγων.
- Να συγκεντρωθούν σε ειδική ιστοσελίδα του Υπουργείου για την εκπαίδευση των παιδιών των προσφύγων πληροφορίες για τη διαδικασία εγγραφής στα ΑΕΙ-ΤΕΙ, τον υπεύθυνο κάθε ανώτατου ιδρύματος, τα προγράμματα/μαθήματα που παρέχονται στα αγγλικά, τις υποτροφίες που διαθέτουν σε πρόσφυγες, τις δυνατότητες στέγασης, σίτισης κ.λπ.
- Εντοπισμός ή σχεδιασμός προγραμμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης εξ αποστάσεως στην αγγλική γλώσσα σε ορισμένα γνωστικά αντικείμενα και οργανωμένη πληροφόρηση των νέων για τις υπάρχουσες δυνατότητες.
- Συνεργασία με τη διεύθυνση του υπουργείου παιδείας που ασχολείται με τους ξένους φοιτητές και έχει την εμπειρία του τρόπου εγγραφής στα πανεπιστήμια, πιστοποίησης τίτλων σπουδών κλπ. Μπορεί να ακολουθηθεί παρόμοια διαδικασία και για τα παιδιά των προσφύγων.
- Να εξεταστούν οι δυνατότητες των προγραμμάτων Erasmus + helping refugees through European School, VET and Adult Education, multilingualism, Erasmus + helping refugees through Higher Education, και του δικτύου Sirius της ΕΕ να συμβάλλουν στην εκπαίδευση των παιδιών των προσφύγων.
- Να υπάρξει συστηματική παρακολούθηση και συντονισμός με:
  - α) τις αντίστοιχες δράσεις που συζητούνται στη Σύνοδο Πρυτάνεων, και
  - β) με τις δράσεις που προωθούνται ως κοινές καλές πρακτικές σε επίπεδο ΕΕ βάσει των αποφάσεων περί «Αναγνώρισης δεξιοτήτων, πρόσβασης στην ανώτατη εκπαίδευση και ενσωμάτωσης των ερευνητών» των προσφύγων («Recognition of skills, access to HE and Integration of Researchers», βλ. προτάσεις της έρευνας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 24/9/2015, συστάσεις της συνάντησης των Erasmus+ εθνικών αντιπροσωπειών της 6/10/2015).
- Οργάνωση σε συνεργασία με το Συμβούλιο της Ευρώπης δύο θερινών σχολείων διάρκειας δύο εβδομάδων (το καθένα για 25-30 φοιτητές πρόσφυγες) με αντικείμενο την πληροφόρησή τους για τις δυνατότητες πρόσβασης και ένταξης τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στην Ευρώπη γενικά και ειδικότερα στην Ελλάδα, για τα δικαιώματά τους, τη διδασκαλία γλωσσών κ.λπ.
- Να ενταχθούν φοιτητές πρόσφυγες σε προγράμματα θερινών σχολείων στα αγγλικά που ήδη λειτουργούν, όπως το θερινό σχολείο για τη μετανάστευση του Πανεπιστημίου Αιγαίου κ.ά., με την παροχή υποτροφιών για νέους και νέες που θα μπορούν να παρακολουθήσουν. Να ζητηθεί από τα Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης να οργανώσουν θερινά σχολεία.

- Κοστολόγηση και χρηματοδότηση εντατικών μαθημάτων ελληνικής για ενήλικες και των λοιπών δράσεων.

Z. Δράσεις για γονείς παιδιών προσφύγων

Οι γονείς πρόσφυγες ενδέχεται να έχουν διαμορφώσει αρνητική στάση έναντι του σχολείου από παρελθούσες εμπειρίες των ιδίων ή των παιδιών τους, να μην πιστεύουν ότι θα παραμείνουν για ένα μεγάλο διάστημα στην Ελλάδα ή να μην κατανοούν γιατί χρειάζεται τα παιδιά τους και οι ίδιοι να μάθουν ελληνικά. Θα πρέπει συνεπώς να γίνει διάλογος με εκπροσώπους τους, να διαπιστωθεί τι θέλουν και να επιχειρηθεί να πεισθούν όσοι πρόκειται να παραμείνουν για μεγάλο διάστημα στην Ελλάδα ότι αξίζει να εγγράψουν τα παιδιά τους στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Οι γονείς πρέπει να πεισθούν ότι η ελληνική εκπαίδευση θα παράσχει εφόδια χρήσιμα για το μέλλον τους στα παιδιά, να συμμετέχουν στη λήψη των αποφάσεων που αφορούν τη μόρφωση των παιδιών τους και να κινητοποιηθούν για να αφιερώσουν χρόνο και ανθρώπινους πόρους για την εκπαίδευσή τους.

Πληροφόρηση: Είναι απαραίτητο να πληροφορηθούν οι πρόσφυγες για το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και για τις δυνατότητες που ανοίγει η εκπαίδευση των παιδιών για το μέλλον τους.

- Οργάνωση της ενημέρωσης των γονέων για εκπαιδευτικά θέματα, για τη δομή και τις αξιώσεις του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος αλλά και για θέματα όπως η υγεία των παιδιών, η υγιεινή, η διαμόρφωση του ελεύθερου χρόνου.
- Το ΚΑΝΕΠ-ΓΣΕΕ ετοιμάζει ειδικό φυλλάδιο σε γλώσσες που ομιλούνται από τους πρόσφυγες σχετικά με το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Το φυλλάδιο αυτό θα μπορούσε να αναρτηθεί και σε ειδική ιστοσελίδα του Υπουργείου για τους πρόσφυγες.
- Δημιουργία ιστότοπου στο Υπουργείο στον οποίο θα συγκεντρώνονται όλες οι πληροφορίες που αφορούν την εκπαίδευση των παιδιών των προσφύγων για το σύνολο των τύπων και επιπέδων εκπαίδευσης (στα ελληνικά, αγγλικά και στις γλώσσες που ομιλούνται από τους πρόσφυγες).

Για να επιτευχθεί η ένταξη των παιδιών είναι απαραίτητη η εκμάθηση των ελληνικών από τους γονείς και η διαμόρφωση πολιτισμικών διαμεσολαβητών (βλ παραπάνω).

- Οργάνωση εντατικών μαθημάτων ελληνικών για γονείς-ενήλικες. Ειδική μέριμνα για τις μητέρες.
- Η παροχή δωρεάν μαθημάτων σε γονείς στον ίδιο χώρο και την ίδια ώρα που τα παιδιά τους έχουν μαθήματα αποτελεί ισχυρό κίνητρο για τους πρώτους να τα παρακολουθήσουν και τους εξοικειώνει με τις εμπειρίες των παιδιών τους.
- Ο γραμματισμός ενδυναμώνει τους γονείς και την κοινότητα των προσφύγων και ενισχύει τις πιθανότητές τους για αυτόνομη οικονομική υποστήριξη των οικογενειών

τους. Οργάνωση μαθημάτων αλφαριθμητισμού για ενήλικες (σχολεία δεύτερης ευκαιρίας;).
Ειδική μέριμνα για τις μητέρες.

- Ένταξη νέων μητέρων σε ταχύρρυθμα προγράμματα ελληνικών και αξιοποίησή τους ως διαμεσολαβητριών στη λειτουργία νηπιαγωγείων εντός των καταυλισμών. Να αξιοποιηθεί η εμπειρία των μεγάλων προγραμμάτων διαπολιτισμικής που έχουν εκπονηθεί τα προηγούμενα χρόνια (ρομά, μουσουλμανόπαιδες, μετανάστες) και στα οποία έχουν αναπτυχθεί προγράμματα πολιτισμικής διαμεσολάβησης.
- Δράσεις πολιτισμικού περιεχομένου για οικογένειες π.χ. έξοδοι σε μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους κ.λπ. μαζί με τα παιδιά τους. Γίνονται ήδη τέτοιες δράσεις στη Βέροια και στη Θεσσαλονίκη, οργανώνονται τώρα και στην Αθήνα. Είναι χρήσιμο να εντοπιστούν οι δυσκολίες των δράσεων αυτών, έτσι ώστε να μπορούν να οργανωθούν καλύτερα σε όλες τις περιοχές της χώρας.
- Κοστολόγηση και χρηματοδότηση δράσεων για τους γονείς.

Η. Επιμορφώσεις εκπαιδευτικών, στελεχών εκπαίδευσης, γονέων κ.ά.

Σχεδιασμός της ενημέρωσης, της προετοιμασίας και της επιμόρφωσης των στελεχών εκπαίδευσης, των εκπαιδευτικών, των μαθητών, των γονέων και των τοπικών αρχών και κοινωνιών για την είσοδο παιδιών προσφύγων στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, για την ιστορία των προσφύγων και το θρήσκευμά τους, για τα δικαιώματά τους, για τον τρόπο ένταξης, το διαπολιτισμικό σχολείο κ.λπ. Εάν και όσο όλοι αυτοί οι εμπλεκόμενοι στη λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος αντιμετωπίζουν την εκπαίδευση των παιδιών των προσφύγων ως πρόβλημα είναι μεγαλύτερες οι πιθανότητες να αναπτυχθούν διακρίσεις και ρατσιστικές συμπεριφορές.

Θεωρείται εξαιρετικά σημαντικό η επιμόρφωση να μην απευθύνεται μόνο στους εκπαιδευτικούς αλλά και στα στελέχη της εκπαίδευσης (σύμβουλοι, προϊστάμενοι, διευθυντές εκπαίδευσης). Δεν είναι δυνατόν να γίνουν παρεμβάσεις μεγάλης έκτασης για την εκπαίδευση των παιδιών προσφύγων χωρίς συνέργεια με την διοίκηση της εκπαίδευσης.

Τέτοιες δράσεις πρέπει να προετοιμαστούν από τώρα και να μπου σε λειτουργία από το Σεπτέμβριο με την έναρξη της σχολικής χρονιάς.

- Στις επιμορφώσεις αυτές πρέπει να παρουσιάζονται και οι «καλές πρακτικές» και να προτείνονται λύσεις στους εκπαιδευτικούς από το εκπαιδευτικό υλικό μέχρι το πώς θα δράσουν πρακτικά και πώς σε κάθε περιοχή ανά περίπτωση και θέμα. Οι επιμορφώσεις πρέπει να είναι εστιασμένες στα θέματα που απασχολούν και ίσως να πρέπει να προετοιμαστεί ένα φυλλάδιο για τα σχολεία ή μια ειδική ιστοσελίδα που να ενημερώνει τους εκπαιδευτικούς για όλα τα συναφή ζητήματα.

- Απαιτείται η εκπαίδευση των φοιτητών των παιδαγωγικών ή καθηγητικών σχολών και η επιμόρφωση των ήδη υπηρετούντων δασκάλων και εκπαιδευτικών στην υποδοχή,

κατανόηση, διδασκαλία και στήριξη αλλόγλωσσων παιδιών και στη εργασία σε τάξεις με παιδιά από διαφορετικά κοινωνικά και πολιτισμικά περιβάλλοντα.

- Οι φοιτητές και οι ήδη υπηρετούντες εκπαιδευτικοί πρέπει να ευαισθητοποιηθούν στις ποικίλες μορφές διακρίσεων, να εντοπίζουν τις περιπτώσεις ρατσιστικής συμπεριφοράς στο σχολείο και να γνωρίζουν πώς να τις αντιμετωπίζουν.
- Να αξιοποιηθεί η εμπειρία των μεγάλων προγραμμάτων διαπολιτισμικής εκπαίδευσης από την επιμόρφωση εκπαιδευτικών καθώς και αυτή άλλων φορέων όπως ΚΑΝΕΠ- ΓΣΕΕ, Ύπατης Αρμοστείας, Μέριμνας κ.ά.

Βήματα:

- Σχεδιασμός του περιεχομένου των δράσεων επιμόρφωσης και προετοιμασίας της συνύπαρξης.
- Συνεννόηση και συνέργειες με τους Δήμους και το Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής
- Προτάσεις στα πανεπιστήμια για ένταξη στα προγράμματα σπουδών των Παιδαγωγικών Τμημάτων και των τμημάτων Φιλολογίας ή Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικών Σπουδών μαθημάτων που να απευθύνονται σε μελλοντικούς εκπαιδευτικούς και αφορούν πρόσφυγες.
- Κινητοποίηση σε επίπεδο ΑΕΙ των μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών που μπορούν να συνεισφέρουν με εργαλεία, πρακτικές ασκήσεις κ.λπ. σε θέματα που αφορούν την εκπαίδευση των παιδιών των προσφύγων.
- Συνεργασία με την Ύπατη Αρμοστεία και την UNICEF για την ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών σε θέματα που αφορούν τα παιδιά προσφύγων. Η Ύπατη Αρμοστεία έχει μεγάλη εμπειρία και κατάλληλο υλικό και θα μπορούσε να καλύψει μεγάλο εύρος σχολείων και εκπαιδευτικών.
- Σχεδιασμός, οργάνωση, κοστολόγηση και χρηματοδότηση ειδικών μαθημάτων για φοιτητές και επιμόρφωσης εκπαιδευτικών.

Οι εκπαιδευτικοί που θα διδάσκουν παιδιά προσφύγων χρειάζονται:

- Συστηματικό προσανατολισμό, καθοδήγηση και υποστήριξη για την αντιμετώπιση των ψυχοκοινωνικών και μαθησιακών προβλημάτων των παιδιών των προσφύγων καθώς και των γλωσσικών και πολιτισμικών διαφορών στις σχολικές τάξεις
- Στήριξη για την ενίσχυση των δεσμών με τους πρόσφυγες γονείς και με μέλη της κοινότητας των προσφύγων για την καλύτερη κατανόηση του εκπαιδευτικού υπόβαθρου των προσφύγων.
- Γνώσεις για το υπόβαθρο της κρίσης και του πολέμου αλλά και για την ιστορία και τον πολιτισμό των περιοχών από τις οποίες προέρχονται τα παιδιά πρόσφυγες.

- Τοποθέτηση προσφύγων εκπαιδευτικών ως βοηθητικό προσωπικό στην τάξη για γλωσσική υποστήριξη και μεταφραστικές ανάγκες.
- Επίσης, πρέπει να στηρίζονται από άλλες ομάδες επαγγελματιών όπως είναι οι σχολικοί ψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί κ.ά.

Ειδικό θέμα: πρόσφυγες εκπαιδευτικοί

Απαιτείται ο εντοπισμός, η πιστοποίηση των πτυχίων και η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών μεταξύ των προσφύγων. Η αξιοποίηση των νηπιαγωγών, δασκάλων-εκπαιδευτικών μεταξύ των προσφύγων είναι απολύτως απαραίτητη στα νηπιαγωγεία, για τη διδασκαλία της μητρικής γλώσσας κ.λπ. και για τη διαμόρφωση πολιτισμικών διαμεσολαβητών. Θα συνδράμει εξάλλου στις διαδικασίες κοινωνικής ένταξης των προσφύγων.

Η αξιοκρατική πρόσληψη και η ίση αμοιβή και ισότιμη αντιμετώπιση των νηπιαγωγών-δασκάλων-εκπαιδευτικών μεταξύ των προσφύγων είναι κεφαλαίωδους σημασίας.

- Σχεδιασμός της αξιοποίησης των νηπιαγωγών-δασκάλων-εκπαιδευτικών μεταξύ των προσφύγων, ποιος φορέας θα αναλάβει τη διοίκησή τους, οργάνωση, κοστολόγηση και χρηματοδότηση επιμόρφωσης και εργασίας τους.
- Ανεύρεση λύσεων για το ζήτημα πιστοποίησης των τυπικών προσόντων και της εκπαιδευτικής τους εμπειρίας και κατάρτισης. Το ζήτημα είναι λεπτό και χρειάζεται προσοχή στο ποιοί εμπλέκονται με παιδιά, ειδικά μικρών ηλικιών μιας και υπάρχουν ζητήματα ασφάλειας κ.λπ.
- Πρόσφυγες με γλωσσικές δεξιότητες (στη μητρική, ελληνική ή και αγγλική γλώσσα) μπορούν να εκπαιδευτούν και να συμμετέχουν ως βοηθητικό προσωπικό στη διαδικασία της διδασκαλίας.

Θ. Ζητήματα πιστοποίησης

Για να ενταχθούν τα παιδιά των προσφύγων στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα απαιτείται να διαβεβαιωθούν οι γονείς τους ότι οι σπουδές που τους προσφέρει είναι διεθνώς αναγνωρισμένες και ότι η επένδυσή τους στη μόρφωση των παιδιών τους θα είναι χρήσιμη για το μέλλον τους. Ιδιαίτερα σημαντική για την ένταξη σε αυτό των παιδιών των προσφύγων είναι δηλαδή η δυνατότητα του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος να χορηγεί στα παιδιά ανά πάσα στιγμή μία πιστοποίηση των γνώσεων ή των σπουδών τους που να μπορεί χρησιμοποιηθεί και στις χώρες καταγωγής των παιδιών των προσφύγων ή/και σε άλλες χώρες.

Για παιδιά άνω των 7 ετών που έχουν παρακολουθήσει μέρος της τυπικής εκπαίδευσης στην πατρίδα τους αλλά δεν έχουν τα απαιτούμενα πιστοποιητικά, απαιτείται η οργάνωση

ενός συστήματος πιστοποίησης του επιπέδου εκπαίδευσής τους (γραμματισμός, γνώσεις αριθμητικής κ.λπ.).

Γενικότερα, για την ένταξη των παιδιών που δεν έχουν τα απαιτούμενα πιστοποιητικά στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα στο επίπεδο που αντιστοιχεί στις γνώσεις/προηγούμενη εκπαίδευση/ηλικία τους, χρειάζεται να αναπτυχθούν συστήματα πιστοποίησης. Συνεργασία με ειδικούς και φορείς πιστοποίησης καθώς και με την ΕΕ, την UNICEF και άλλους φορείς.

Για την είσοδό τους σε τάξεις στα ελληνικά σχολεία απαιτείται επίσης ένα σύστημα πιστοποίησης των γνώσεών τους στα ελληνικά. Συνεργασία με ειδικούς και φορείς πιστοποίησης της ελληνομάθειας.

Η ένταξη των νέων 18 ετών που το επιθυμούν στα ΤΕΙ-ΑΕΙ εφόσον δεν έχουν το απολυτήριό τους μαζί τους απαιτεί ένα σύστημα πιστοποίησης των γνώσεών τους και ένα σύστημα πιστοποίησης των γνώσεών τους στα ελληνικά.

Για φοιτητές που έχουν παρακολουθήσει μέρος της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην πατρίδα τους αλλά δεν έχουν τα απαιτούμενα πιστοποιητικά, απαιτείται η οργάνωση ενός συστήματος πιστοποίησης της ειδικότητας και του επιπέδου εκπαίδευσής τους.

Για την κατανομή τους σε έτη στα ελληνικά ΤΕΙ-ΑΕΙ στη συνέχεια απαιτείται ένα σύστημα πιστοποίησης των γνώσεών τους στα ελληνικά.

Τα ζητήματα πιστοποίησης άπτονται πολλών θεμάτων που σχετίζονται ευρύτερα με την εκπαίδευση των παιδιών των προσφύγων.

Τα βασικά σημεία – που αναφέρονται και παραπάνω- είναι:

- α) πιστοποίηση τίτλων σπουδών ενηλίκων πχ εκπαιδευτικών για μαθήματα στις γλώσσες των παιδιών
- β) πιστοποίηση τίτλων σπουδών φοιτητών/τριών
- γ) πιστοποίηση επιπέδου γνώσεων των παιδιών
- δ) πιστοποίηση επιπέδου γνώσεων στην ελληνική γλώσσα
- ε) πιστοποίηση τεχνικών και επαγγελματικών προσόντων

- Αξιοποίηση θεσμών και ειδικών που ασχολούνται με την πιστοποίηση στην Ελλάδα, διαμόρφωση ομάδας με ειδικούς προκειμένου να σχεδιάσουν άμεσα συστήματα πιστοποίησης προσαρμοσμένα στις ιδιαίτερες ανάγκες των προσφύγων στην Ελλάδα.
- Συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς για τη χρήση διεθνώς αποδεκτών κριτηρίων.
- Οργάνωση και χρηματοδότηση workshop με διεθνείς εμπειρογνώμονες στο θέμα της πιστοποίησης σπουδών.

I. Διοικητικά ζητήματα

Προτάσεις για συντονισμό των δράσεων για την εκπαίδευση των παιδιών των προσφύγων

Δεδομένου ότι ο σχεδιασμός για την εκπαίδευση των παιδιών των προσφύγων εμπλέκει πολλούς φορείς και είναι ευαίσθητο ζήτημα, χρειάζεται να γίνει προσπάθεια συντονισμού των εμπλεκόμενων.

- Έγκαιρη ενημέρωση στελεχών εκπαίδευσης για την πολιτική και τις δράσεις της πολιτείας σε σχέση με το θέμα.
- Δημιουργία κεντρικής δομής ή μιας Διεύθυνσης, στο Υπουργείο που θα αφορά την εκπαίδευση των προσφυγοπαίδων.
- Να οριστούν τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες της δομής.
- Μέχρι να γίνει αυτό, δημιουργία συντονιστικού/εποπτικού οργάνου για την εκπαίδευση των παιδιών των προσφύγων στο Υπουργείο.
- Για όσο διάστημα θα λειτουργούν τα Κέντρα Φιλοξενίας να οριστεί εκπρόσωπος του Υπουργείου σε κάθε κέντρο, ο οποίος θα είναι υπόλογος στην αντίστοιχη περιφερειακή διεύθυνση εκπαίδευσης και σε μία ειδική κεντρική δομή διοίκησης ή σε ένα συντονιστικό/εποπτικό όργανο που θα συγκροτήσει το Υπουργείο (με υπο-ομάδες ανά περιφέρεια) και στο οποίο να συμμετέχουν μέλη της Επιστημονικής και Καλλιτεχνικής Επιτροπής για τη στήριξη των παιδιών των προσφύγων.
- Να οριστούν τα κριτήρια ορισμού των εκπροσώπων του Υπουργείου, τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητές τους και οι όροι εργασίας τους.
- Παρακολούθηση και εποπτεία από το Υπουργείο όλων των δομών/προγραμμάτων που αφορούν την εκπαίδευση των παιδιών των προσφύγων για βελτιώσεις. Είναι απαραίτητο να αναπτυχθεί ένα σύστημα για την παρακολούθηση των μαθητών προσφύγων και των εκπαιδευτικών, ώστε να εξασφαλιστεί η επιτυχής μετάβαση και ένταξη, από τη στιγμή της εγγραφής έως την ολοκλήρωση της εκπαίδευσής τους.
- Στο βαθμό που ενδιαφέρει η πορεία των παιδιών των προσφύγων και η αποτελεσματικότητα των δράσεων του Υπουργείου είναι απαραίτητο να διασφαλιστεί η λογοδοσία των οργάνων και των ατόμων και κατά τη διάρκεια του σχεδιασμού και κατά την υλοποίησή τους.
- Σε τακτά χρονικά διαστήματα προτείνεται η αξιολόγηση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν τα παιδιά εντός σχολείου, ώστε να επιχειρείται η αντιμετώπισή τους.
- Συντονισμός με το ΙΕΠ για θέματα προγραμμάτων, υλικών, επιμόρφωσης εκπαιδευτικών, αδειών κ.λπ.
- Αναζήτηση λύσεων για υποτροφίες, σίτιση, στέγαση σε δομές του Υπουργείου για μαθητές και φοιτητές.
- Να διερευνηθούν όλες οι δυνατότητες παροχής υποτροφιών σε παιδιά των προσφύγων όλων των ηλικιών για όλους τους τύπους εκπαίδευσης στο εσωτερικό και το εξωτερικό.

Επίλογος

Η στήριξη των προσφυγόπουλων και οι εκπαιδευτικές δράσεις που οργανώθηκαν μέχρι σήμερα βασίστηκαν στο γιγαντιαίο έργο των εκατοντάδων εθελοντών, γυναικών και ανδρών, εκπαιδευτικών, φοιτητών και άλλων πολιτών, σε όλη την Ελλάδα. Η συμβολή των διεθνών οργανισμών και των ΜΚΟ σε αρκετές περιπτώσεις υπήρξε σημαντική, σε άλλες συμβολική, ενώ σε κάποιες μηδενική, παρά τη γενναία χρηματοδότηση ορισμένων εξ αυτών.

Η Επιστημονική Επιτροπή, στελεχωμένη από πανεπιστημιακούς που εργάστηκαν εθελοντικά, πολλοί και πολλές εκ των οποίων εργάζονταν στο πεδίο μήνες νωρίτερα από τη συγκρότησή της, έκανε ό, τι ήταν δυνατόν για να υλοποιήσει την εντολή της Πολιτείας: μέσα σε διάστημα μικρότερο από 90 ημέρες ολοκλήρωσε το έργο της καταγραφής, της απασχόλησης, και των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων στα κέντρα φιλοξενίας σε εθνικό επίπεδο, και διατύπωσε την παρούσα επιχειρησιακή πρόταση για το διάστημα από το καλοκαίρι του 2016 έως τη λήξη του σχολικού έτους 2016-2017.

Ιούνιος 2016

Η Επιστημονική Επιτροπή για τη
Στήριξη των Παιδιών των Προσφύγων
ΥΠΠΕΘ